

Bransjeregnskapet for Yrkesskadeforsikringer pr. 31. desember 2008

Innholdsfortegnelse

0.	Innledning	side	3
1.	Bransjeregnskapet pr. 31. desember 2008	side	6
1.1	<i>Bruttoregnskapet pr. 31. desember 2008</i>	side	6
1.2	<i>Brutto avviklingsresultat i 2008</i>	side	8
1.3	<i>Utviklingen av de forsikringstekniske bruttoavsetninger i løpet av 2008</i>	side	10
2.	Forsikringstekniske bruttoresultater og brutto avviklingsresultater mv. for regnskapsårene 1991–2008	side	14
2.1	<i>Forsikringstekniske bruttoresultater</i>	side	14
2.2	<i>Brutto avviklingsresultater</i>	side	18
2.3	<i>Brutto erstatningsavsetning</i>	side	21
2.4	<i>Estimert RTV-refusjon pr. regnskapsår</i>	side	23
3.	Opptjente bruttopremier, anslåtte brutto erstatningskostnader og skadeprosenter	side	25
3.1	<i>Opptjente bruttopremier – Samlet og pr. forsikret</i>	side	25
3.2	<i>Anslåtte brutto erstatningskostnader – Samlet og pr. forsikret</i>	side	28
3.3	<i>Anslåtte brutto skadeprosenter</i>	side	32
4.	Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkesskadeforsikringer	side	35
5.	Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkesulykkeforsikringer	side	52
6.	Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkessykdomsforsikringer	side	64
7.	Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	side	76
7.1	<i>Kort om kostnadsundersøkelsene</i>	side	76
7.2	<i>Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader i bransjeregnskapet (1991–2008)</i>	side	77

8.	Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning mv.	side	80
8.1	<i>Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning</i>	side	80
8.2	<i>Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger</i>	side	81
Vedlegg A.	Forsikringstekniske bruttoresultater for regnskapsårene 1991–2008	side	83
Vedlegg B.	Forsikringstekniske bruttoavsetninger pr. 31. desember i regnskapsårene 1991–2008	side	91
Vedlegg C.	Grunnlagsdata for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer 1991–2008	side	94
Vedlegg D.	Grunnlagsdata for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer 1991–2008	side	106
Vedlegg E.	Grunnlagsdata for delbransjen Yrkessykdomforsikringer 1991–2008	side	118
Vedlegg F.	Inflasjonskorreksjon av opptjente bruttopremier og brutto erstatningskostnader	side	130

0. Innledning

Bransjeregnskapet som presenteres i den foreliggende rapporten er i all hovedsak basert på regnskapsdata og risikostatistikk fra følgende tolv forsikringsselskap:

- Gjensidige Forsikring BA
- TrygVesta Forsikring NUF
- If Skadeforsikring NUF
- KLP Skadeforsikring AS
- SpareBank1 Skadeforsikring AS
- Oslo Forsikring AS (grunnlagsdata for skadeårgangene 2002–2008)
- Protector Forsikring ASA (grunnlagsdata for skadeårgangene 2004–2008)
- NEMI Forsikring ASA (grunnlagsdata for skadeårgangene 2006–2008)
- Vital Forsikring ASA (grunnlagsdata for skadeårgang 2008)
- Unison Forsikring ASA (grunnlagsdata for skadeårgang 2008)
- Storebrand Livsforsikring AS (grunnlagsdata for skadeårgang 2008)
- Sjøtrygdgruppen Gjensidig Skadeforsikringsselskap (grunnlagsdata for skadeårgangene 1991–2006).

Når det gjelder grunnlagsdataene for den tidligere porteføljen til Vital Forsikring ASA (som omfatter skadeårgangene 2002–2004) har disse med virkning fra og med skadeårgang 2005 blitt håndtert av Gjensidige Forsikring BA.

Hvis det tas høyde for bruttopremiene som tegnes av alle forsikringsselskap som er aktive i det norske markedet for yrkesskadeforsikringer, utgjør markedsandelene til selskapene som omfattes av bransjeregnskapet pr. 31. desember for 2008 til sammen 85.3 prosent, jf. premie-dataene som innrapporteres til Yrkesskadeforsikringsforeningen.

Rapporten er utarbeidet i regi av Kredittilsynet, men Det tekniske beregningsutvalg for avsetningsmetoder mv. i skadeforsikring¹ (Beregningsutvalget) er i denne forbindelse blitt benyttet som en forsikringsteknisk ekspertgruppe. Beregningsutvalget har dessuten hatt et ansvar for den praktiske gjennomføringen av arbeidet med rapporten. De forannevnte forsikringsselskap har alle nedlagt et betydelig arbeid med å fremskaffe og tilrettelegge et omfattende datagrunnlag.

I bransjeregnskapet som presenteres i rapporten, er det innført enkelte forenklende forutsetninger. En viktig forutsetning er at det ses bort fra all yrkesskadeforsikring relatert til skadeårgang 1990 og tidligere skadeårganger. I denne sammenheng skal det påpekes at det er flere grunner til å velge 1991 som basisår for bransjeregnskapet:

- Da lov om yrkesskadeforsikring ble innført i 1990, var det allerede en rekke bedrifter som hadde opprettet yrkesskadeforsikringer for sine ansatte. For de fleste av disse bedriftene ble de gjeldende kontrakter fornyet med premie beregnet etter ny tariff først ved hovedforfall (i 1990). Forsikringsdekningene kunne frem til dette hovedforfallet

¹ Det tekniske beregningsutvalg for avsetningsmetoder mv. i skadeforsikring ble oppnevnt av Kredittilsynet i oktober 1993 og har som mandat bl.a. å utrede ulike spørsmål relatert til regelverket for forsikringstekniske avsetninger.

være spredt på en lang rekke bransjer (ansvarsforsikringer, bedriftsforsikringer, trygghetsforsikringer mv.). Det vil derfor i ettertid være vanskelig å skille ut hva som var lovpålagt yrkesskade forut for fornyelsen av forsikringsavtalene (i 1990).

- Standarderstatningene ble først innført i 1991. I 1990 hadde skadelidte krav på den høyeste erstatning av det som fulgte av yrkesskadeforsikringsloven og erstatning beregnet etter vanlige regler for personskadeerstatning.
- Refusjonen til Arbeids- og velferdsetaten (tidligere Rikstrygdeverket (RTV)) ble først innført i 1991 med de konsekvenser den fikk for premie- og erstatningsnivået.

Videre skal det påpekes at fordelingen av premier, betalte erstatninger, forsikringstekniske avsetninger mv. mellom delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer ikke er ført lenger tilbake enn til regnskapsår/skadeårgang 1994. Bakgrunnen for dette er at den fordelingen av bl.a. premier og erstatningsavsetninger mellom de to delbransjene som i 1999/2000 ble gjort i ettertid, uansett ikke kunne bli helt eksakt og i enda mindre grad hvis man hadde gått lenger tilbake i tid enn 1994.

Fra og med rapporten vedrørende bransjeregnskapet pr. utløpet av 2003 har det kun blitt fokusert på det forsikringstekniske bruttoregnskapet, mens det i tidligere rapporter ble redegjort for både det forsikringstekniske bruttoregnskapet og det forsikringstekniske egenregningsregnskapet. Bakgrunnen for denne nedprioriteringen av det forsikringstekniske egenregningsregnskapet er bl.a. at det over tid har vist seg vanskelig å holde fast ved at det ikke skal foretas endringer i de forsikringstekniske egenregningsregnskaper for tidligere regnskapsår. Dette skyldes bl.a. at det i enkelte selskaper har blitt tegnet retrospektive reassuranseavtaler eller på annen måte blitt foretatt endringer som innebærer at de forsikringstekniske egenregningsregnskaper som er presentert i tidligere rapporter ikke lenger er helt dekkende.

I kapittel 1 presenteres først hovedstørrelser fra bransjeregnskapet for 2008. Denne presentasjonen omfatter det forsikringstekniske bruttoresultatet og brutto avviklingsresultater i 2008 samt en oversikt over utviklingen av de forsikringstekniske bruttoavsetninger i løpet av 2008. Oversikten over de forsikringstekniske bruttoavsetninger omfatter imidlertid bare brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning. Deretter blir det i kapittel 2 gitt en mer summarisk oversikt over disse forsikringstekniske bruttostørrelsene for regnskapsårene 1991–2008 vurdert samlet. Denne oversikten omfatter også oversikter over bl.a. de påløpne brutto skadeprosenter for regnskapsårene 1991–2008.

Kapitlene 3–8 inneholder mer detaljert informasjon om enkelte sentrale utviklingstrekk i perioden 1991–2008. I kapittel 3 gis oversikter over utviklingen av opptjente bruttopremier og anslåtte brutto erstatningskostnader (både samlet og pr. forsikret) samt oversikter over utviklingen av anslåtte brutto skadeprosenter. I kapitlene 4–6 går det i mer detalj inn på utviklingstrekk hva angår anslåtte brutto erstatningskostnader for hhv. hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Til slutt blir det i kapitlene 7 og 8 redegjort for fordelingen av hhv. forsikringsrelaterte brutto driftskostnader og beregningsteknisk brutto investeringsavkastning mellom de to delbransjene, samt de prinsipper og metoder som er anvendt ved fastsettelsen av disse størrelser.

Vedleggene A–F inneholder tilleggsinformasjon til enkelte av kapitlene samt oversikter over grunnlagsdataene for bransjeregnskapet (både regnskapsdata og risikostatistikk).

Av den foreliggende rapporten fremgår det bl.a. at selskapene som bidrar med grunnlagsdata til bransjeregnskapet i 2008 har oppnådd et positivt brutto avviklingsresultat (167 mill. kr) for første gang siden 1996. I delbransjen Yrkesulykkeforsikringer erfarer imidlertid selskapene fortsatt avviklingstap (–114 mill. kr), men dette tapet oppveies av en betydelig avviklingsgevinst i delbransjen Yrkessykdomsforsikringer (281 mill. kr).

1. Bransjeregnskapet pr. 31. desember 2008

1.1 Bruttoregnskapet pr. 31. desember 2008

I tabell 1.1 gis en oversikt over det forsikringstekniske bruttoresultatet for regnskapsåret 2008 sett under ett for alle skadeforsikringsselskapene som bidrar med grunnlagsdata til bransjeregnskapet.

Tabell 1.1. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2008. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	2 733.5	2 045.5	688.0
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning ¹⁾	673.6	465.3	208.3
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	19.6	16.1	3.5
Påløpne bruttoerstatninger	– 2 393.0	– 1 999.9	– 393.1
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 2 559.8	– 1 885.9	– 674.0
– Brutto avviklingsresultat	166.8	– 114.1	280.9
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 308.8	– 232.8	– 76.0
Forsikringsteknisk bruttoresultat	725.0	294.2	430.8

1) Dette er en beregningsteknisk størrelse, jf. kommentaren på side 7.

Tabellen viser at det forsikringstekniske bruttoregnskapet for hovedbransjen Yrkesskade-forsikringer viser et overskudd i 2008 på 725.0 mill. kr (svarende til 26 ½ prosent av opptjent bruttopremie), noe som er vesentlig høyere enn overskuddet i både 2007 (199.4 mill. kr) og 2006 (166.3 mill. kroner).

I delbransjen Yrkesulykkeforsikringer er det forsikringstekniske overskuddet på bruttobasis 294.2 mill. kr (dvs. 14 ½ prosent av delbransjens opptjente bruttopremie), mens overskuddet i delbransjen Yrkessykdomforsikringer utgjør 430.8 mill. kroner (dvs. 62 ½ prosent av delbransjens opptjente bruttopremie).

Både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene har en høy brutto investeringsavkastning bidratt til de positive forsikringstekniske bruttoresultatene i 2008. Videre har det i 2008 vært et positivt avviklingsresultat både for delbransjen Yrkessykdom-forsikringer og for hovedbransjen. I delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har derimot brutto avviklingsresultat vært negativt i 2008.

For hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer har opptjent bruttopremie økt med 157 mill. kr eller ca. 6 prosent fra 2007 til 2008, men denne økningen skyldes i sin helhet de tre nye selskapene som bidrar med grunnlagsdata fra og med 2008.

Økningen i de anslåtte brutto erstatningskostnader fra 2007 til 2008 har vært 186 mill. kr eller $7\frac{3}{4}$ prosent for hovedbransjen sett under ett.² I delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer har økningen i de anslåtte brutto erstatningskostnader fra 2007 til 2008 vært hhv. i underkant av $7\frac{3}{4}$ prosent og i overkant av 8 prosent.

Av de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader på 309 mill. kr er $75\frac{1}{2}$ prosent allokert til delbransjen Yrkesulykkeforsikringer, mens de resterende $24\frac{1}{2}$ prosent er allokert til delbransjen Yrkessykdomforsikringer. De samlede brutto driftskostnader utgjør ca. $11\frac{1}{4}$ prosent av de samlede bruttopremier. Hvis kostnadsprosenten alternativt beregnes med utgangspunkt i de opptjente bruttopremier eksklusive det å priori forventede RTV-bidraget (dvs. i prosent av 10/22-deler av de opptjente bruttopremier oppgitt i tabell 1.1), blir denne snaut 25 prosent for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett.

Siden de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader er fordelt mellom delbransjene i samme forhold som de opptjente bruttopremier, vil de forannevnte kostnadsprosenten nødvendigvis bli de samme for de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer.³

Ved stipuleringen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er summen av brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning (årsgjennomsnitt) benyttet som beregningsgrunnlag. Den forsikringstekniske rente som er anvendt på dette beregningsgrunnlaget, er den samme som den rente som benyttes ved beregningen av allokert investeringsavkastning, jf. oversikten i kapittel 8. Av den samlede beregningstekniske brutto investeringsavkastning på 674 mill. kr er 69 prosent allokert til delbransjen Yrkesulykkeforsikringer, mens de resterende 31 prosent er tilordnet delbransjen Yrkessykdomforsikringer.

I denne sammenheng skal det påpekes at størrelsen beregningsteknisk brutto investeringsavkastning strengt tatt bare har mening i de tilfeller der skadeforsikringsselskapene ikke avgir noe av den tegnede bruttoforretning til sine reassurandører. I de tilfeller der selskapene avgir deler av den tegnede forretning, noe som er tilfelle for de aktuelle selskap, vil ikke selskapene forvalte gjenforsikringsandelen av hhv. brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning. Størrelsen beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er imidlertid innarbeidet i det forsikringstekniske bruttoregnskapet slik at malen for dette regnskapet så langt det er mulig skal falle sammen med malen for det tekniske regnskapet for skadeforsikringsselskaper, jf. § 4-4 i forskrift 16. desember 1998 nr. 1241 om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper.

Ifølge gjeldende praksis skal skadeforsikringsselskapene overføre den andelen som RTV-refusjonen utgjør av betalte bruttoerstatninger i løpet av et regnskapsår til Arbeids- og velferdsetaten (tidligere Rikstrygdeverket) innen 1. mars i det etterfølgende regnskapsår.⁴ Siden det må betales renter på dette beløpet for perioden 1. januar – 1. mars (i det etterfølgende regnskapsår), vil selskapene i gjennomsnitt ha renteinntekter av den forvaltede RTV-refusjonen i et halvt år, noe det er tatt høyde for i bransjeregnskapet. Også i dette tilfellet benyttes den samme forsikringstekniske rente som ved beregningen av allokert investeringsavkastning, jf. kommentarene i kapittel 8. Av tabell 1.1 fremgår det at renteinntektene på

² De påløpne brutto erstatningskostnader er i den samme perioden redusert med 388 mill. kr eller ca. 14 prosent.

³ Det kan likevel bli noen mindre forskjeller, noe som skyldes metoden som er benyttet for beregning av brutto driftskostnader. Den anvendte metoden innebærer at man først beregner brutto driftskostnader pr. forsikret (i hele kroner) – for både hovedbransjen og de to delbransjene – og deretter multipliserer med antall forsikrede.

⁴ Av praktiske grunner benyttes fortsatt begrepene RTV-refusjon og RTV-andel av betalte bruttoerstatninger i denne rapporten

RTV-andelen av de betalte bruttoerstatninger utgjør ca. 19 ½ mill. kr for regnskapsår 2008. Ca. 82 prosent av dette beløpet er relatert til betalte bruttoerstatninger for yrkesulykker, mens de resterende 18 prosent gjelder betalte bruttoerstatninger for yrkessykdommer.

De anslåtte brutto erstatningskostnader for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer er i 2008 lavere enn de opptjente bruttopremier. Tilsvarende gjelder for delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer. For hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett er anslått brutto skadeprosent (dvs. de anslåtte brutto erstatningskostnader regnet i prosent av opptjente bruttopremier) 93.6 for regnskapsåret 2008. På grunn av det positive avviklingsresultatet på bruttobasis er den påløpne brutto skadeprosenten 6.1 prosentpoeng lavere enn dette. Videre er anslått brutto skadeprosent 5.8 prosentpoeng høyere i delbransjen Yrkessykdomforsikringer enn i delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. På grunn av avviklingstapet i delbransjen Yrkesulykkeforsikringer er påløpt brutto skadeprosent 5.6 prosentpoeng høyere enn anslått brutto skadeprosent i denne delbransjen. I delbransjen Yrkessykdomforsikringer medfører imidlertid den markerte avviklingsgevinsten en påløpt brutto skadeprosent som er 40.9 prosentpoeng lavere enn anslått brutto skadeprosent. Det vises for øvrig til oversikten i tabell 1.2.

Tabell 1.2. Brutto skadeprosent for regnskapsår 2008. Prosent.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Anslått brutto skadeprosent	93.6	92.2	98.0
Påløpt brutto skadeprosent	87.5	97.8	57.1

1.2 Brutto avviklingsresultat i 2008

Av tabell 1.1 fremgår det at den samlede avviklingsgevinsten på bruttobasis for regnskapsår 2008 utgjør 167 mill. kr for skadeårgangene 1991–2007 sett under ett. I tabell 1.3 nedenfor er det vist hvorledes avviklingstapet er fordelt på disse skadeårgangene – både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene:

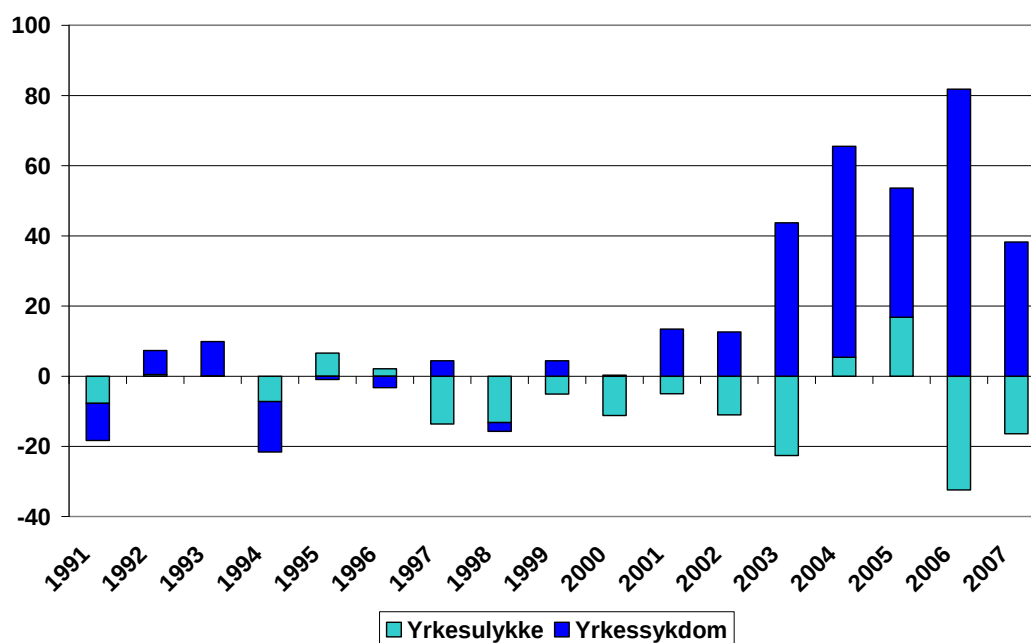
- I hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer er det registrert avviklingstap for skadeårgangene 1991, 1994 og 1996–2000. For skadeårgangene 2001–2007 er det registrert avviklingsgevinster og spesielt for årgangene 2004–2006 er disse betydelige.
- I delbransjen Yrkesulykkeforsikringer er det registrert avviklingstap for skadeårgangene 1991, 1994, 1997–2003, 2006 og 2007. For de resterende skadeårgangene er det kun registrert beskjedne avviklingsgevinster.
- I delbransjen Yrkessykdomforsikringer har selskapene sett under ett erfart avviklingsgevinster for skadeårgangene 1992, 1993, 1997 og 1999–2007. Spesielt for årgangene 2003–2007 er disse gevinstene betydelige. For årgangene 1991, 1994–1996 og 1998 er det registrert relativt beskjedne avviklingstap.

Avviklingsresultatet for regnskapsår 2008 er også illustrert i figur 1.1.

Tabell 1.3. Brutto avviklingsresultat i 2008 fordelt på skadeårgangene 1991–2007. Mill. kr.

Skadeårgang	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	– 18.3	– 7.7	– 10.5
1992	7.3	0.5	6.8
1993	9.9	0.1	9.8
1994	– 21.6	– 7.2	– 14.4
1995	5.7	6.6	– 0.9
1996	– 1.2	2.1	– 3.3
1997	– 9.2	– 13.6	4.4
1998	– 15.7	– 13.2	– 2.5
1999	– 0.7	– 5.1	4.4
2000	– 10.9	– 11.2	0.3
2001	8.4	– 5.0	13.4
2002	1.6	– 11.0	12.6
2003	21.1	– 22.6	43.7
2004	65.5	5.4	60.1
2005	53.6	16.8	36.9
2006	49.4	– 32.4	81.7
2007	21.8	– 16.4	38.2
2008			
I alt	166.8	– 114.1	280.9

Figur 1.1. Brutto avviklingsresultat i 2008 fordelt på delbransjene Yrkesulykkforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Skadeårgangene 1991–2007. Mill. kr.

1.3 Utviklingen av de forsikringstekniske bruttoavsetninger i løpet av 2008

Utviklingen i de forsikringstekniske bruttoavsetninger relatert til hovedbransjen Yrkesskade-forsikringer fra utløpet av 2007 til utløpet av 2008 er vist i tabell 1.4.A.

*Tabell 1.4.A. Forsikringstekniske bruttoavsetninger pr. 31. desember i 2007 og 2008.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

	Pr. 31.12.2007	Pr. 31.12.2008
Brutto premieavsetning	617.0	701.6
Brutto erstatningsavsetning	13 569.8	14 397.6
Forsikringstekniske bruttoavsetninger	14 186.8	15 099.2

Av tabell 1.4.A fremgår det bl.a. at de samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger økte med 912.4 mill. kr (dvs. 6.4 prosent) fra utløpet av 2007 til utløpet av 2008. Videre fremgår det at selskapenes samlede brutto erstatningsavsetninger i løpet av 2008 økte med 827.8 mill. kr (6.1 prosent).

Tilsvarende oversikter over utviklingen av de forsikringstekniske avsetninger i løpet av 2008 for delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer er gitt ved tabellene 1.4.B og 1.4.C nedenfor.

De samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger relatert til delbransjen Yrkesulykkeforsikringer økte med 775.6 mill. kr (8.0 prosent) i løpet av 2008. I samme periode var økningen i brutto erstatningsavsetning snaut 712.8 mill. kr (7.7 prosent) i denne delbransjen.

*Tabell 1.4.B. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i 2007 og 2008.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.*

	Pr. 31.12.2007	Pr. 31.12.2008
Brutto premieavsetning	453.7	516.5
Brutto erstatningsavsetning	9 273.0	9 985.8
Forsikringstekniske bruttoavsetninger	9 726.7	10 502.3

I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer økte de samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger med 136.8 mill. kr (3.1 prosent) i løpet av 2008. Av dette utgjør økningen i brutto erstatningsavsetning i underkant av 115.0 mill. kr, noe som tilsvarer en økning i denne bruttoavsetningskomponenten på 2.7 prosent.

*Tabell 1.4.C. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i 2007 og 2008.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

	Pr. 31.12.2007	Pr. 31.12.2008
Brutto premieavsetning	163.3	185.2
Brutto erstatningsavsetning	4 296.8	4 411.8
Forsikringstekniske bruttoavsetninger	4 460.1	4 596.9

En samlet oversikt over de forsikringstekniske bruttoresultater for regnskapsårene 1991–2008 er gitt i vedlegg A.

Utfyllende oversikter over utviklingen gjennom perioden 1991–2008 i de forsikringstekniske bruttoavsetninger relatert til hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer med tilhørende delbransjer er gitt i vedlegg B.

Boks 1. Definisjoner mv. av størrelsene anslåtte og påløpne brutto erstatningskostnader.

Anslåtte brutto erstatningskostnader og påløpne brutto erstatningskostnader

Begrepene anslåtte brutto erstatningskostnader (anslått brutto skadeprosent) og påløpne brutto erstatningskostnader (påløpt brutto skadeprosent) anvendes gjentatte ganger i den foreliggende rapporten om bransjeregnskapet for Yrkesskadeforsikringer. Nedenfor blir det gitt noen definisjoner av og kommentarer til disse begrepene.

Anslåtte brutto erstatningskostnader

Med anslåtte brutto erstatningskostnader for et gitt skadeår (og på et gitt betraktningstidspunkt) menes summen av betalte bruttoerstatninger for skader inntruffet i løpet av skadeåret og de brutto erstatningsavsetninger som er foretatt for å dekke skader som er inntruffet i løpet av skadeåret men som på betraktningstidspunktet ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet. De sistnevnte skader inndeles vanligvis i to grupper:

- skader som er meldt til forsikringsselskapet, men der behandlingen av skadesaken ennå ikke er avsluttet i forsikringsselskapet (de såkalte RBNS-skader),
- skader som er inntruffet men ennå ikke meldt til forsikringsselskapet (de såkalte IBNR-skader).

Anslaget på brutto erstatningskostnader for et gitt skadeår blir oppdatert etterhvert som forsikringsselskapet får mer informasjon om den aktuelle skadeårgangen. Ved utarbeidningen av slike anslag benytter selskapet som regel informasjon fra flere kilder, herunder bl.a. erfaringene fra tidligere skadeårganger, kunnskap om forhold som vil påvirke utviklingen av gjennomsnittlig (brutto) erstatningsbeløp eller erstatningsbeløpene relatert til spesielle typer av skader som faller inn under den aktuelle skadeforsikringsbransje mv.

Med anslått brutto skadeprosent for et gitt skadeår (og på et gitt betraktningstidspunkt) menes skadeårets anslåtte brutto erstatningskostnader regnet i prosent av opptjent bruttopremie for den samme årgangen. Anslått brutto skadeprosent vil nødvendigvis bli oppdatert i takt med oppdateringen av de anslåtte brutto erstatningskostnader.

Påløpne brutto erstatningskostnader

Med påløpne brutto erstatningskostnader for et gitt regnskapsår menes summen av følgende størrelser:

- de bruttoerstatninger som er betalt i løpet av regnskapsåret uavhengig av hvilket skadeår disse bruttoerstatningene er relatert til,
- brutto erstatningsavsetningene for alle skader som er inntruffet innen utløpet av regnskapsåret (uavhengig av i hvilket skadeår skaden har inntruffet) men som ved utløpet av regnskapsåret ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet, fratrukket brutto erstatningsavsetningene for alle skader som var inntruffet ved utløpet av foregående regnskapsår (uavhengig av i hvilket skadeår skaden hadde inntruffet) men som på det tidspunktet ikke var oppgjort av forsikringsselskapet.

Boks 1 (forts.).

De påløpne brutto erstatningskostnader for et gitt regnskapsår vil bli fastsatt en gang for alle og vil – i motsetning til de anslåtte brutto erstatningskostnader – ikke være gjenstand for (årlige) oppdateringer.

Med påløpt brutto skadeprosent for et gitt regnskapsår menes regnskapsårets påløpte brutto erstatningskostnader regnet i prosent av opptjent bruttopremie for regnskapsåret. Også den påløpte brutto skadeprosent (for gitt regnskapsår) vil være fastsatt en gang for alle.

Sammenhengen mellom anslåtte og påløpne brutto erstatningskostnader

En finere inndeling av de komponenter som til sammen utgjør de påløpne bruttoerstatninger er følgende:

- (1) de bruttoerstatninger som er betalt i løpet av regnskapsåret for skader inntruffet i løpet av regnskapsåret,
- (2) de bruttoerstatninger som er betalt i løpet av regnskapsåret for skader inntruffet før det aktuelle regnskapsåret,
- (3) brutto erstatningsavsetninger for skader som er inntruffet i løpet av regnskapsåret og som ved utløpet av regnskapsåret ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet,
- (4) brutto erstatningsavsetninger for skader som er inntruffet før det aktuelle regnskapsåret og som ved utløpet av regnskapsåret ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet,
- (5) brutto erstatningsavsetninger for alle skader som var inntruffet ved utløpet av foregående regnskapsår (uavhengig av i hvilket skadeår skaden hadde inntruffet) men som på det tidspunktet ikke var oppgjort av forsikringsselskapet.

Av dette følger:

- De påløpne brutto erstatningskostnader for det aktuelle regnskapsår er lik summen av postene (1)–(4) fratrullet post (5).
- De anslåtte brutto erstatningskostnader slik dette anslaget utarbeides ved utløpet av det aktuelle regnskapsåret er lik summen av postene (1) og (3).
- Brutto avviklingsresultat for det aktuelle regnskapsår defineres som post (5) fratrullet summen av postene (2) og (4).

For det aktuelle regnskapsår gir dette videre følgende definisjonssammenheng:

$$\text{Påløpne bruttoerstatninger} = \text{Anslåtte bruttoerstatninger} - \text{Brutto avviklingsresultat}$$

Hvis avviklingsresultatet er positivt, vil de påløpne bruttoerstatninger være mindre enn de anslåtte bruttoerstatninger (slik dette anslaget fremkommer ved utløpet av det aktuelle regnskapsåret).

Hvis avviklingsresultatet er negativt, vil de påløpne bruttoerstatninger være større enn de anslåtte bruttoerstatninger (slik dette anslaget fremkommer ved utløpet av det aktuelle regnskapsåret).

2. Forsikringstekniske bruttoresultater og brutto avviklingsresultater mv. for regnskapsårene 1991–2008

2.1 Forsikringstekniske bruttoresultater

I tabell 1.1 foran er det vist at forsikringsselskapene som bidrar med grunnlagsdata til bransje-regnskapet har et positivt forsikringsteknisk bruttoresultat på til sammen 725 mill. kr i 2008, noe som er vesentlig høyere enn i 2007 (199 mill. kr) og 2006 (166 mill. kr). De forsikringstekniske bruttoresultatene for årene 2006–2008 er dermed kraftig forbedret i forhold til de foregående regnskapsår. I 2003, 2004 og 2005 var selskapenes forsikringstekniske underskudd på bruttobasis hhv. 569 mill. kr, 365 mill. kr og 185 mill. kr.

For regnskapsårene 1991–2008 sett under ett har imidlertid selskapene erfart et samlet negativt bruttoresultat på 1 978 mill. kr. Det er de dårlige resultatene for regnskapsårene 1997–2000 samt årene 2003–2005 som er hovedårsak til det negative resultatet for hele perioden sett under ett, jf. tabell 2.1.

Tabell 2.1. Forsikringsteknisk bruttoresultat 1991–2008. Mill. kr.

Regnskapsår	Yrkesskedeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	– 43.8	–	–
1992	– 5.5	–	–
1993	51.7	–	–
1994	222.2	85.3	137.0
1995	326.2	138.2	188.0
1996	160.9	– 125.2	286.2
1997	– 430.6	– 434.5	4.0
1998	– 924.8	– 791.6	– 133.2
1999	– 1 021.5	– 921.6	– 99.9
2000	– 294.3	– 295.6	1.2
2001	– 18.1	– 19.0	0.9
2002	28.0	183.6	– 155.6
2003	– 569.4	– 75.2	– 494.2
2004	– 364.5	– 174.9	– 189.7
2005	– 185.3	– 181.8	– 3.6
2006	166.3	144.7	21.5
2007	199.4	219.6	– 20.3
2008	725.0	294.2	430.8
Sum 1994–2008	– 1 980.5	– 1 953.8	– 26.9
Sum 1991–2008	– 1 978.1	–	–

Tabell 2.1 viser også hvorledes det forsikringstekniske bruttoresultatet for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer er fordelt mellom de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Denne fordelingen omfatter imidlertid ikke regnskapsårene 1991–1993. Av tabellen fremgår det at samlet negativt bruttoresultat for regnskapsårene 1994–2008 beløper seg til 1 981 mill. kr.

Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har i denne perioden et samlet negativt bruttoresultat på 1 954 mill. kr – i hovedsak som følge av store negative bruttoresultater i hvert av regnskapsårene 1996–2000 samt 2004 og 2005.

I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer er det samlede bruttoresultatet for regnskapsårene 1994–2008 sett under ett negativt med 27 mill. kr, bl.a. som følge av store forsikringstekniske underskudd på bruttobasis i årene 1998, 1999 og 2002–2004. Det akkumulerte negative bruttoresultatet har imidlertid blitt kraftig redusert i løpet av 2008.

Hovedårsaken til de negative tekniske bruttoresultatene er å finne i det forhold at de opptjente bruttopremiene ikke har vært tilstrekkelige til å dekke de påløpne brutto erstatningskostnader. Dette gjelder spesielt for regnskapsårene 1997–2000 og 2003–2005, der kombinasjonen av følgende to forhold har bidratt til at de negative utslagene har blitt særlig store:

- Et markert fall i brutto premieinntekter sammenliknet med nivået i regnskapsårene 1994 og 1995. (Dette forholdet er ikke relevant for regnskapsårene 2003–2005.)
- En sterk økning i de påløpne brutto erstatningskostnader bl.a. som følge av store negative avviklingsresultater.⁵

Som en konsekvens av de ovennevnte forhold økte påløpt brutto skadeprosent for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer fra et nivå på ca. 75–100 for regnskapsårene 1991–1996 via ca. 160 i regnskapsår 1997 til rundt 230 for regnskapsårene 1998 og 1999, jf. tabell 2.2.A.

Fra 1999 til 2002 falt imidlertid påløpt brutto skadeprosent fra ca. 230 til i underkant av 115. Dette skyldes for det første en markert økning i de opptjente bruttopremier i løpet av de tre årene og for det andre betydelig lavere avviklingstap i regnskapsårene 2000 og 2001 (og i noe mindre grad i 2002) enn i regnskapsårene 1998 og 1999. I regnskapsårene 2003 og 2004 var imidlertid påløpt brutto skadeprosent høyere enn i 2002 – i hovedsak som følge av de store avviklingstapene i disse to årene, mens påløpt brutto skadeprosent i 2005 ble redusert til et noe lavere nivå enn i 2002. Fra 2005 til 2008 har påløpt brutto skadeprosent falt med til sammen 25 prosentpoeng til (fra 112.9 til 87.5) bl.a. som følge av bedringen i avviklingsresultatene, jf. de forhold som er kommentert i avsnitt 1.1.

I tabellene 2.2.B og 2.2.C gis tilsvarende sammenlikninger av opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader for delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Disse oversiktene omfatter imidlertid ikke regnskapsårene 1991–1994.

Utviklingen av påløpt brutto skadeprosent i delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har klare likhetstrekk med utviklingen som selskapene har erfart hva angår hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Imidlertid startet den negative utviklingen noe tidligere i delbransjen. I regnskapsårene 1994 og 1995 lå påløpt brutto skadeprosent for Yrkesulykkeforsikringer på rundt 90–95, for deretter å øke kraftig til 240–250 i regnskapsårene 1998 og 1999. Fra 1999 til 2002 ble påløpt skadeprosent kraftig redusert fra ca. 250 til 101 ½ for å øke med 12–13 prosentpoeng fra 2002 til 2004/2005. Fra 2005 til 2008 har påløpt brutto skadeprosent igjen falt med til sammen ca. 16 ½ prosentpoeng til 97.8, jf. de forhold som er kommentert i avsnitt 1.1.

⁵ Mer detaljerte opplysninger om oppjusteringen av brutto erstatningsavsetninger og brutto erstatningskostnader relatert til de tidligere skadeårganger gis i forbindelse med drøftingen i kapitlene 4–6.

Tabell 2.2.A. *Opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader. Mill. kr. Påløpne brutto skadeprosenter. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.*

Regnskapsår	Opptjente bruttopremier	Påløpne brutto erstatningskostnader	Påløpne brutto skadeprosenter
1991	836.3	795.1	95.1 pst
1992	1 020.4	1 039.6	101.9 pst
1993	1 075.0	1 043.0	97.0 pst
1994	1 058.2	897.3	84.8 pst
1995	1 016.0	774.0	76.2 pst
1996	896.3	800.3	89.3 pst
1997	802.9	1 278.1	159.2 pst
1998	820.3	1 854.5	226.1 pst
1999	904.3	2 083.8	230.4 pst
2000	1 110.2	1 678.5	151.2 pst
2001	1 364.5	1 663.3	121.9 pst
2002	1 740.3	1 994.7	114.6 pst
2003	1 985.3	2 704.4	136.2 pst
2004	2 096.0	2 552.9	121.8 pst
2005	2 247.3	2 537.8	112.9 pst
2006	2 393.3	2 452.3	102.5 pst
2007	2 576.6	2 780.8	107.9 pst
2008	2 733.5	2 393.0	87.5 pst
Sum 1991–2008	26 676.7	31 323.4	117.4 pst

I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer har påløpt brutto skadeprosent hatt en ganske annerledes utvikling. Bl.a. som følge av store positive avviklingsresultater for denne delbransjen i regnskapsårene 1995 og 1996 var påløpt brutto skadeprosent særlig lav i disse to regnskapsårene. For regnskapsåret 1996 var det positive avviklingsresultatet faktisk større enn anslått brutto erstatningskostnad, slik at påløpt brutto skadeprosent ble negativ. I løpet av 1997 og 1998 økte imidlertid påløpt brutto skadeprosent kraftig til hhv. 100 og drøyt 180, for deretter å falle markert i løpet av de tre neste regnskapsårene til snaut 120 i 2001. Fra 2001 til 2003 økte imidlertid påløpt brutto skadeprosent igjen kraftig til over 220 som følge av meget store avviklingstap. Siden avviklingsresultatene i 2004 og særlig i 2005 og 2006 har vært vesentlig lavere enn i 2003, falt påløpt skadeprosent til hhv. 108.6 i 2005 og 110.1 i 2006. Betydelige avviklingstap i 2007 medførte en ny økning i påløpt skadeprosent til ca. 125, mens de store avviklingsgevinstene i 2008 har medført en halvering av påløpt skadeprosent (til i underkant av 60).

I figur 2.1 nedenfor illustreres forskjellene mellom Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer hva angår utviklingen av påløpt brutto skadeprosent i perioden 1994–2008. Videre vises utviklingen av påløpt brutto skadeprosent i hele perioden 1991–2008 for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett.

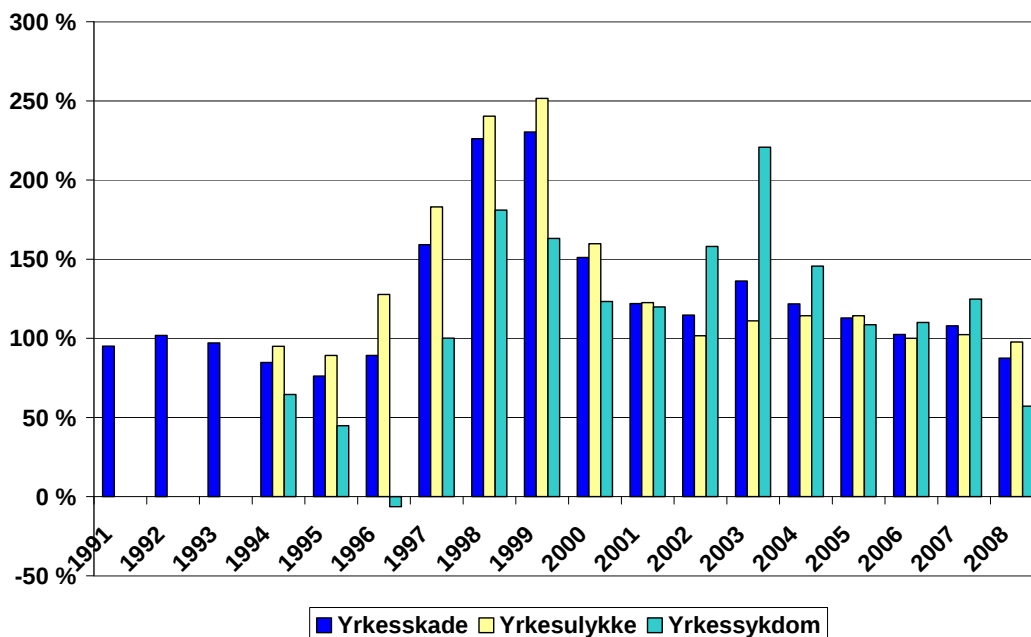
Tabell 2.2.B. *Opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader. Mill. kr. Påløpne brutto skadeprosenter. Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.*

Regnskapsår	Opptjente bruttopremier	Påløpne brutto erstatningskostnader	Påløpne brutto skadeprosenter
1994	704.4	669.1	95.0 pst
1995	718.2	640.8	89.2 pst
1996	639.4	816.6	127.7 pst
1997	571.9	1 047.0	183.1 pst
1998	623.3	1 497.9	240.3 pst
1999	688.8	1 732.4	251.5 pst
2000	849.3	1 356.9	159.8 pst
2001	1 041.5	1 276.4	122.6 pst
2002	1 341.9	1 364.9	101.7 pst
2003	1 530.2	1 700.4	111.1 pst
2004	1 591.8	1 819.0	114.3 pst
2005	1 692.9	1 935.8	114.3 pst
2006	1 804.7	1 804.0	100.0 pst
2007	1 930.9	1 974.8	102.3 pst
2008	2 045.5	1 999.9	97.8 pst
Sum 1994–2008	17 774.7	21 635.9	121.7 pst

Tabell 2.2.C. *Opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader. Mill. kr. Påløpne brutto skadeprosenter. Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Regnskapsår	Opptjente bruttopremier	Påløpne brutto erstatningskostnader	Påløpne brutto skadeprosenter
1994	353.8	228.1	64.5 pst
1995	297.7	133.3	44.8 pst
1996	256.9	– 16.3	– 6.3 pst
1997	231.0	231.1	100.0 pst
1998	197.1	356.7	181.0 pst
1999	215.5	351.4	163.1 pst
2000	260.9	321.5	123.2 pst
2001	323.0	386.9	119.8 pst
2002	398.4	629.8	158.1 pst
2003	455.0	1 004.0	220.7 pst
2004	504.2	733.9	145.6 pst
2005	554.4	602.0	108.6 pst
2006	588.6	648.3	110.1 pst
2007	645.7	806.0	124.8 pst
2008	688.0	393.1	57.1 pst
Sum 1994–2008	5 970.2	6 809.8	114.1 pst

Figur 2.1. Påløpne brutto skadeprosenter for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer.

2.2 Brutto avviklingsresultater

I tabell 2.3.A illustreres den negative utviklingen i hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer hva angår brutto avviklingsresultat. I tabellen er det for hvert av regnskapsårene 1991–2008 foretatt en sammenlikning av de anslåtte brutto erstatningskostnader for skader inntruffet i løpet av regnskapsåret – slik disse kostnader opprinnelig ble fastsatt ved utløpet av de respektive regnskapsår – og regnskapsårets påløpne brutto erstatningskostnader.

Av tabellen fremgår det bl.a. at forsikringsselskapene hadde store positive brutto avviklingsresultater i regnskapsårene 1994–1996 på til sammen nesten 410 mill. kr etter et samlet avviklingstap i 1992 og 1993 på snaut 60 mill. kr. Etter 1996 snudde imidlertid denne trenden, og i løpet av regnskapsårene 1997–1999 ble brutto avviklingsresultat stadig mer negativt. I de to regnskapsårene 2000 og 2001 var avviklingstapene vesentlig lavere enn i årene 1998 og 1999 før trenden igjen snudde, noe som førte til store avviklingstap i 2002 og særlig i 2003. I løpet av regnskapsårene 2004–2006 ble det årlige brutto avviklingstapet gradvis redusert før det igjen ble nesten fordoblet fra 2006 til 2007.

Etter at selskapene har måttet tåle betydelige avviklingstap 11 år på rad, har de i 2008 oppnådd et positivt avviklingsresultat (168 mill. kr). Det samlede avviklingstapet for regnskapsårene 1991–2008 sett under ett beløper seg likevel til drøyt 3.8 mrd. kr.

En mer detaljert oversikt over brutto avviklingsresultat for de enkelte regnskapsår, herunder hvordan dette fremkommer (dvs. er fordelt på de enkelte skadeårganger), er gitt i vedlegg C.

Tabell 2.3.A. *Brutto avviklingsresultat for regnskapsårene 1991–2008.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Anslåtte brutto erstatnings- kostnader ¹⁾	Påløpne brutto erstatnings- kostnader	Brutto avviklings- resultat	Akk. brutto avviklings- resultat
1991	795.1	795.1	0.0	0.0
1992	968.8	1 039.6	– 70.8	– 70.8
1993	1 055.2	1 043.0	12.2	– 58.6
1994	1 034.6	897.3	137.3	78.7
1995	952.7	774.0	178.7	257.4
1996	892.2	800.3	91.9	349.3
1997	1 069.2	1 278.1	– 208.9	140.4
1998	1 346.4	1 854.5	– 508.1	– 367.7
1999	1 499.5	2 083.8	– 584.3	– 952.0
2000	1 511.0	1 678.5	– 167.5	– 1 119.5
2001	1 517.4	1 663.3	– 145.9	– 1 265.4
2002	1 689.4	1 994.7	– 305.3	– 1 570.7
2003	1 907.8	2 704.4	– 796.6	– 2 367.3
2004	1 979.5	2 552.9	– 573.4	– 2 940.7
2005	2 101.8	2 537.8	– 436.0	– 3 376.7
2006	2 244.8	2 452.3	– 207.5	– 3 584.2
2007	2 374.1	2 780.8	– 406.7	– 3 990.9
2008	2 559.8	2 393.0	166.8	– 3 824.1

1) Ved utløpet av de respektive regnskapsår.

I tabellene 2.3.B og 2.3.C illustreres på tilsvarende måte den negative utviklingen hva angår brutto avviklingsresultat for delbransjene Yrkesulykkedeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. I begge tabeller er det for hvert av regnskapsårene 1994–2008 foretatt en sammenlikning av de anslåtte brutto erstatningskostnader for skader inntruffet i løpet av regnskapsåret – slik disse kostnader opprinnelig ble fastsatt ved utløpet av de respektive regnskapsår – og regnskapsårets påløpne brutto erstatningskostnader.

Av tabell 2.3.B fremgår det bl.a. at forsikringsselskapene i regnskapsårene 1994 og 1995 hadde positive brutto avviklingsresultater i delbransjen Yrkesulykkedeforsikringer på til sammen drøyt 110 mill. kr. Fra og med 1996 snudde denne trenden, og i løpet av regnskapsårene 1996–1999 ble brutto avviklingsresultat stadig mer negativt. I 2000 var imidlertid avviklingstapet vesentlig lavere enn i 1999 og 1998 og også lavere enn i 1997. En ytterligere reduksjon av avviklingstapene fant sted i 2001 og 2002, men avviklingstapene økte deretter markert i løpet av perioden 2003–2005 til hhv. ca. 285 mill. kr i 2003 og ca. 385 mill. kr i 2004 og 2005. I perioden 2006–2008 har de årlige avviklingstapene vært betydelig lavere enn i perioden 2003–2005, men det samlede avviklingstapet for de tre siste regnskapsårene beløper seg likevel til nesten 500 mill. kr.

Etter 13 år på rad med avviklingstap utgjør det akkumulerte tapet for regnskapsårene 1994–2008 sett under ett til over 3.1 mrd. kr.

*Tabell 2.3.B. Brutto avviklingsresultat for regnskapsårene 1994–2008.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Anslåtte brutto erstatnings- kostnader ¹⁾	Påløpne brutto erstatnings- kostnader	Brutto avviklings- resultat	Akk. brutto avviklings- resultat
1994	726.4	669.1	57.3	57.3
1995	695.2	640.8	54.4	111.7
1996	689.0	816.6	– 127.6	– 15.9
1997	790.5	1 047.0	– 256.5	– 272.4
1998	1 023.7	1 497.9	– 474.2	– 746.6
1999	1 169.7	1 732.4	– 562.7	– 1 309.3
2000	1 182.5	1 356.9	– 174.4	– 1 483.7
2001	1 201.3	1 276.4	– 75.1	– 1 558.8
2002	1 330.2	1 364.9	– 34.7	– 1 593.5
2003	1 416.4	1 700.4	– 284.0	– 1 877.5
2004	1 433.1	1 819.0	– 385.9	– 2 263.4
2005	1 549.6	1 935.8	– 386.2	– 2 649.6
2006	1 653.3	1 804.0	– 150.7	– 2 800.3
2007	1 751.4	1 974.8	– 223.4	– 3 023.7
2008	1 885.9	1 999.9	– 114.0	– 3 137.7

1) Ved utløpet av de respektive regnskapsår.

*Tabell 2.3.C. Brutto avviklingsresultat for regnskapsårene 1994–2008.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Anslåtte brutto erstatnings- kostnader ¹⁾	Påløpne brutto erstatnings- kostnader	Brutto avviklings- resultat	Akk. brutto avviklings- resultat
1994	308.2	228.1	80.1	80.1
1995	257.6	133.3	124.3	204.4
1996	203.2	– 16.3	219.5	423.9
1997	278.6	231.1	47.5	471.4
1998	322.6	356.7	– 34.1	437.3
1999	329.7	351.4	– 21.7	415.6
2000	328.5	321.5	7.0	422.6
2001	316.1	386.9	– 70.8	351.8
2002	359.2	629.8	– 270.6	81.2
2003	491.3	1 004.0	– 512.7	– 431.5
2004	546.4	733.9	– 187.5	– 619.0
2005	552.1	602.0	– 49.9	– 668.9
2006	591.5	648.3	– 56.8	– 725.7
2007	622.8	806.0	– 183.2	– 908.9
2008	674.0	393.1	280.9	– 628.0

1) Ved utløpet av de respektive regnskapsår.

Det fremgår av tabell 2.3.C at selskapene i delbransjen Yrkessykdomsforsikringer hadde avviklingsgevinster på til sammen over 470 mill. kr i løpet av regnskapsårene 1994–1997. (Disse avviklingsgevinstene gjelder først og fremst regnskapsårene 1995 og 1996.) I perioden 1998–2007 har imidlertid selskapene hatt avviklingstap hvert år – dog med unntak av regnskapsår 2000. I løpet av regnskapsårene 2001–2003 økte det årlige avviklingstapet kraftig for deretter å bli like kraftig redusert fra 2003 til 2005/2006. I 2007 økte avviklingstapet igjen kraftig, men denne økningen har blitt nøytralisert av en enda større avviklingsgevinst i 2008. For perioden 1994–2008 sett under ett har selskapene erfart et samlet avviklingstap på drøyt 625 mill. kr i denne delbransjen.

Mer detaljerte oversikter over brutto avviklingsresultat for de enkelte regnskapsår, herunder hvordan dette fremkommer, er gitt i vedleggene D (delbransjen Yrkesulykkeforsikringer) og E (delbransjen Yrkessykdomsforsikringer).

2.3 Brutto erstatningsavsetning

Utviklingen av brutto erstatningsavsetning for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer fra utløpet av regnskapsår 1991 til utløpet av regnskapsår 2008 er illustrert i tabell 2.4. Av tabellen fremgår det at bruttoavsetningen har økt fra drøyt 760 mill. kr til ca. 14.4 mrd. kr i løpet av denne perioden. Tabellen viser også utviklingen av brutto erstatningsavsetning for delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer i løpet av perioden 1994–2008.

I forbindelse med tabell 2.4 er det for øvrig verdt å merke seg at andelen av samlet brutto erstatningsavsetning som er allokert til delbransjen Yrkessykdomsforsikringer faller fra 29 prosent i 1994 til 23 $\frac{3}{4}$ prosent i 2001, for deretter å øke markert til ca. 31 prosent ved utløpet av 2007 og 2008.

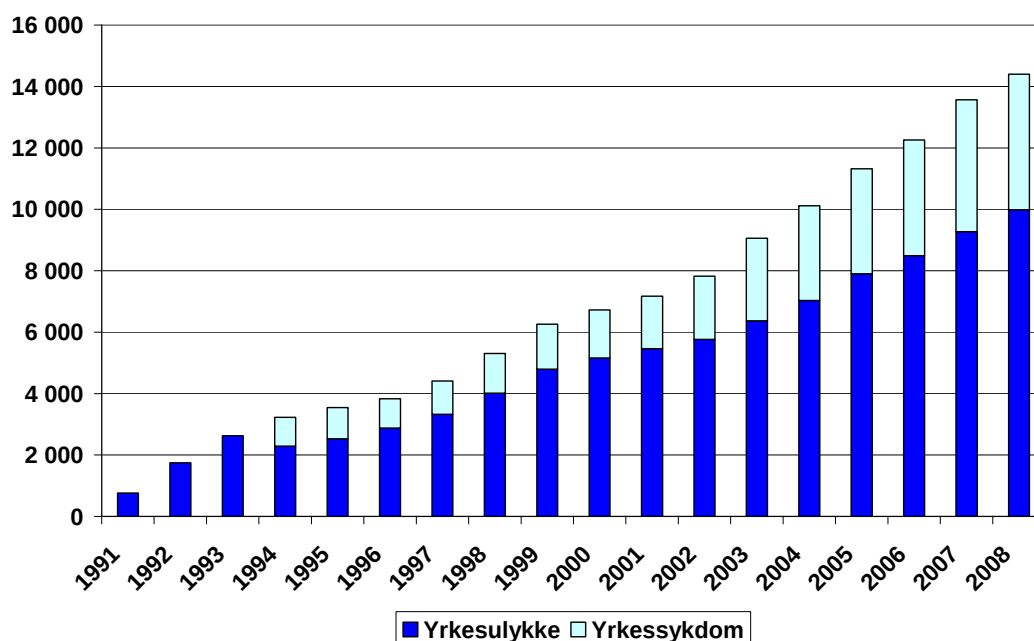
Utviklingen av samlet brutto erstatningsavsetning i løpet av perioden 1991–2008 er videre illustrert i figur 2.2, der det fra og med regnskapsår 1994 også vises hvordan denne avsetningskomponenten er fordelt på de to delbransjene.

I figur 2.3 (side 23) blir det dessuten vist hvorledes brutto erstatningsavsetning regnet i prosent av opptjent bruttopremie har utviklet seg i løpet av perioden 1991–2008. Frem til og med regnskapsår 1998 er økningen i dette forholdstallet også påvirket av at den opptjente bruttopremien avtar fra 1993 til 1997/1998. I årene 2000–2002 er veksten i opptjent bruttopremie vesentlig høyere enn veksten i brutto erstatningsavsetning, slik at forholdstallet avtar. I løpet av de seks siste regnskapsårene (2003–2008) har det imidlertid igjen vært en økning i brutto erstatningsavsetning regnet i prosent av opptjent bruttopremie. Under forutsetning av at den opptjente bruttopremien for 2007 og 2008 på en rimelig måte gjenspeiler risikoen – og dette forholdet vil vedvare – må det forventes at brutto erstatningsavsetning for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer i tiden fremover vil utgjøre minst 5–5 $\frac{1}{2}$ ganger hovedbransjens opptjente bruttopremie.

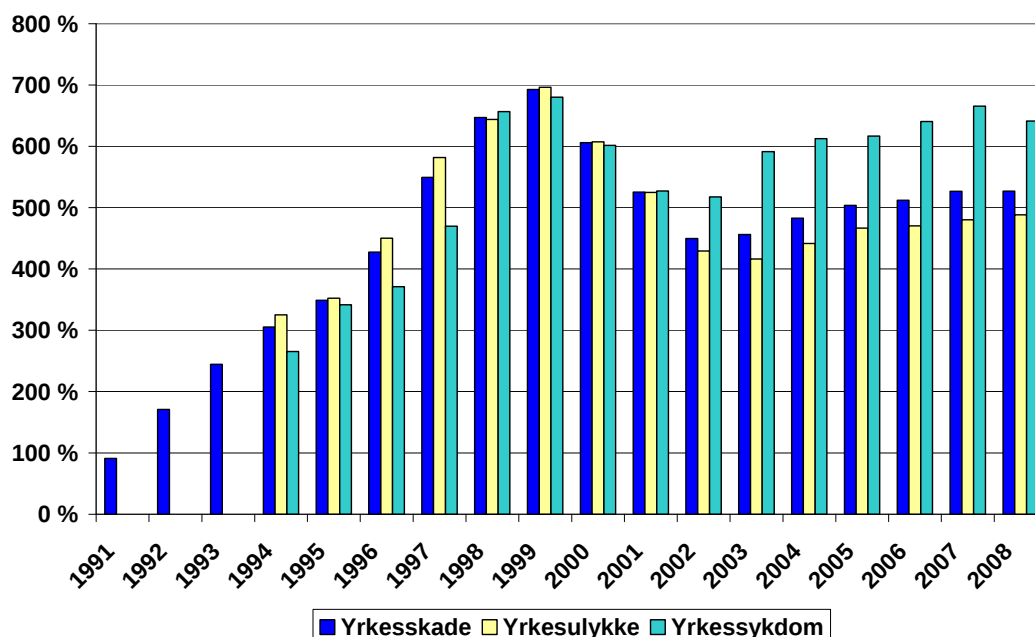
Tabell 2.4. Brutto erstatningsavsetning ved utløpet av regnskapsårene 1991–2008. Mill. kr.

Regnskapsår	Yrkesskedeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	762.4	—	—
1992	1 744.3	—	—
1993	2 626.7	—	—
1994	3 229.1	2 289.6	939.5
1995	3 547.0	2 530.2	1 016.8
1996	3 831.8	2 878.4	953.4
1997	4 411.1	3 326.3	1 084.8
1998	5 307.1	4 013.6	1 293.5
1999	6 261.8	4 796.1	1 465.7
2000	6 726.9	5 157.7	1 569.2
2001	7 168.5	5 465.9	1 702.6
2002	7 823.1	5 761.6	2 061.5
2003	9 059.5	6 368.4	2 691.1
2004	10 116.1	7 029.0	3 087.1
2005	11 318.9	7 899.3	3 419.6
2006	12 257.8	8 489.5	3 768.3
2007	13 569.8	9 273.0	4 296.8
2008	14 397.6	9 985.8	4 411.8

Figur 2.2. Brutto erstatningsavsetning ved utløpet av regnskapsårene 1991–2008. Mill. kr. For regnskapsårene 1994–2008 fordelt på de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer.

Figur 2.3. *Brutto erstatningsavsetning i prosent av opptjent bruttopremie. Regnskapsårene 1991–2008.*

2.4 Estimert RTV-refusjon pr. regnskapsår

Avslutningsvis blir det i tabell 2.5 illustrert hvorledes de betalte bruttoerstatninger pr. regnskapsår har utviklet seg i løpet av perioden 1991–2008. Tabellen inneholder også en oversikt over hvor stor andel den estimerte refusjonen til Arbeids- og velferdsetaten (RTV-refusjonen) utgjør av de betalte bruttoerstatninger. (Den estimerte RTV-refusjonen er satt til 12/22-deler av de betalte bruttoerstatninger.)

Av tabellen fremgår det bl.a. at forsikringsselskapene som omfattes av bransjeregnskapet i regnskapsåret 2008 har utbetalt 1 565 mill. kr i bruttoerstatninger for yrkesskader inntruffet i årene 1991–2008. Av dette beløpet utgjør den estimerte RTV-refusjonen 854 mill. kr.

Under forutsetning av at antall forsikrede (i forsikringsselskapene som omfattes av bransjeregnskapet) forblir rimelig konstant, må det forventes at de betalte bruttoerstatninger pr. regnskapsår vil fortsette å øke noe inntil selskapenes erfaringsgrunnlag omfatter (minst) 22–25 skadeårganger (som alle vil være i ulike faser av avviklingsprosessen), det vil i tilfelle si frem mot regnskapsår 2012–2015.

*Tabell 2.5. Betalte bruttoerstatninger og estimert RTV-refusjon pr. regnskapsår.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Betalte brutto erstatninger	Estimert refusjon til RTV/NAV
1991	32.7	17.8
1992	57.7	31.5
1993	160.6	87.6
1994	294.9	160.9
1995	456.2	248.8
1996	515.5	281.2
1997	698.8	381.2
1998	958.6	522.9
1999	1 129.1	615.9
2000	1 205.8	657.7
2001	1 221.7	666.4
2002	1 340.0	730.9
2003	1 468.0	800.7
2004	1 496.2	816.1
2005	1 335.1	728.2
2006	1 513.5	825.5
2007	1 468.8	801.2
2008	1 565.2	853.7

3. Opptjente bruttopremier, anslåtte brutto erstatningskostnader og skadeprosenter

I dette kapitlet gis noen hovedoversikter over utviklingen av opptjente bruttopremier, anslåtte brutto erstatningskostnader og anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1991–2008. Oversiktene omfatter både samlede bruttopremier og brutto erstatningskostnader og brutto premier og brutto erstatningskostnader pr. forsikret. Mer detaljerte oversikter over utviklings-trekk hva angår brutto erstatningskostnader både for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer og de to delbransjene finnes i kapitlene 4–6.

3.1 Opptjente bruttopremier – Samlet og pr. forsikret

I tabell 3.1.A blir det vist hvorledes de samlede opptjente bruttopremier har utviklet seg i perioden 1991–2008 for selskapene som leverer grunnlagsdata til bransjeregnskapet. Tabellen gir dessuten informasjon om antall forsikrede samt opptjent bruttopremie pr. forsikret i den samme perioden. Tilsvarende oversikter for delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkes-sykdomsforsikringer fremgår av tabellene 3.1.B og 3.1.C. De sistnevnte tabeller dekker imidlertid kun årene 1994–2008.

Tabell 3.1.A. Opptjente bruttopremier 1991–2008.
Hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer.

Regnskapsår (Skadeårgang)	Opptjent brutto- premie (mill. kr)	Antall forsikrede	Bruttopremie pr. forsikret (kr)
1991	836.3	1 022 525	818
1992	1 020.4	1 178 314	866
1993	1 075.0	1 225 744	877
1994	1 058.2	1 234 829	857
1995	1 016.0	1 338 246	759
1996	896.3	1 301 327	689
1997	802.9	1 394 795	576
1998	820.3	1 434 454	572
1999	904.3	1 392 258	650
2000	1 110.2	1 298 204	855
2001	1 364.5	1 297 191	1052
2002	1 740.3	1 448 246	1202
2003	1 985.3	1 428 380	1390
2004	2 096.0	1 419 486	1477
2005	2 247.3	1 433 567	1568
2006	2 393.3	1 446 143	1655
2007	2 576.6	1 485 369	1735
2008	2 733.5	1 633 789	1673

*Tabell 3.1.B. Opptjente bruttopremier 1994–2008.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.*

Regnskapsår (Skadeårgang)	Opptjent brutto- premie (mill. kr)	Bruttopremie pr. forsikret (kr)
1994	704.4	570
1995	718.2	537
1996	639.4	491
1997	571.9	410
1998	623.3	434
1999	688.8	495
2000	849.3	654
2001	1 041.5	803
2002	1 341.9	927
2003	1 530.2	1071
2004	1 591.8	1121
2005	1 692.9	1181
2006	1 804.7	1248
2007	1 930.9	1300
2008	2 045.5	1252

*Tabell 3.1.C. Opptjente bruttopremier 1994–2008.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Regnskapsår (Skadeårgang)	Opptjent brutto- premie (mill. kr)	Bruttopremie pr. forsikret (kr)
1994	353.8	286
1995	297.7	222
1996	256.9	197
1997	231.0	166
1998	197.1	137
1999	215.5	155
2000	260.9	201
2001	323.0	249
2002	398.4	275
2003	455.0	319
2004	504.2	355
2005	554.4	387
2006	588.6	407
2007	645.7	435
2008	688.0	421

Av tabell 3.1.A fremgår det bl.a. at bruttopremien pr. forsikret falt kraftig fra 1993 til 1997/1998 etter å ha økt fra 818 kr i 1991 til 877 kr i 1993. I 1997 og 1998 utgjorde bruttopremien pr. forsikret rundt $\frac{2}{3}$ av bruttopremien pr. forsikret i 1992 og 1993. Fra 1998 til 2008 har imidlertid bruttopremien pr. forsikret blitt tredoblet (til tross for en reduksjon på 3 $\frac{1}{2}$ prosent fra 2007), og den er i 2008 nesten dobbelt så høy som i 1993.

En tilsvarende utvikling kan registreres når det gjelder bruttopremien pr. forsikret i delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer, jf. tabellene 3.1.B og 3.1.C. Bruttopremien pr. forsikret for Yrkesulykkeforsikringer var imidlertid på sitt laveste i 1997.

Når det gjelder den relative fordelingen av den samlede opptjente bruttopremien mellom delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer, så har denne endret seg noe i løpet av perioden 1994–2008. Av tabell 3.2 fremgår det at andelen av de samlede opptjente bruttopremier som er allokert til delbransjen Yrkesulykkesforsikringer, økte fra i underkant av 67 prosent i 1994 til 77 prosent i 2002/2003. I løpet av de fem siste regnskapsårene har imidlertid denne andelen blitt nedjustert med drøyt 2 prosentpoeng til i underkant av 75 prosent. I denne forbindelse bør det også påpekes at i de første årene ble premien fastsatt for yrkesskadeforsikringsproduktet som helhet og ikke separat for de to delbransjene. Premiefordelingen for denne perioden er basert på hvorledes selskapene på det aktuelle tidspunkt mente erstatningskostnadene ville fordele seg mellom de to delbransjene. Senere har den stadige økningen i andelen yrkesulykker medført en tilsvarende glidning i premiefordelingen, men likevel slik at premiefordelingen – for alle selskapene sett under ett – har vært relativt stabil siden 1998/1999.

Tabell 3.2. Relativ fordeling av opptjente bruttopremier 1994–2008. Prosent.

Regnskapsår (Skadeårgang)	Andeler av samlet opptjent bruttopremie	
	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1994	66.6	33.4
1995	70.7	29.3
1996	71.3	28.7
1997	71.2	28.8
1998	76.0	24.0
1999	76.2	23.8
2000	76.5	23.5
2001	76.3	23.7
2002	77.1	22.9
2003	77.1	22.9
2004	75.9	24.1
2005	75.3	24.7
2006	75.4	24.6
2007	74.9	25.1
2008	74.8	25.2

3.2 Anslåtte brutto erstatningskostnader – Samlet og pr. forsikret

I tabell 3.3.A blir det vist hvorledes selskapenes anslåtte brutto erstatningskostnader har utviklet seg i perioden 1991–2008. Tabellen gir informasjon både om de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader og om anslåtte brutto erstatningskostnader pr. forsikret. Tilsvarende oversikter for delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer er gitt i tabellene 3.3.B og 3.3.C. De sistnevnte tabeller dekker imidlertid kun skadeårgangene 1994–2008. Det skal presiseres at for alle skadeårganger er dataene over brutto erstatningskostnader som presenteres i tabellene 3.3.A–C og 3.4 basert på anslag pr. 31. desember 2008.

Av tabell 3.3.A fremgår det at mens anslaget på brutto erstatningskostnad pr. forsikret for Yrkesskedeforsikringer sett under ett falt noe fra 1991 (965 kr) til 1993 (928 kr), har dette anslaget i perioden 1993–2008 gjennomgående økt år for år og utgjør 1567 kr for skadeårgang 2008. Det vises også til figur 3.1 der utviklingen av brutto erstatningskostnader pr. forsikret i perioden 1991–2008 blir sammenliknet med utviklingen av opptjent bruttopremie pr. forsikret i samme periode.

En tilsvarende utvikling har funnet sted i delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer:

- For delbransjen Yrkesulykkesforsikringer har anslått brutto erstatningskostnad pr. forsikret økt fra 766 kr for skadeårgang 1994 til 1154 kr for skadeårgang 2008, jf. tabell 3.3.B og figur 3.2.
- I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer er det registrert en økning i anslått brutto erstatningskostnad pr. forsikret fra 261 kr for skadeårgang 1994 til 413 kr for skadeårgang 2008, jf. tabell 3.3.C samt figur 3.3. I denne delbransjen har det vært noe større år-til-år fluktuasjoner i brutto erstatningskostnad pr. forsikret enn det selskapene har erfart i delbransjen Yrkesulykkesforsikringer.

En oversikt over den relative fordelingen av de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader mellom delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer for skadeårgangene 1994–2008 er gitt i tabell 3.4.

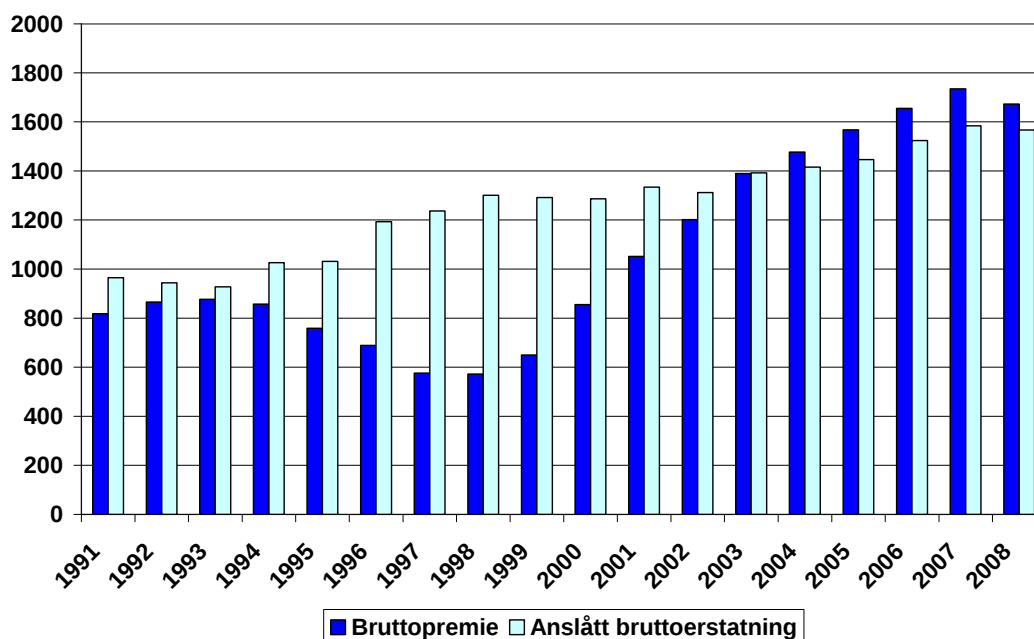
Av tabellen fremgår det at andelen av de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader som er allokert til delbransjen Yrkesulykkesforsikringer varierer fra 72.9 til 79.8 prosent i perioden 1994–2008. Videre fremgår det av tabellene 3.2 og 3.4 at andelen av de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader som er allokert til delbransjen Yrkesulykkesforsikringer er høyere enn andelen av de samlede opptjente bruttopremier som er allokert til denne delbransjen for skadeårgangene 1994–1998, 2001 og 2003–2007, mens forholdet er omvendt for de resterende fire skadeårganger (1999, 2000, 2002 og 2008).

I tilknytning til tabell 3.4 skal det for øvrig bemerkes at for alle skadeårganger er den beregnede fordeling av anslåtte brutto erstatningskostnader basert på de sist tilgjengelige data, dvs. anslagene pr. 31. desember 2008.

Tabell 3.3.A. Anslåtte brutto erstatningskostnader 1991–2008.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.

Skadeårgang	Anslått brutto- erstatning (mill. kr)	Anslått bruttoerstatn. pr. forsikret (kr)
1991	986.7	965
1992	1 112.3	944
1993	1 136.9	928
1994	1 267.3	1026
1995	1 380.6	1032
1996	1 552.1	1193
1997	1 724.9	1237
1998	1 866.6	1301
1999	1 799.1	1292
2000	1 670.9	1287
2001	1 730.3	1334
2002	1 899.7	1312
2003	1 987.6	1392
2004	2 010.1	1416
2005	2 074.9	1447
2006	2 204.0	1524
2007	2 352.3	1584
2008	2 559.8	1567

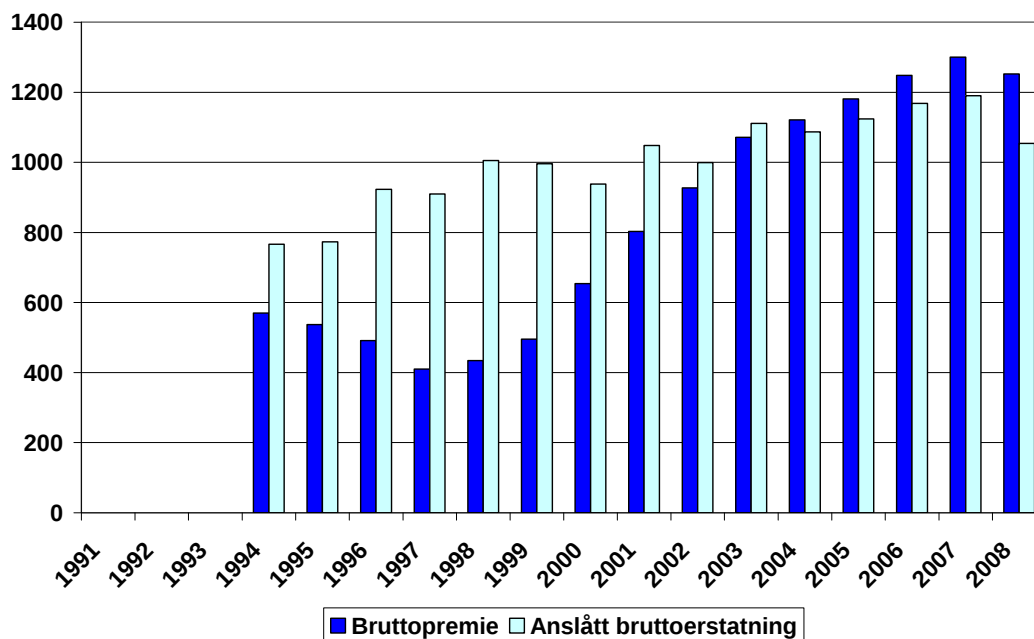
Figur 3.1. Opptjent bruttopremie og anslått bruttoerstatning pr. forsikret.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Beløp i kr.

Tabell 3.3.B. Anslåtte brutto erstatningskostnader 1994–2008.
Delbransjen Yrkesulykkforsikringer.

Skadeårgang	Anslått brutto- erstatning (mill. kr)	Anslått bruttoerstatn. pr. forsikret (kr)
1994	945.3	766
1995	1 034.2	773
1996	1 200.8	923
1997	1 268.6	910
1998	1 441.4	1005
1999	1 344.5	966
2000	1 218.1	938
2001	1 359.9	1048
2002	1 446.5	999
2003	1 586.2	1111
2004	1 542.9	1087
2005	1 610.8	1124
2006	1 688.4	1168
2007	1 767.8	1190
2008	1 885.9	1154

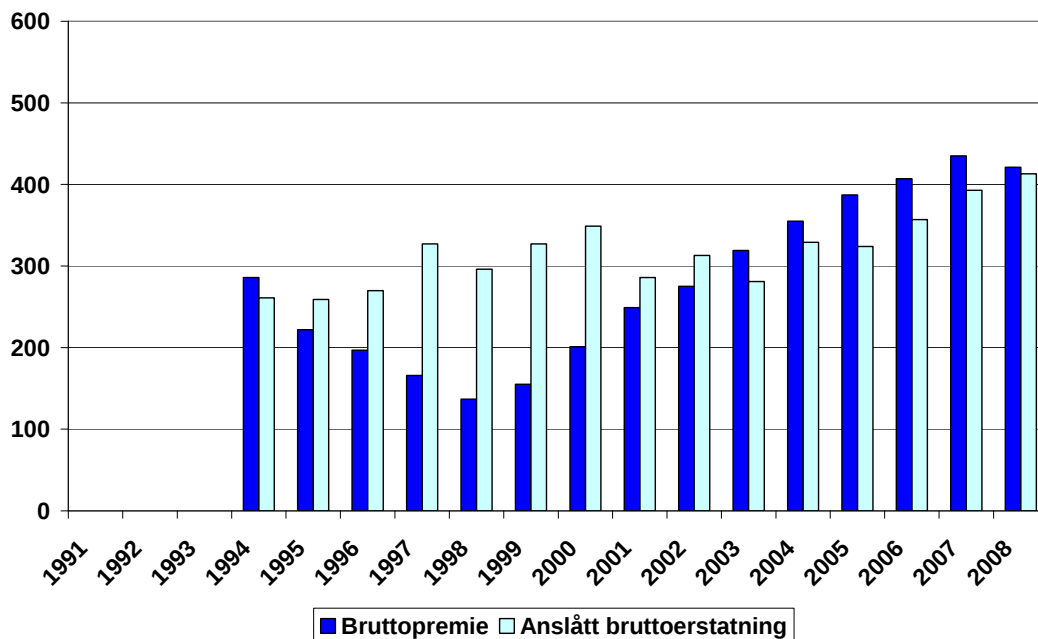
Figur 3.2. Opptjent bruttopremie og anslått bruttoerstatning pr. forsikret.
Delbransjen Yrkesulykkforsikringer. Beløp i kr.

Tabell 3.3.C. Anslåtte brutto erstatningskostnader 1994–2008.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.

Skadeårgang	Anslått brutto- erstatning (mill. kr)	Anslått bruttoerstatn. pr. forsikret (kr)
1994	322.0	261
1995	346.4	259
1996	351.3	270
1997	456.3	327
1998	425.1	296
1999	454.6	327
2000	452.8	349
2001	370.4	286
2002	453.2	313
2003	401.4	281
2004	467.1	329
2005	464.1	324
2006	515.6	357
2007	584.5	393
2008	674.0	413

Figur 3.3. Opptjent bruttopremie og anslått bruttoerstatning pr. forsikret.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Beløp i kr.

Tabell 3.4. Relativ fordeling av anslåtte brutto erstatningskostnader 1994–2008. Prosent.

Skadeårgang	Andeler av samlet anslått brutto erstatning	
	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1994	74.6	25.4
1995	74.9	25.1
1996	77.4	22.6
1997	73.5	26.5
1998	77.2	22.8
1999	74.7	25.3
2000	72.9	27.1
2001	78.6	21.4
2002	76.1	23.9
2003	79.8	20.2
2004	76.8	23.2
2005	77.6	22.4
2006	76.6	23.4
2007	75.2	24.8
2008	73.7	26.3

3.3 Anslåtte brutto skadeprosenter

I tabell 3.5 gis en oversikt over anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1991–2008, slik disse er fastsatt ved utløpet av 2008. Oversikten omfatter både hovedbransjen Yrkes-skadeforsikringer og de to delbransjene. Dataene for delbransjene dekker imidlertid kun skadeårgangene 1994–2008. En tilsvarende illustrasjon er gitt i figur 3.4.

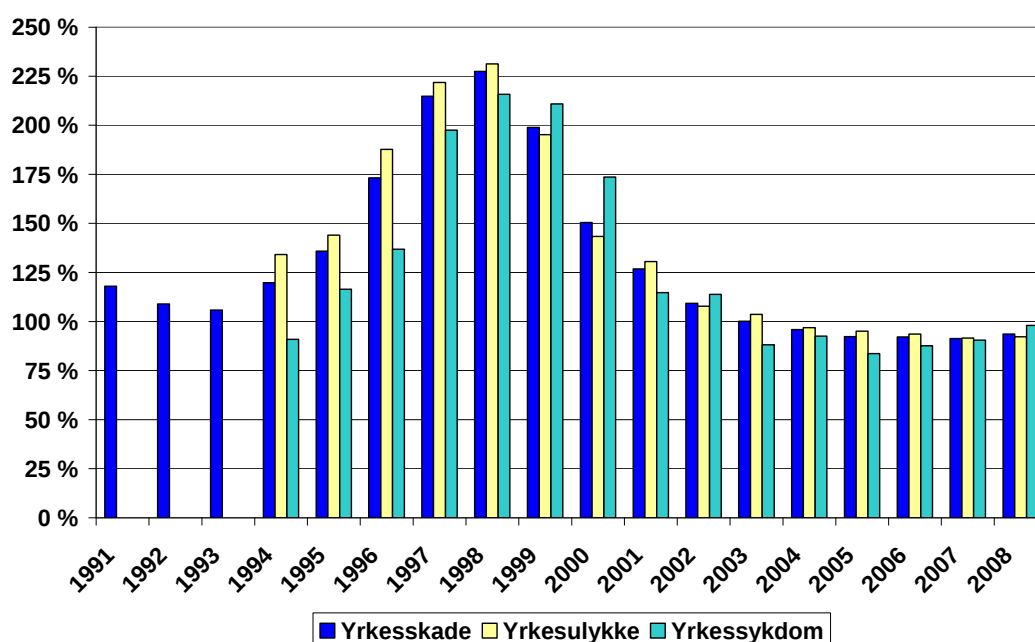
Av tabell 3.5 og figur 3.4 fremgår det at anslått brutto skadeprosent for hovedbransjen Yrkes-skadeforsikringer øker kraftig fra 1993 til 1998, etter en viss nedjustering fra skadeårgang 1991 (118 prosent) til skadeårgang 1993 (106 prosent). For skadeårgang 1998 er anslaget på brutto skadeprosent 227 ½. I løpet av skadeårgangene 1999–2005 blir imidlertid anslaget på brutto skadeprosent mer enn halvert – en utvikling som først og fremst har sammenheng med de markerte økninger i bruttopremiene i løpet av den første delen av denne perioden. For årene 2005–2008 ligger anslått brutto skadeprosent i området 91 ½–93 ½.

En tilsvarende utvikling har funnet sted i delbransjene Yrkesulykkforsikringer og Yrkes-sykdomsforsikringer:

- I delbransjen Yrkesulykkforsikringer øker anslått brutto skadeprosent fra 134 for skadeårgang 1994 til 231 for skadeårgang 1998. I løpet av perioden fra 1999 til 2007/2008 blir imidlertid anslaget på brutto skadeprosent kraftig nedjustert for denne delbransjen – fra 231 til 91/92.
- I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer øker anslått brutto skadeprosent fra 91 for skadeårgang 1994 til 216 for skadeårgang 1998. Deretter reduseres skadeprosenten til 84 i 2005 for igjen å øke gradvis til 98 i 2008.

Tabell 3.5. Anslåtte brutto skadeprosenter pr. 31. desember 2008.

Skadeårgang	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	118.0	—	—
1992	109.0	—	—
1993	105.8	—	—
1994	119.8	134.2	91.0
1995	135.9	144.0	116.4
1996	173.2	187.8	136.8
1997	214.8	221.8	197.5
1998	227.5	231.3	215.8
1999	198.9	195.2	210.9
2000	150.5	143.4	173.6
2001	126.8	130.6	114.7
2002	109.2	107.8	113.8
2003	100.1	103.7	88.2
2004	95.9	96.9	92.6
2005	92.3	95.1	83.7
2006	92.1	93.6	87.6
2007	91.3	91.6	90.5
2008	93.6	92.2	98.0

Figur 3.4. Anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1991–2008.
Estimert pr. 31. desember 2008.

Avslutningsvis skal det bemerkes at det er til dels betydelig avvik mellom de årgangsspesifikke anslåtte brutto skadeprosenter som er oppgitt i tabell 3.5 og de årlige påløpne brutto skadeprosenter som er oppgitt i tabellene 2.2.A–C. Dette forholdet henger sammen med de årlige avviklingstap eller avviklingsgevinster som selskapene erfarer. Videre er det registrert til dels betydelige justeringer av de anslåtte brutto skadeprosenter fra utløpet av de respektive skadeårganger fram til utløpet av 2008. En nærmere dokumentasjon av disse utviklingstrekkene er gitt i kapitlene 4–6.

Oversiktene over opptjente bruttopremier og anslåtte brutto erstatningskostnader mv. som er presentert i avsnittene 3.1–3.3 foran er basert på nominelle størrelser (dvs. størrelser målt i løpende priser). Dette innebærer at det må vises varsomhet ved sammenlikninger over tid av både premier og erstatningskostnader siden det også må tas høyde for effekter av den underliggende inflasjonen.

I vedlegg F gis det noen illustrasjoner på utviklingen av inflasjonskorrigerte bruttopremier og brutto erstatningskostnader og en sammenlikning/vurdering av forskjellene mellom de nominelle og de inflasjonskorrigerte premie- og erstatningsstørrelser.

4. Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkesskadeforsikringer

Nedenfor gis oversikter over bl.a. hvordan anslagene på brutto erstatningskostnader og brutto skadeprosenter for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer har utviklet seg over tid. Tilsvarende oversikter for delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer gis i kapitlene 5 og 6.

Tabell 4.1 gir en oversikt over hvorledes anslagene på de samlede brutto erstatningskostnader for yrkesskader inntruffet i årene 1991–2008 har utviklet seg. For hver av skadeårgangene blir det oppgitt anslag på brutto erstatningskostnader slik disse fremkom ved utløpet av de respektive skadeårganger (opprinnelig anslag), samt de reviderte anslagene ved utløpet av hhv. 2007 og 2008. Tabell 4.2 viser hvorledes anslagene på de tilsvarende brutto skadeprosenter (for hver av skadeårgangene 1991–2008) har utviklet seg.

Av tabell 4.1 fremgår bl.a. følgende:

- For alle skadeårganger med unntak av årgangene 2005–2007 har det vært til dels meget kraftige oppjusteringer av anslagene på brutto erstatningskostnader fra utgangen av de respektive skadeårganger frem til utgangen av 2008. Oppjusteringene har vært spesielt store (minst 15 prosent) for skadeårgangene 1991, 1992 og 1994–1999.
- For de fleste skadeårganger til og med 2000 har de anslåtte brutto erstatningskostnader blitt oppjustert også i løpet av 2008. For alle årganger fra og med 2001 har imidlertid anslaget på brutto erstatningskostnad blitt nedjustert i løpet av 2008.

Tabell 4.1. Utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.

Skadeårgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2007	pr. 31.12.2008
1991	795.1	968.4	986.7
1992	968.8	1 119.6	1 112.3
1993	1 055.2	1 146.8	1 136.9
1994	1 034.6	1 245.7	1 267.3
1995	952.7	1 386.4	1 380.6
1996	892.2	1 550.9	1 552.1
1997	1 069.2	1 715.7	1 724.9
1998	1 346.4	1 850.9	1 866.6
1999	1 499.5	1 798.4	1 799.1
2000	1 511.0	1 660.0	1 670.9
2001	1 517.4	1 738.7	1 730.3
2002	1 689.4	1 901.3	1 899.7
2003	1 907.8	2 008.7	1 987.6
2004	1 979.5	2 075.6	2 010.1
2005	2 101.8	2 128.6	2 074.9
2006	2 244.8	2 253.4	2 204.0
2007	2 374.1	2 374.1	2 352.3
2008	2 559.8	–	2 559.8

Når det gjelder tabell 4.2 kan følgende utviklingstrekk registreres:

- Oppjusteringen av de anslåtte brutto erstatningskostnader har også medført kraftige oppjusteringer i de anslåtte brutto skadeprosenter for et flertall av skadeårgangene. Som følge av den markerte reduksjonen i de opptjente bruttopremier frem til 1998 samt det forhold at selskapene måtte bruke flere år på å få premiene tilbake til nivået fra 1993, er de anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1995–2001 svært høye (127–228) ved utløpet av 2008.

*Tabell 4.2. Utviklingen av anslagene på brutto skadeprosenter.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto skadeprosenter		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2007	pr. 31.12.2008
1991	95.1	115.8	118.0
1992	94.9	109.7	109.0
1993	98.2	106.7	105.8
1994	97.8	117.7	119.8
1995	93.8	136.5	135.9
1996	99.5	173.0	173.2
1997	133.2	213.7	214.8
1998	164.1	225.6	227.5
1999	165.8	198.9	198.9
2000	136.1	149.5	150.5
2001	111.2	127.4	126.8
2002	97.1	109.3	109.2
2003	96.1	101.2	100.1
2004	94.4	99.0	95.9
2005	93.5	94.7	92.3
2006	93.8	94.2	92.1
2007	92.1	92.1	91.3
2008	93.6	–	93.6

I de to foregående tabellene er det vist hvorledes anslagene på brutto erstatningskostnader og brutto skadeprosenter har utviklet seg fra utløpet av de respektive skadeårganger frem til utløpet av 2008 (siste rapporteringstidspunkt). Det er imidlertid av interesse også å kartlegge hvordan de anslåtte brutto erstatningskostnader – ved et gitt rapporteringstidspunkt – er fordelt mellom de følgende komponenter:

- betalte bruttoerstatninger,
- brutto avsetninger for de rapporterte, ikke oppgjorte skadetilfeller (brutto RBNS-avsetninger),
- brutto avsetninger for de inntrufne, ikke rapporterte skader (brutto IBNR-avsetninger).

I tabellene 4.3 og 4.4 nedenfor er det gitt oversikter over fordelingen pr. 31. desember 2008 av de anslåtte brutto erstatningskostnader (for skadeårgangene 1991–2008) på de tre foran-

nevnte komponenter. Tabell 4.3 viser de nominelle beløp, mens tabell 4.4 angir de relative andeler.

Av tabellene fremgår bl.a. følgende:

- Andelen som de betalte bruttoerstatninger utgjør av de anslåtte brutto erstatningskostnader, er bare 2 ½ prosent for den siste skadeårgangen, men denne andelen øker raskt med skadeårgangens "alder". For årgangene 1991 og 1992 utgjør de betalte bruttoerstatninger 92–93 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader.
- På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetning for skadeårgang 2008 80 prosent av anslått brutto erstatningskostnad for denne årgangen. IBNR-andelen avtar raskt med skadeårgangens "alder" og utgjør 4–4 ½ prosent for årgangene 1991 og 1992.
- Hva angår brutto avsetninger for de meldte skadetilfeller (brutto RBNS-avsetninger) viser tabellene at disse avsetningenes andel av anslåtte brutto erstatningskostnader er størst for 1–3 år gamle skadeårganger (25 ½–27 ½ prosent).
- For skadeårgangene 1991 og 1992 utgjør summen av betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS-avsetninger, dvs. de fastsatte bruttoerstatninger for meldte skader, hhv. 95 ½ og 95 ¾ prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen blir lavere desto "yngre" skadeårgangen er, og utgjør hhv. 32 ¾ og 20 prosent for 2007-årgangen og 2008-årgangen.

Det vises også til illustrasjonene gitt ved figurene 4.1 og 4.2.

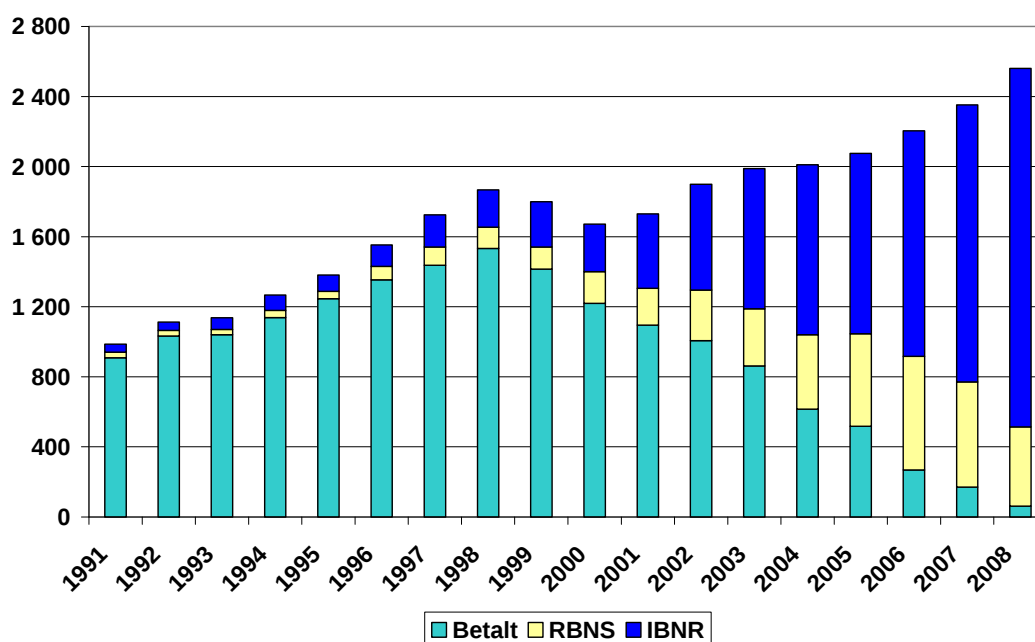
*Tabell 4.3. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2008.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1991	908.4	32.5	45.7
1992	1 033.2	32.2	46.9
1993	1 040.1	30.4	66.3
1994	1 137.8	41.1	88.4
1995	1 245.3	43.2	92.2
1996	1 353.2	76.8	122.1
1997	1 436.2	104.7	184.1
1998	1 532.5	121.4	212.7
1999	1 414.9	126.8	257.4
2000	1 219.2	180.8	270.9
2001	1 094.9	209.9	425.4
2002	1 006.3	289.2	604.2
2003	862.5	325.8	799.4
2004	615.4	424.5	970.2
2005	517.8	527.8	1 029.3
2006	268.2	648.4	1 287.4
2007	170.6	599.9	1 581.8
2008	62.0	452.3	2 045.5

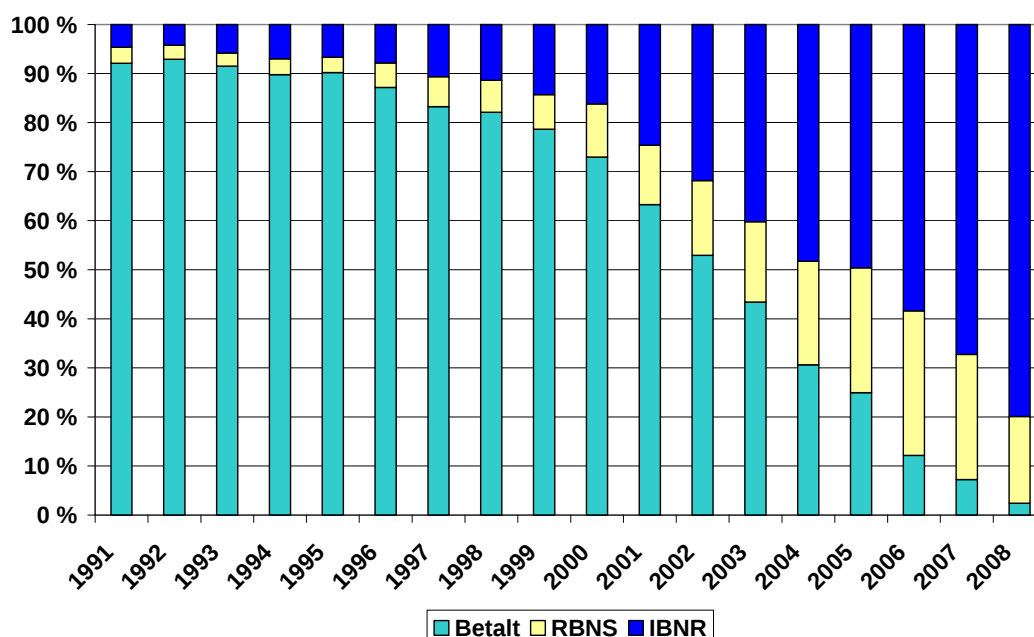
Tabell 4.4. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2008.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Relativ fordeling (prosent).

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1991	92.1	3.3	4.6
1992	92.9	2.9	4.2
1993	91.5	2.7	5.8
1994	89.8	3.2	7.0
1995	90.2	3.1	6.7
1996	87.2	4.9	7.9
1997	83.3	6.1	10.7
1998	82.1	6.5	11.4
1999	78.7	7.1	14.3
2000	73.0	10.8	16.2
2001	63.3	12.1	24.6
2002	53.0	15.2	31.8
2003	43.4	16.4	40.2
2004	30.6	21.1	48.3
2005	25.0	25.4	49.6
2006	12.2	29.4	58.4
2007	7.3	25.5	67.3
2008	2.4	17.7	79.9

Figur 4.1. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Skadeårgangene 1991–2008.
Data pr. 31. desember 2008. Mill. kr.

Figur 4.2. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Skadeårgangene 1991–2008.
Data pr. 31. desember 2008. Relative andeler.

I figurene 4.1 og 4.2 er det – for hver av skadeårgangene 1991–2008 – illustrert hvordan anslaget på samlet brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2008 er fordelt mellom betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger. Forholdet mellom betalte bruttoerstatninger og anslåtte brutto erstatningskostnader kan imidlertid sammenliknes (og illustreres) også på andre måter:

- (A) Man kan sammenlikne de ulike skadeårgangene ved å se på forholdet mellom de akkumulerte brutto erstatningsutbetalinger ved utløpet av hvert avviklingsår og anslaget på skadeårgangens brutto erstatningskostnader (pr. 31. desember 2008), dvs. ved å sammenlikne de årgangsspesifikke avviklingskurver. Dette er illustrert ved figurene 4.3–4.6 nedenfor.
- (B) Man kan betrakte en skadeårgang av gangen og undersøke hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad har blitt endret fra og med utløpet av skadeårgangen til og med det aktuelle betraktningstidspunktet (utløpet av 2008). Siden denne illustrasjonen er basert på nominelle beløp, fremgår det også hvorledes anslaget på den nominelle brutto erstatningskostnaden har endret seg i perioden fra utgangen av skadeårgangen frem til betraktningstidspunktet. Dette er illustrert ved figurene 4.7–4.21 nedenfor.

(A) En sammenlikning av avviklingskurvene

I figurene 4.3–4.6 nedenfor foretas en sammenlikning av avviklingskurvene for skadeårgangene 1991–2008 basert på den enkelte skadeårgangs akkumulerte brutto erstatningsutbetalinger og de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av 2008. For skadeårgang nr. J illustreres med andre ord utviklingen av følgende størrelser:

$$Q_{J,E} = ABE_{J,E}/BEK_J, \quad J = 1991, \dots, 2008 \text{ og } E = 0, \dots, 2008-J,$$

der $ABE_{J,E}$ er de akkumulerte brutto erstatningsutbetalinger for skadeårgang nr. J ved utløpet av regnskapsår nr. J+E, mens BEK_J er anslaget på brutto erstatningskostnader for skadeårgang nr. J pr. 31. desember 2008 (betraktningstidspunktet).

Avviklingskurvene for skadeårgangene 1991–1994 er illustrert i figur 4.3. Tilsvarende avviklingskurver for skadeårgangene 1995–1998, 1999–2002 og 2003–2008 er illustrert i hhv. figur 4.4, 4.5 og 4.6.

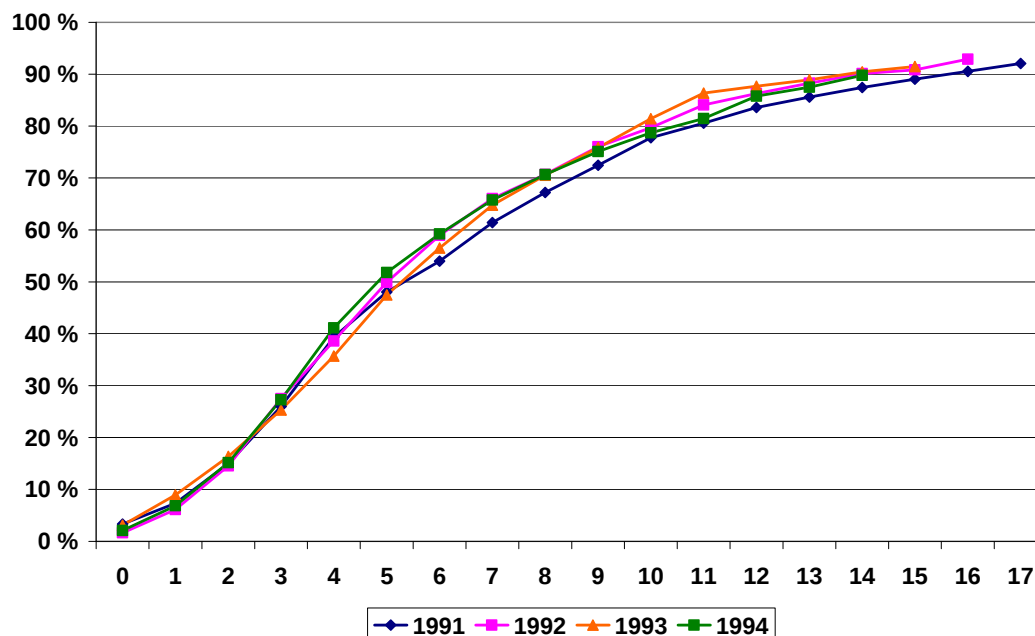
Av figurene 4.3–4.6 (jf. også tabell C.7 i vedlegg C) fremgår bl.a. følgende:

- Avviklingskurven for skadeårgang 1991 ligger markert under avviklingskurvene for skadeårgangene 1992–1994 fra og med avviklingsår nr. 6, jf. figur 4.3. Videre er det gjennomgående små forskjeller mellom avviklingskurvene for skadeårgangene 1992 og 1994, mens avviklingskurven for skadeårgang 1993 har et noe mer ”uryddig” forløp.
- Avviklingskurven for skadeårgang 1995 ligger markert over avviklingskurvene for skadeårgangene 1996–1998, mens avviklingskurven for skadeårgang 1997 ligger under kurven for skadeårgangene 1995, 1996 og 1998 fra og med avviklingsår nr. 4, jf. figur 4.4. Videre er det gjennomgående små forskjeller mellom avviklingskurvene for skadeårgangene 1996 og 1998.
- Avviklingskurven for skadeårgang 2001 og spesielt avviklingskurven for skadeårgang 2002 antyder en betydelig langsommere avvikling av disse årgangene enn av årgangene 1999 og 2000, jf. figur 4.5. Avviklingskurven for 2002-årgangen ligger også markert under avviklingskurvene for alle tidligere årganger (1991–2001).
- Når det gjelder avviklingskurvene skadeårgangene 2003–2008 er antall observasjoner til dels så få at det må tas forbehold hva angår kommentarene til disse. En foreløpig vurdering tilsier imidlertid at avviklingen av disse årgangene kan bli like langsom som skadeårgang 2002, jf. figur 4.6.

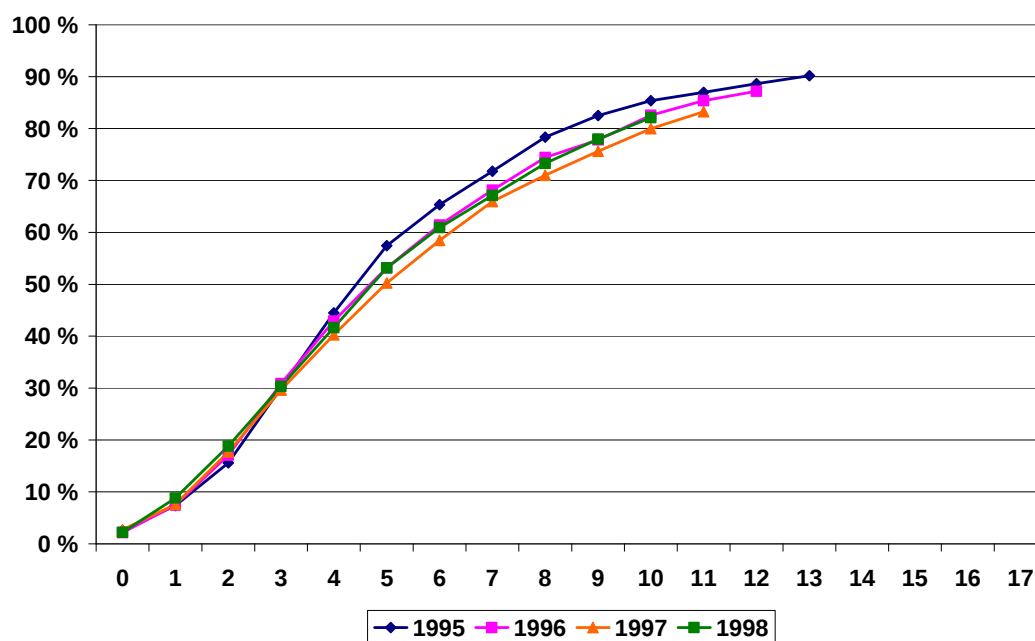
I tilknytning til figurene 4.3–4.6 skal det for øvrig påpekes at avviklingskurvene ved utløpet av et gitt regnskapsår i betydelig grad vil være påvirket av anslaget på brutto erstatningsavsetning for den aktuelle skadeårgang (på det aktuelle tidspunkt). Spesielt vil man kunne observere justeringer av avviklingskurvene sammenliknet med status ved utløpet av det (de) foregående regnskapsår, bl.a. som følge av avviklingsgevinster eller avviklingstap relatert til den enkelte skadeårgang.

Det vises for øvrig til den mer detaljerte oversikten i vedlegg C (tabell C.7).

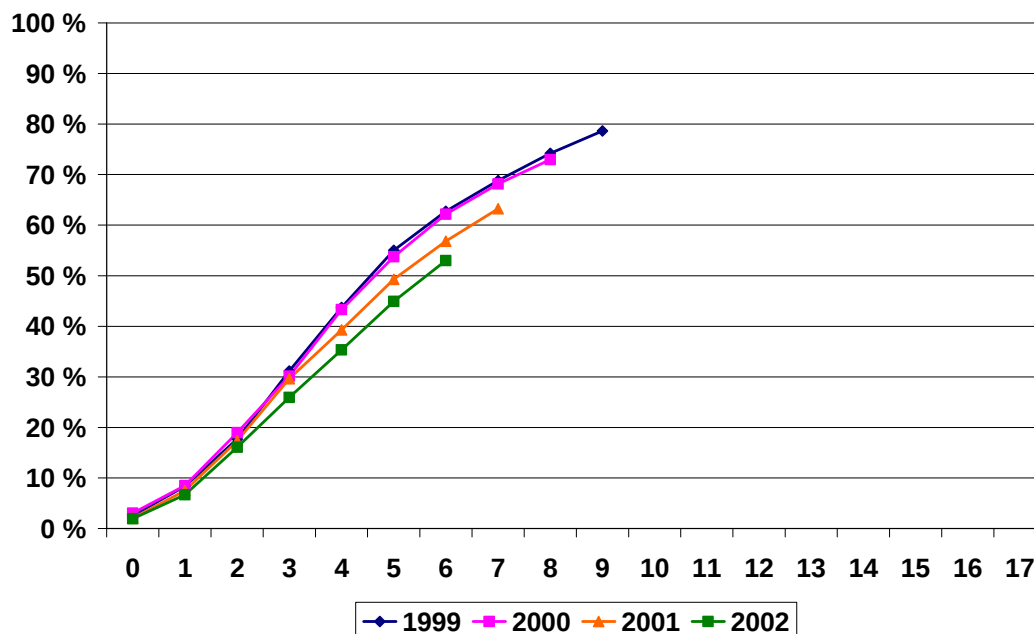
Figur 4.3. Avviklingskurver for brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgangene 1991–1994.
Status ved utløpet av regnskapsår 2008. Prosent.

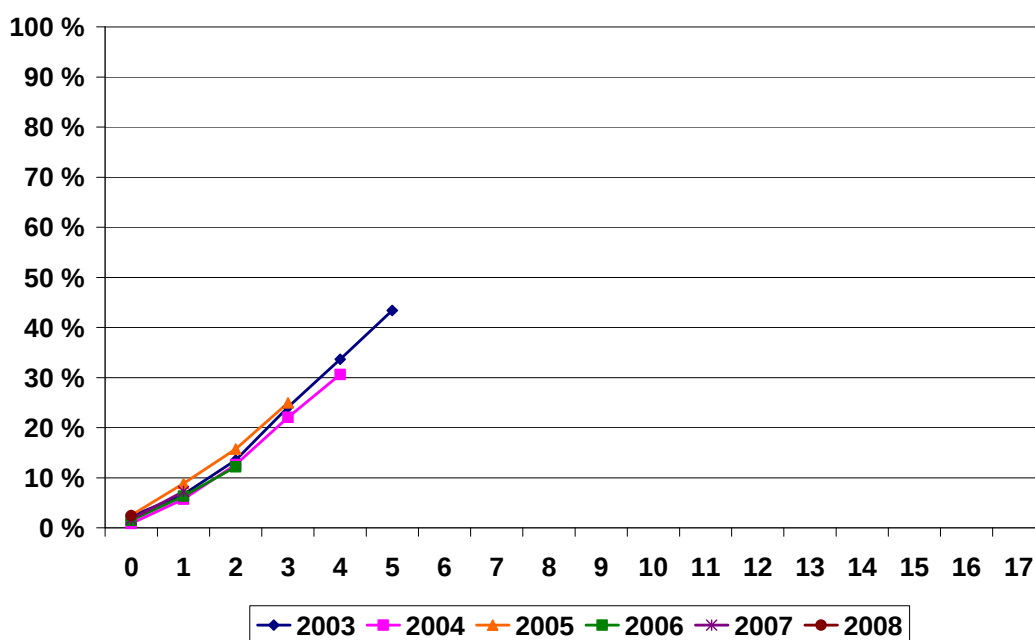
Figur 4.4. Avviklingskurver for brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgangene 1995–1998.
Status ved utløpet av regnskapsår 2008. Prosent.

Figur 4.5. Avviklingskurver for brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgangene 1999–2002.
Status ved utløpet av regnskapsår 2008. Prosent.

Figur 4.6. Avviklingskurver for brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgangene 2003–2008.
Status ved utløpet av regnskapsår 2008. Prosent.

(B) Utviklingen av anslaget på brutto erstatningskostnader for den enkelte skadeårgang

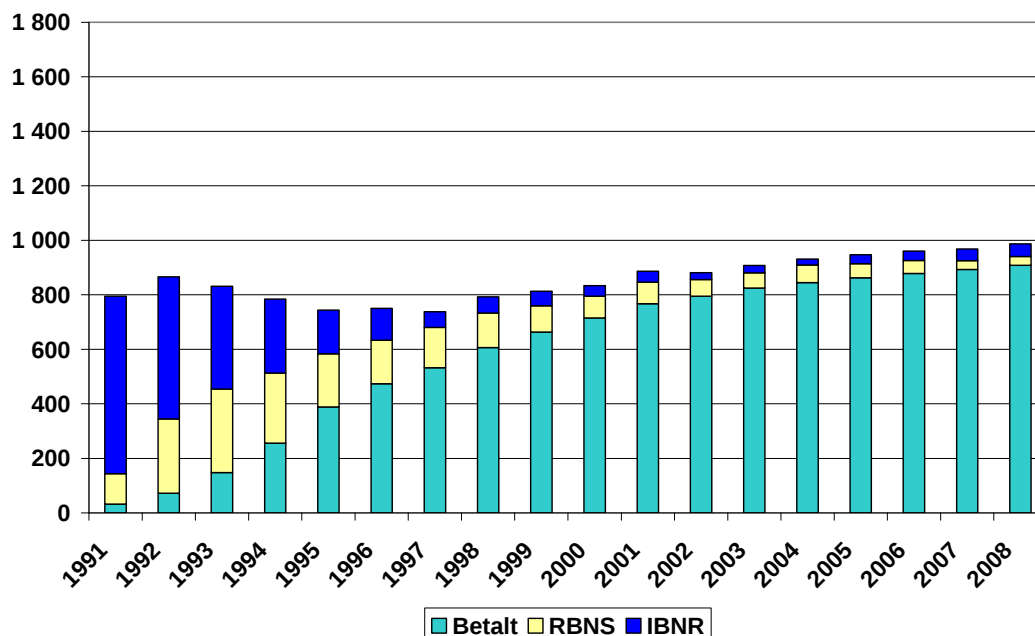
I figur 4.7 nedenfor blir det illustrert hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1991 har blitt endret fra og med utløpet av 1991 (dvs. utløpet av skadeårgangen) til og med utløpet av 2008. Tilsvarende illustrasjoner for skadeårgangene 1992–2005 er gitt ved figurene 4.8–4.21.

Av figurene 4.7–4.21 ser man bl.a. følgende:

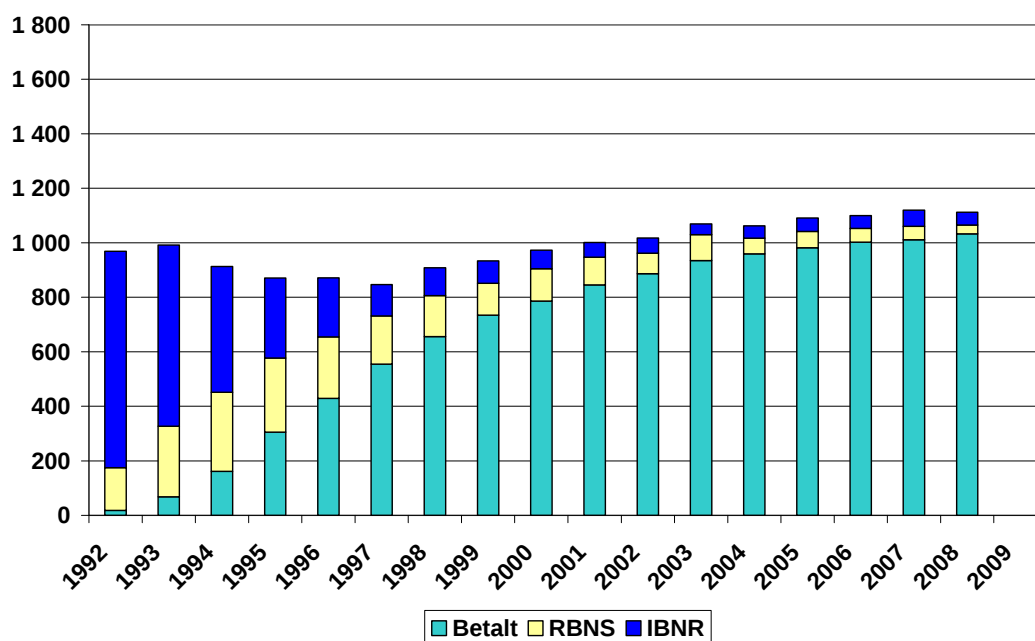
- Alle figurene viser det samme mønster. De betalte bruttoerstatninger utgjør en beskjeden andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av de respektive skadeårganger (1–4 ½ prosent), men andelen øker deretter markert. På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetninger en dominerende andel ved utløpet av de respektive skadeårganger (75–85 ½ prosent), men deretter avtar denne andelen markert.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgangene 1991–1994 har blitt markert oppjustert siden utløpet av (regnskapsår) 1997, etter at disse anslagene hadde blitt nedjustert i løpet av perioden 1994–1997.
For skadeårgangene 1991–1994 er dessuten de akkumulerte betalte bruttoerstatninger ved utløpet av 2008 til dels betydelig høyere enn det anslaget på samlet brutto erstatningskostnad som forelå ved utgangen av 1997, og gjennomgående også høyere enn det opprinnelige anslaget på brutto erstatningskostnader for de respektive skadeårganger.
- Når det gjelder skadeårgangene 1995–1998 har anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader blitt kraftig oppjustert fra utløpet av de respektive skadeårganger og frem til utløpet av 2008. For disse skadeårgangene gjelder for øvrig at de akkumulerte betalte bruttoerstatninger ved utløpet av 2008 er til dels betydelig høyere enn det opprinnelige anslaget på samlet brutto erstatningskostnad.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgangene 1999–2002 er ved utløpet av 2008 betydelig høyere (150–300 mill. kr) enn det opprinnelige anslaget for de respektive årganger. For skadeårgang 1999 og spesielt skadeårgang 2000 ble for øvrig anslaget på brutto erstatningskostnad noe nedjustert i løpet av de første avviklingsårene.
- Også for skadeårgangene 2003 og 2004 har anslaget på brutto erstatningskostnad blitt noe oppjustert siden utløpet av skadeårgangen, men for disse årgangene har oppjusteringen vært vesentlig mindre enn for de fire foregående årganger. Når det gjelder skadeårgang 2005 har anslaget på brutto erstatningskostnad så langt blitt relativt lite justert (i forhold til det opprinnelige anslaget).

En mer detaljert oversikt over grunnlagsdataene for betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger er gitt i vedlegg C.

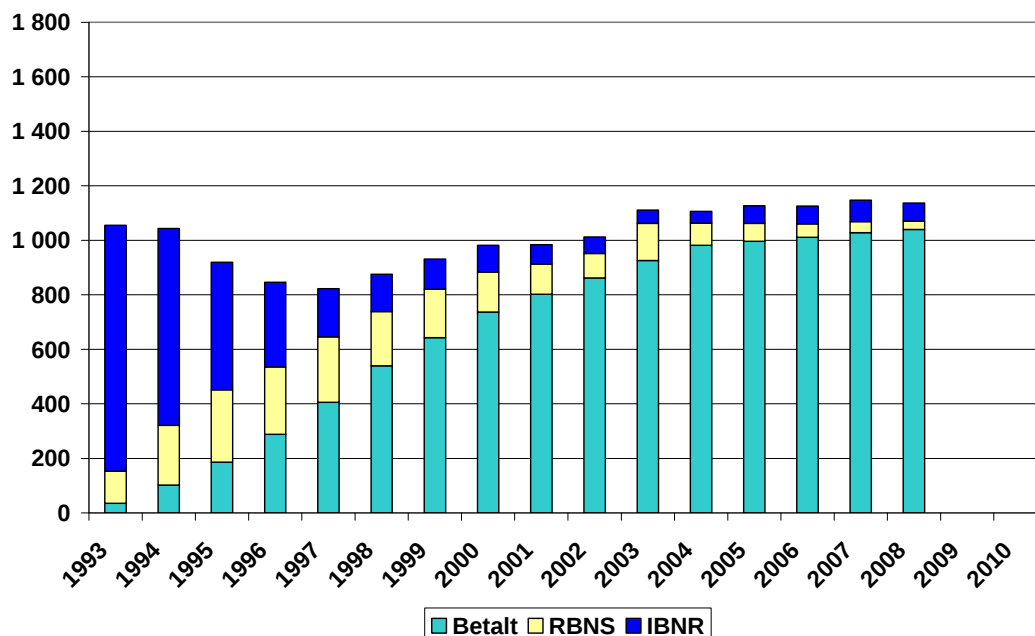
Figur 4.7. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1991.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1991–2008. Mill. kr.

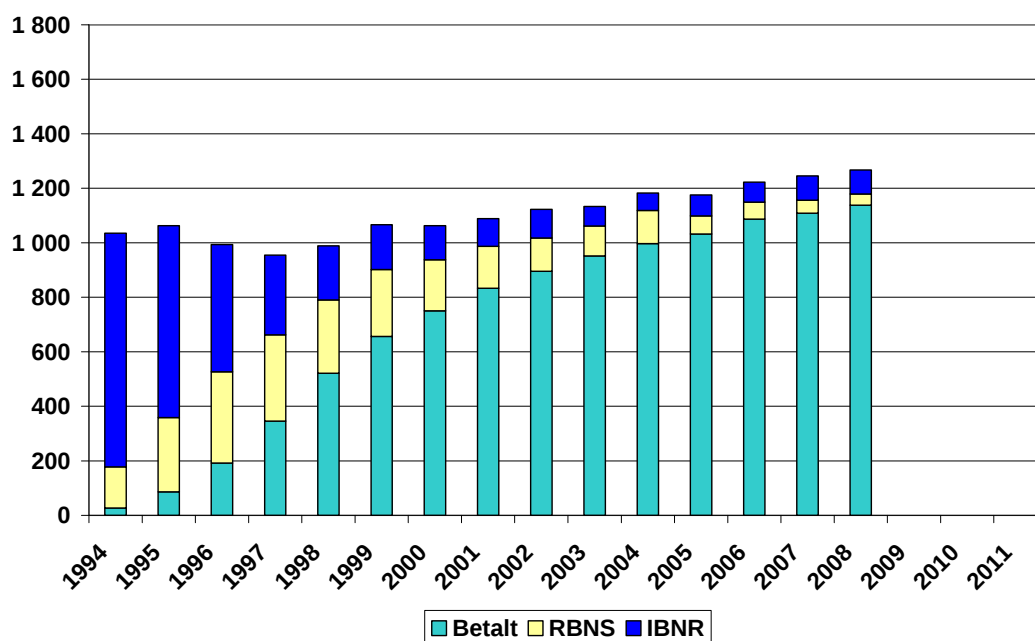
Figur 4.8. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1992.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1992–2008. Mill. kr.

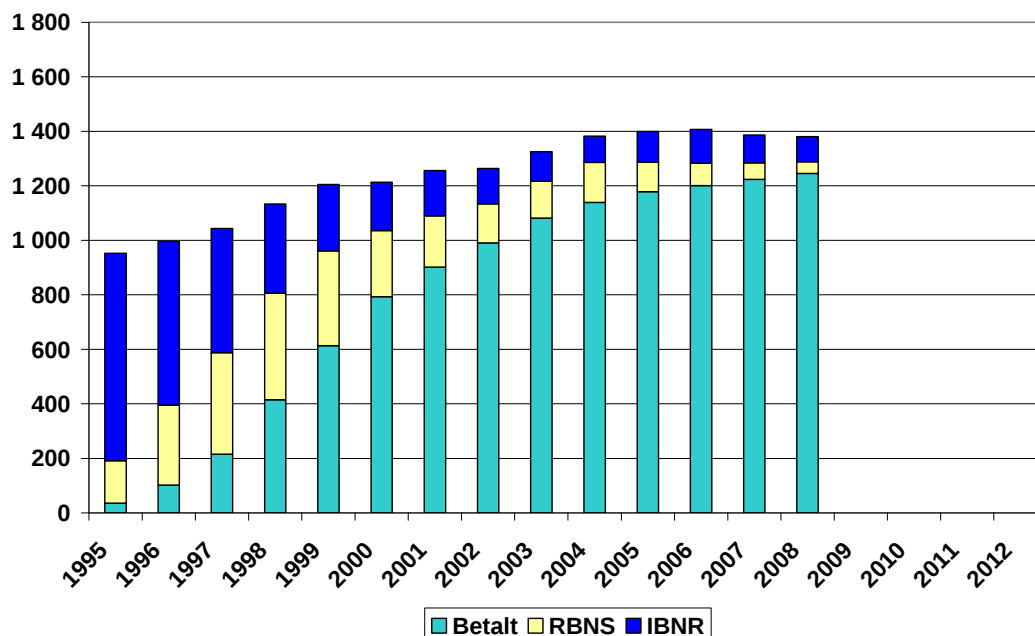
Figur 4.9. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1993.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1993–2008. Mill. kr.

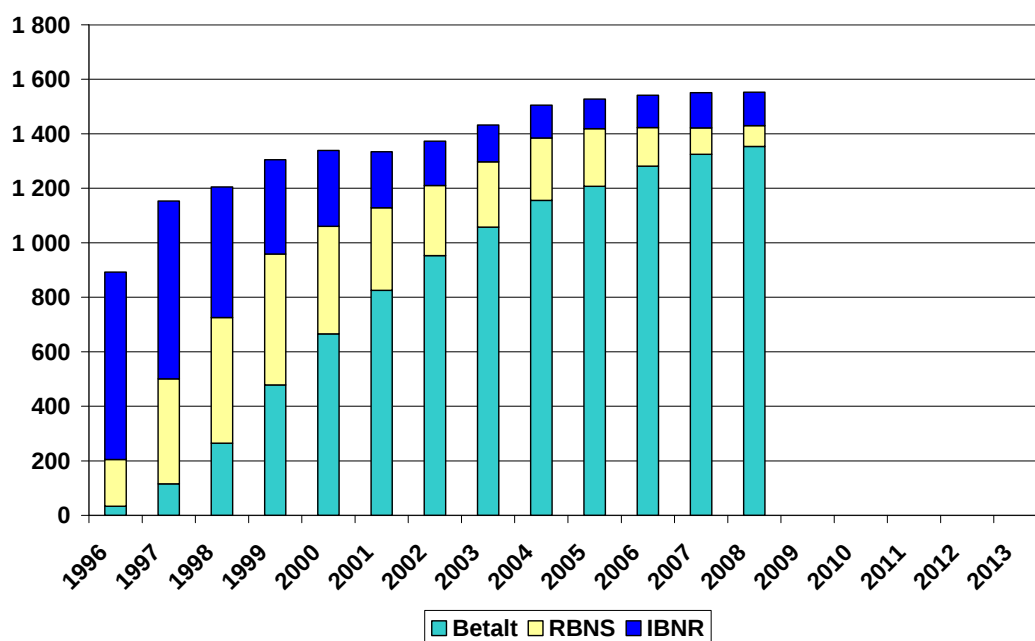
Figur 4.10. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1994.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1994–2008. Mill. kr.

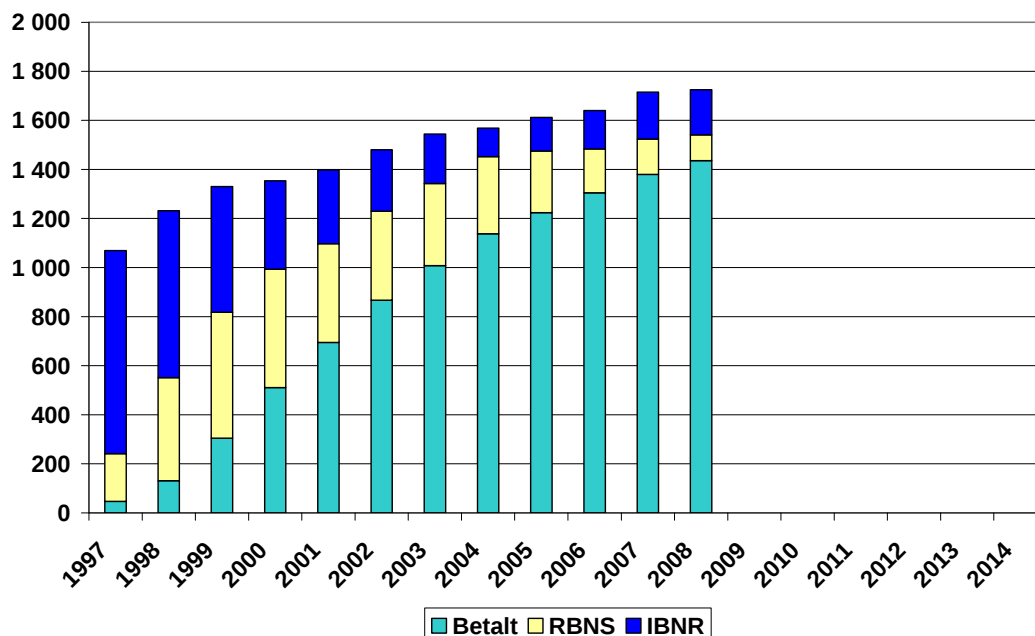
Figur 4.11. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1995.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1995–2008. Mill. kr.

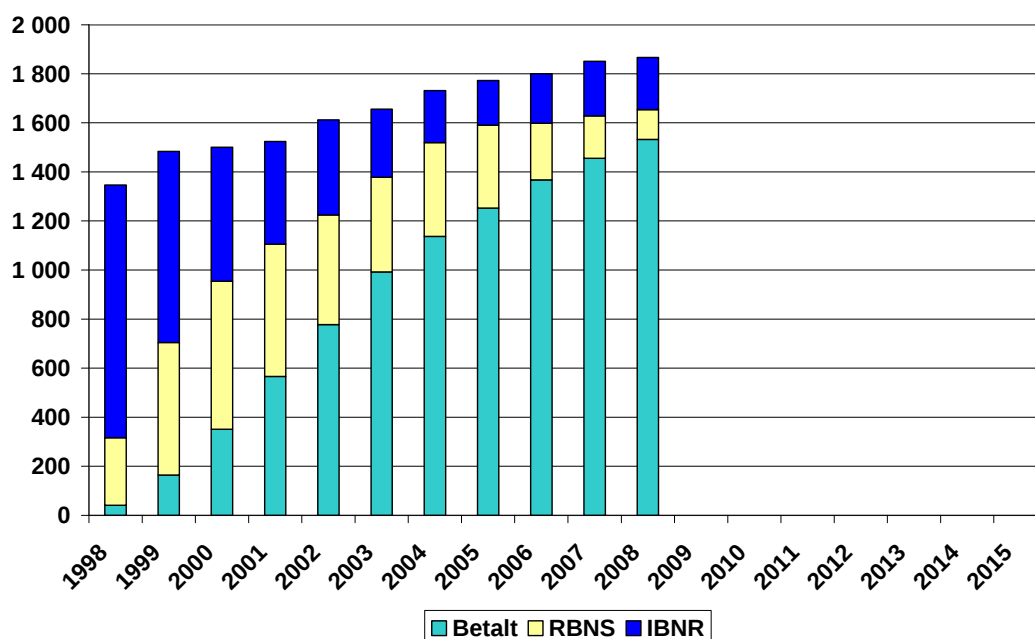
Figur 4.12. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1996.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1996–2008. Mill. kr.

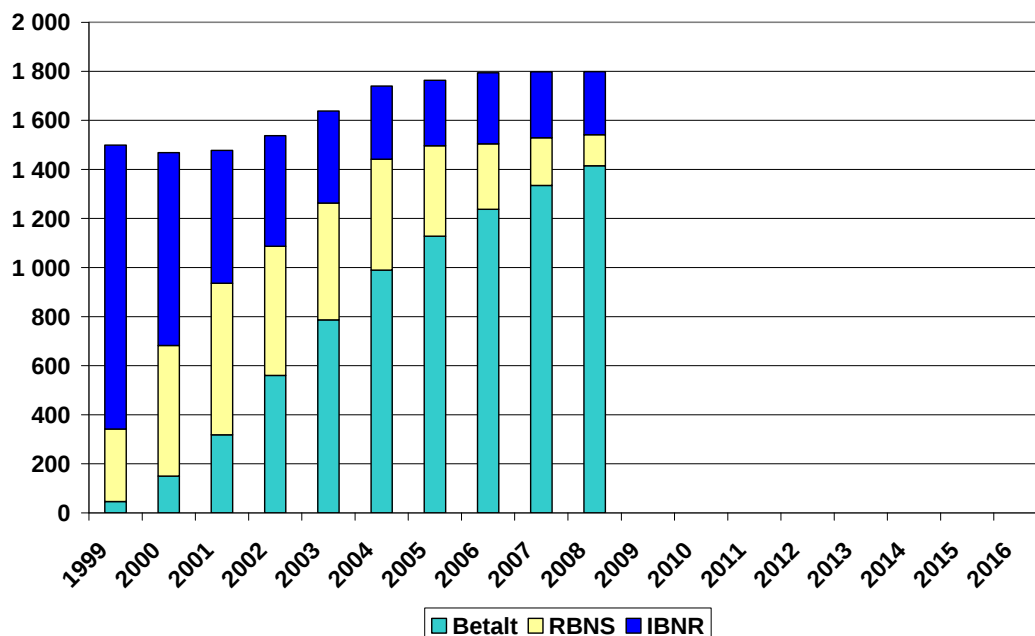
Figur 4.13. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1997.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1997–2008. Mill. kr.

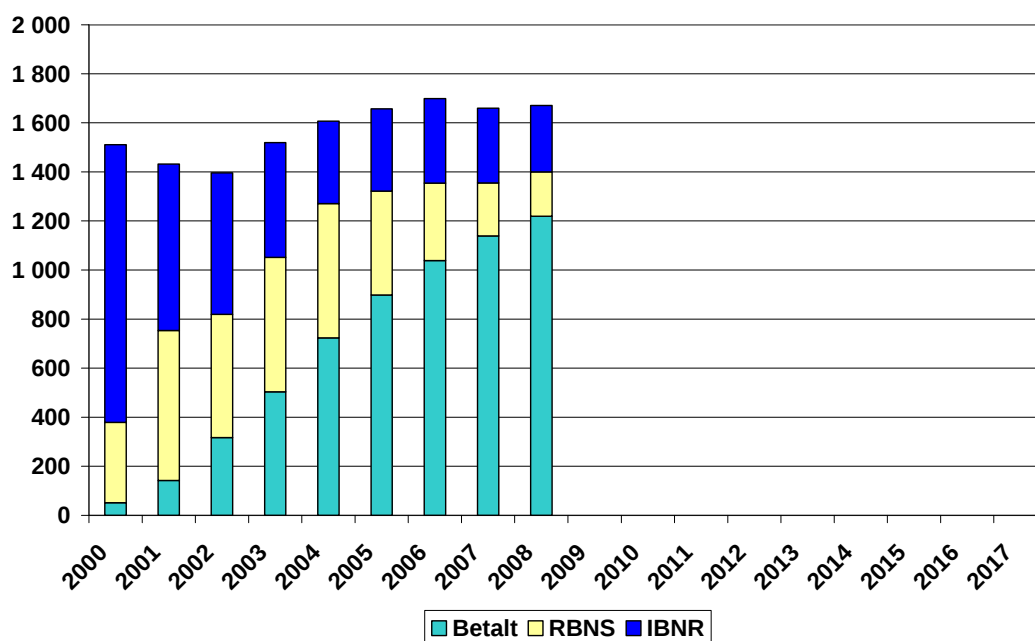
Figur 4.14. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1998.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1998–2008. Mill. kr.

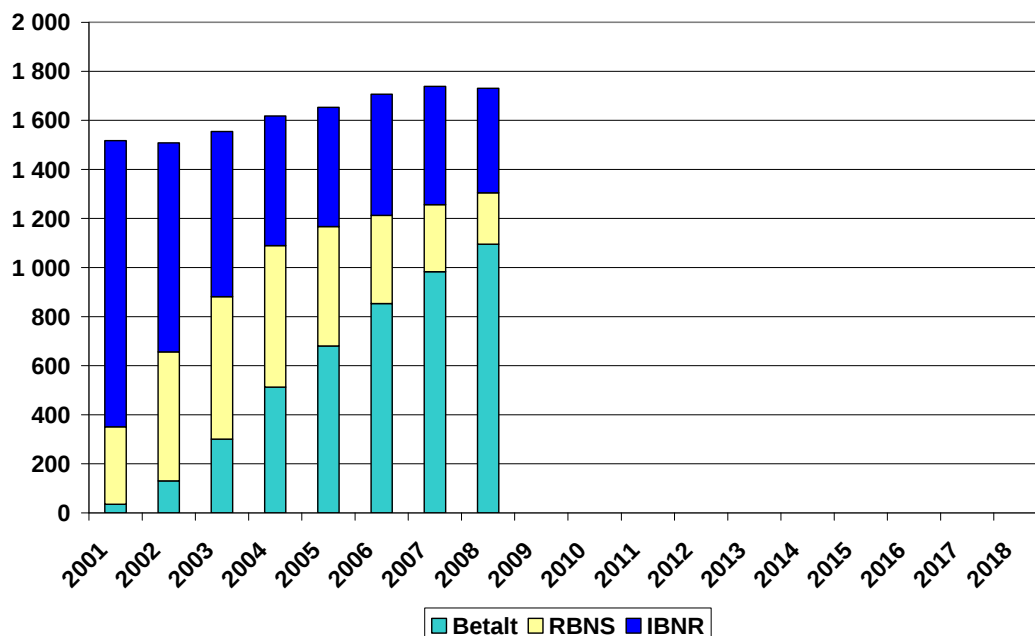
Figur 4.15. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1999.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1999–2008. Mill. kr.

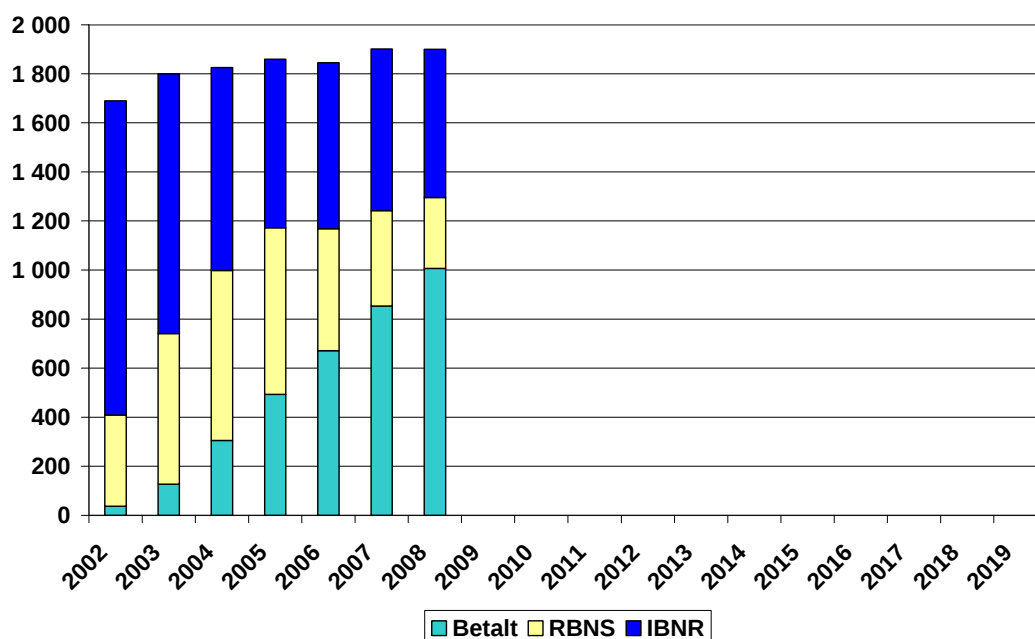
Figur 4.16. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 2000.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2000–2008. Mill. kr.

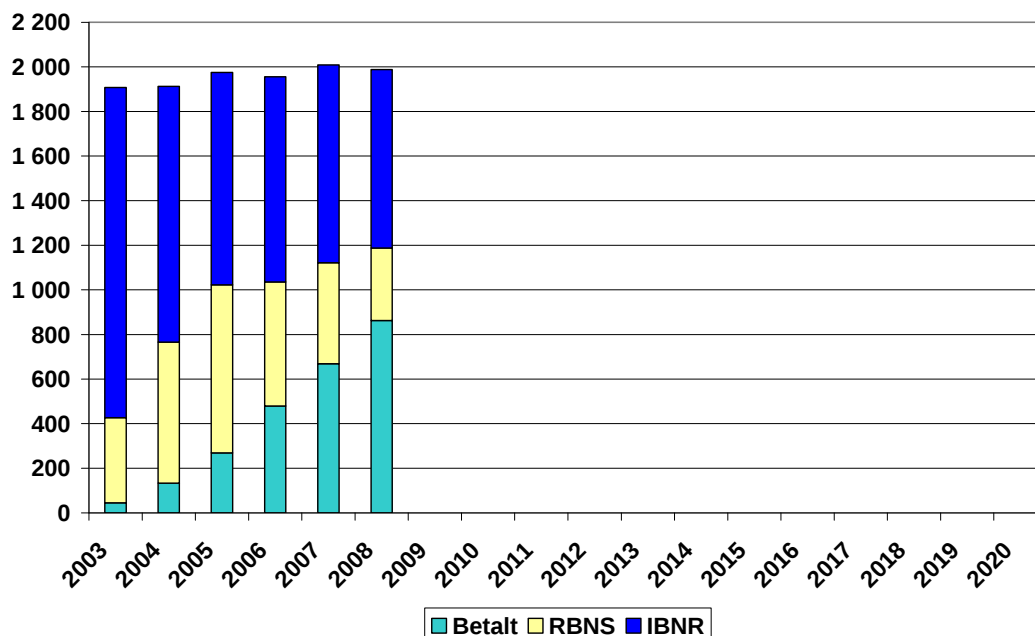
Figur 4.17. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 2001.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2001–2008. Mill. kr.

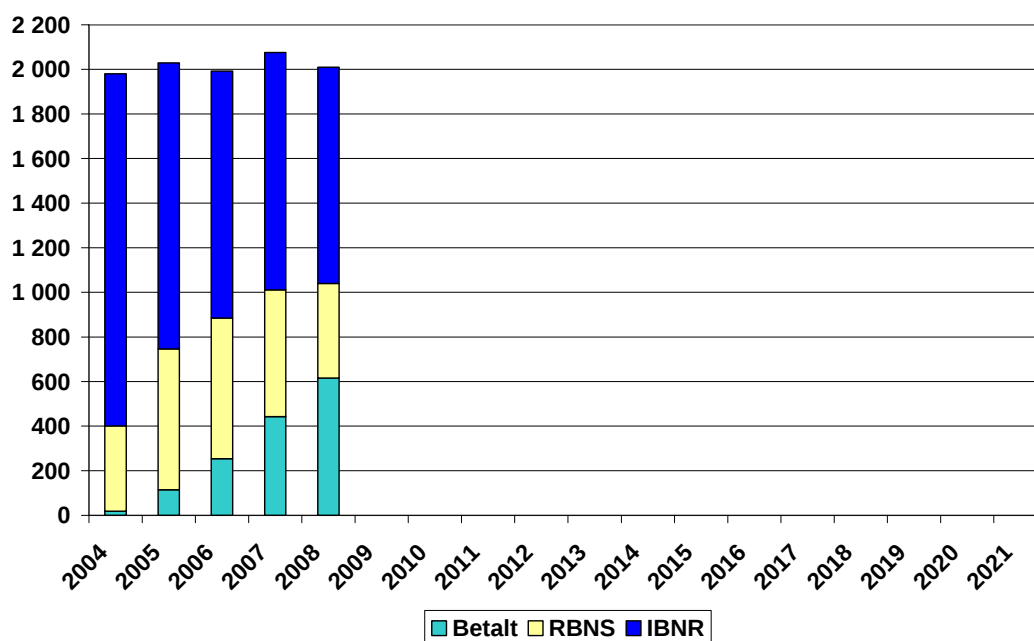
Figur 4.18. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 2002.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2002–2008. Mill. kr.

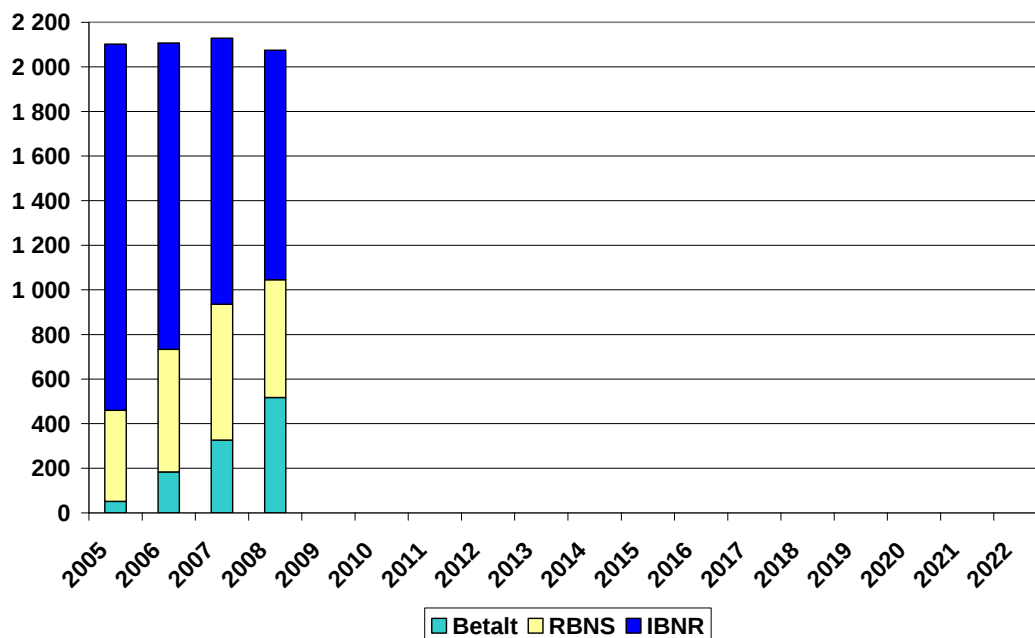
Figur 4.19. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 2003.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2003–2008. Mill. kr.

Figur 4.20. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 2004.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2004–2008. Mill. kr.

Figur 4.21. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeborsikringer – Skadeårgang 2005.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2005–2008. Mill. kr.

5. Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkesulykkeforsikringer

I tabell 5.1 gis en oversikt over hvorledes anslagene på de samlede brutto erstatningskostnader for yrkesulykker inntruffet i årene 1994–2008 har utviklet seg. For hver av skadeårgangene blir det oppgitt anslag på brutto erstatningskostnader slik disse fremkom ved utløpet av de respektive skadeårganger (opprinnelig anslag), samt de reviderte anslagene ved utløpet av hhv. 2007 og 2008. Tabell 5.2 viser hvorledes anslagene på de tilsvarende brutto skadeprosenter (for hver av skadeårgangene 1994–2008) har utviklet seg.

Når det gjelder delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader klare likhetstrekk med den utviklingen som er registrert for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer sett under ett. For alle skadeårgangene 1994–1999 har anslaget på brutto erstatningskostnader blitt til dels kraftig oppjustert (15–75 prosent) i løpet av perioden fra utgangen av de respektive skadeårganger frem til utgangen av 2008.

Oppjusteringene av de anslåtte brutto erstatningskostnader for skadeårgangene 2000–2007 har i samme periode stort sett vært mer beskjeden – med unntak for skadeårgangene 2001 og 2003, der de anslåtte brutto erstatningskostnader har blitt oppjustert med hhv. 13 ¼ og 12 ¾ prosent.

I løpet av 2008 har anslagene på brutto erstatningskostnader blitt oppjustert for alle skadeårganger med unntak av årgangene 1995, 1996, 2005 og 2006. Oppjusteringene er imidlertid mindre enn 2 prosent for alle de aktuelle skadeårganger. For de fire skadeårgangene der anslaget på brutto erstatningskostnader har blitt nedjustert i løpet av 2008, har nedjusteringen vært mindre enn 1 prosent.

Tabell 5.1. *Utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2007	pr. 31.12.2008
1994	726.4	938.1	945.3
1995	695.2	1 040.9	1 034.2
1996	689.0	1 202.9	1 200.8
1997	790.5	1 255.0	1 268.6
1998	1 023.7	1 428.2	1 441.4
1999	1 169.7	1 339.4	1 344.5
2000	1 182.5	1 206.9	1 218.1
2001	1 201.3	1 354.9	1 359.9
2002	1 330.2	1 435.5	1 446.5
2003	1 416.4	1 563.6	1 586.2
2004	1 433.1	1 548.4	1 542.9
2005	1 549.6	1 627.5	1 610.8
2006	1 653.3	1 656.1	1 688.4
2007	1 751.4	1 751.4	1 767.8
2008	1 885.9	–	1 885.9

I delbransjen Yrkesulykkesforsikringer er anslagene på brutto skadeprosent til dels meget høye ved utløpet av 2008 for skadeårgangene 1994–2001, jf. tabell 5.2. Ved å sammenlikne tabell 5.2 med tabell 4.2 ses dessuten at anslaget på brutto skadeprosent for skadeårgangene 1994–1998 ligger 4–14 ½ prosentpoeng høyere i delbransjen Yrkesulykkesforsikringer enn i hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer. For skadeårgangene 1999 og 2000 er imidlertid anslaget på brutto skadeprosent for delbransjen Yrkesulykkesforsikringer hhv. 3 ¾ og 7 prosentpoeng lavere enn anslaget for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer. Når det gjelder skadeårgangene 2001–2008 er avviket mellom brutto skadeprosentene for hhv. delbransjen Yrkesulykkesforsikringer og hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer mindre enn ± 4 prosentpoeng.

*Tabell 5.2. Utviklingen av anslagene på brutto skadeprosjenter.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto skadeprosjenter		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2007	pr. 31.12.2008
1994	103.1	133.2	134.2
1995	96.8	144.9	144.0
1996	107.8	188.1	187.8
1997	138.2	219.4	221.8
1998	164.3	229.2	231.3
1999	169.8	194.5	195.2
2000	139.2	142.1	143.4
2001	115.3	130.1	130.6
2002	99.1	107.0	107.8
2003	92.6	102.2	103.7
2004	90.0	97.3	96.9
2005	91.5	96.1	95.1
2006	91.6	91.8	93.6
2007	90.7	90.7	91.6
2008	92.2	–	92.2

I tabellene 5.3 og 5.4 nedenfor er det gitt oversikter over fordelingen pr. 31. desember 2008 av de anslåtte brutto erstatningskostnader (for skadeårgangene 1994–2008) på de følgende komponenter:

- betalte bruttoerstatninger,
- brutto avsetninger for de rapporterte, ikke oppgjorte skadetilfeller (brutto RBNS-avsetninger),
- brutto avsetninger for de inntrufne, ikke rapporterte skader (brutto IBNR-avsetninger).

Tabell 5.3 viser de nominelle beløp, mens tabell 5.4 angir de relative andeler.

Av tabellene 5.3 og 5.4 fremgår bl.a. følgende:

- Andelen som de betalte bruttoerstatninger utgjør av de anslåtte brutto erstatningskostnader, er bare 3 prosent for den siste skadeårgangen, men denne andelen øker raskt med

skadeårgangens "alder". For 1994-årgangen utgjør de betalte bruttoerstatninger $95 \frac{1}{4}$ prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader.

- På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetning for skadeårgang 2007 $75 \frac{1}{2}$ prosent av anslått brutto erstatningskostnad for denne årgangen. Denne andelen avtar raskt med skadeårgangens "alder" og utgjør $2 \frac{1}{2}$ prosent for årgangene 1994 og 1995.
- Brutto RBNS-avsetningenes andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader er størst for 1–3 år gamle skadeårganger ($28\text{--}34 \frac{1}{2}$ prosent).
- For skadeårgangene 1994 og 1995 utgjør summen av betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS-avsetninger, dvs. de fastsatte bruttoerstatninger for meldte yrkesulykker, $97 \frac{1}{2}$ prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen blir lavere desto "yngre" skadeårgangen er, og utgjør hhv. $39 \frac{1}{2}$ og $24 \frac{1}{2}$ prosent for årgangene 2007 og 2008.

Det vises også til illustrasjonene gitt ved figurene 5.1 og 5.2.

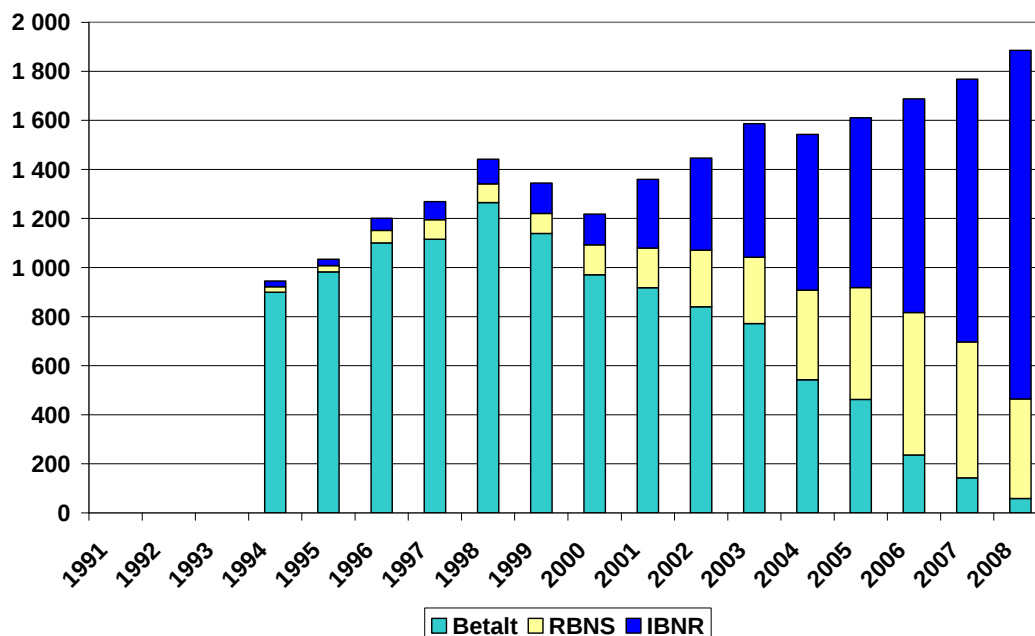
Tabell 5.3. *Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2008.*
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	899.6	21.7	24.0
1995	982.5	25.6	26.0
1996	1 100.8	50.7	49.3
1997	1 115.0	79.9	73.7
1998	1 264.9	76.9	99.7
1999	1 138.8	82.0	123.7
2000	970.7	122.3	125.0
2001	918.2	161.6	280.0
2002	840.1	231.2	375.2
2003	771.3	270.9	544.0
2004	542.5	365.2	635.3
2005	462.5	455.9	692.4
2006	236.2	580.9	871.3
2007	142.4	554.0	1 071.4
2008	58.1	406.3	1 421.4

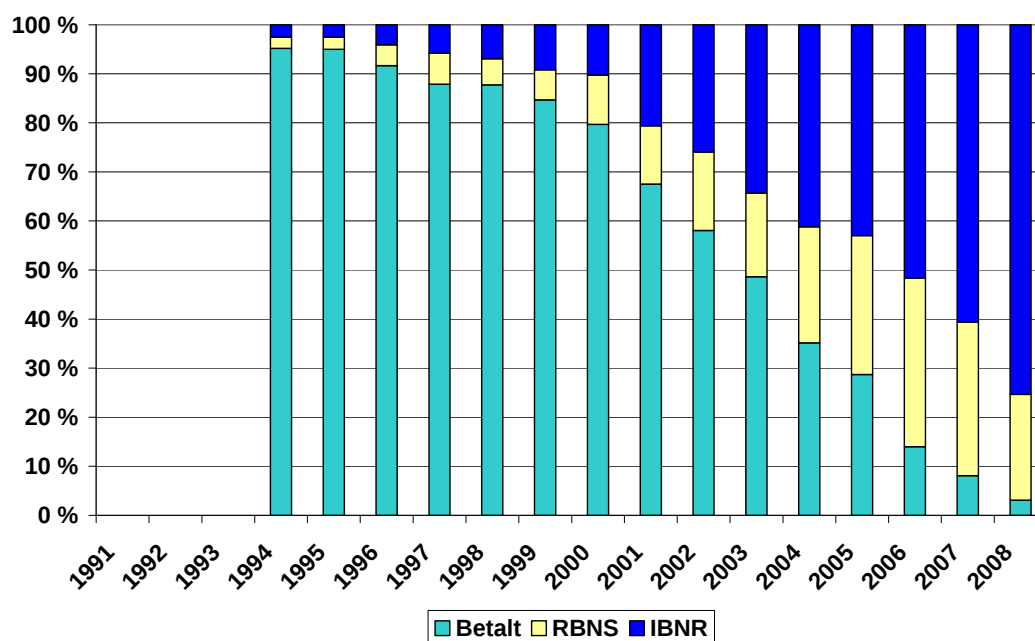
Tabell 5.4. *Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2008.*
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Relativ fordeling (prosent).

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	95.2	2.3	2.5
1995	95.0	2.5	2.5
1996	91.7	4.2	4.1
1997	87.9	6.3	5.8
1998	87.8	5.3	6.9
1999	84.7	6.1	9.2
2000	79.7	10.0	10.3
2001	67.5	11.9	20.6
2002	58.1	16.0	25.9
2003	48.6	17.1	34.3
2004	35.2	23.7	41.2
2005	28.7	28.3	43.0
2006	14.0	34.4	51.6
2007	8.1	31.3	60.6
2008	3.1	21.6	75.4

Figur 5.1. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Skadeårgangene 1994–2008.
Data pr. 31. desember 2008. Mill. kr.

Figur 5.2. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Skadeårgangene 1994–2008.
Data pr. 31. desember 2008. Relative andeler.

I figurene 5.1 og 5.2 er det – for hver av skadeårgangene 1994–2008 – illustrert hvordan anslaget på samlet brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2008 er fordelt mellom betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger. Endringene over tid i sammensetningen av anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader kan imidlertid også illustreres ved å betrakte en skadeårgang av gangen. I figur 5.3 nedenfor er det således illustrert hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 har blitt endret fra og med utløpet av 1994 (dvs. fra utløpet av skadeårgangen) til og med utløpet av 2008. Siden denne illustrasjonen er basert på nominelle beløp, fremgår det også hvorledes anslaget på den nominelle brutto erstatningskostnaden har endret seg fra utgangen av 1994 til utgangen av 2008.

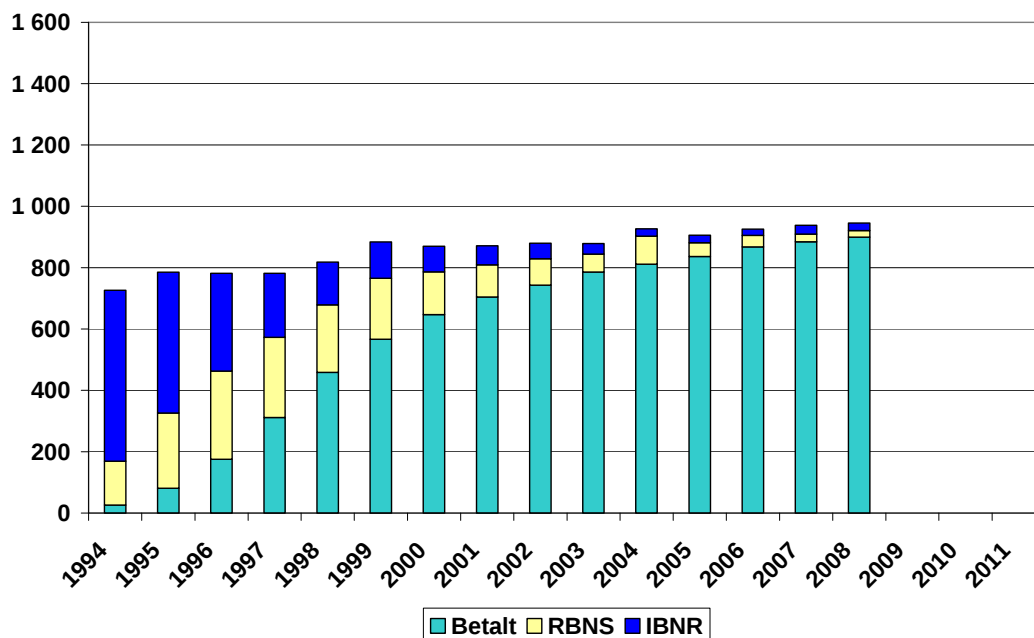
Tilsvarende illustrasjoner for skadeårgangene 1995–2005 er gitt ved figurene 5.4–5.14.

Av figurene 5.3–5.14 ser man bl.a. følgende:

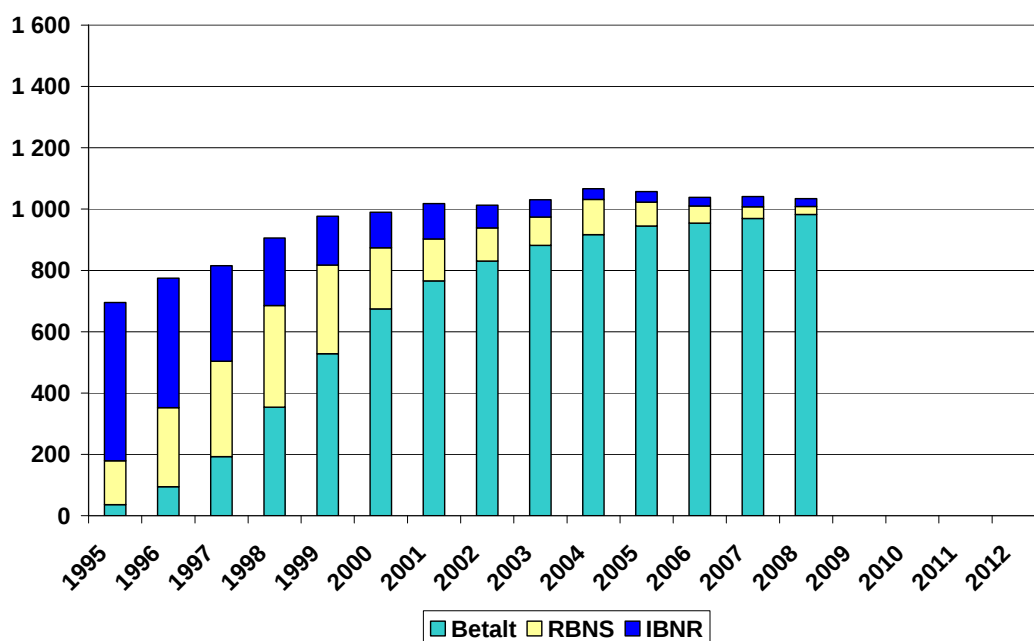
- Alle figurene viser det samme mønster. De betalte bruttoerstatninger utgjør en beskjeden andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av de respektive skadeårganger (1–5 prosent), men andelen øker deretter markert. På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetninger en dominerende andel ved utløpet av de respektive skadeårganger (71–77 prosent), men deretter avtar denne andelen markert.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 har blitt betydelig oppjustert (30 prosent) i løpet av regnskapsårene 1995–2008 betraktet under ett, og da først og fremst i årene 1995, 1999/2000 og 2004. Videre er de akkumulerte betalte bruttoerstatninger ved utgangen av 2008 nesten 25 prosent høyere enn det opprinnelige anslaget på brutto erstatningskostnad for denne skadeårgangen.
- Også for skadeårgangene 1995–1998 har anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader blitt kraftig oppjustert (40–75 prosent) fra utløpet av de respektive skadeårganger og frem til utløpet av 2008, mens de betalte bruttoerstatninger ved utløpet av 2008 er til dels betydelig høyere enn det opprinnelige anslaget på brutto erstatningskostnader for disse årgangene.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgangene 1999–2005 er med to unntak oppjustert med mellom 8 og 15 prosent siden utløpet av de respektive årganger. Unntakene gjelder skadeårgangene 2000 og 2005, der den samlede oppjusteringen av anslaget på brutto erstatningskostnad er hhv. 3 og 4 prosent.

En mer detaljert oversikt over grunnlagsdataene for betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger er gitt i vedlegg D.

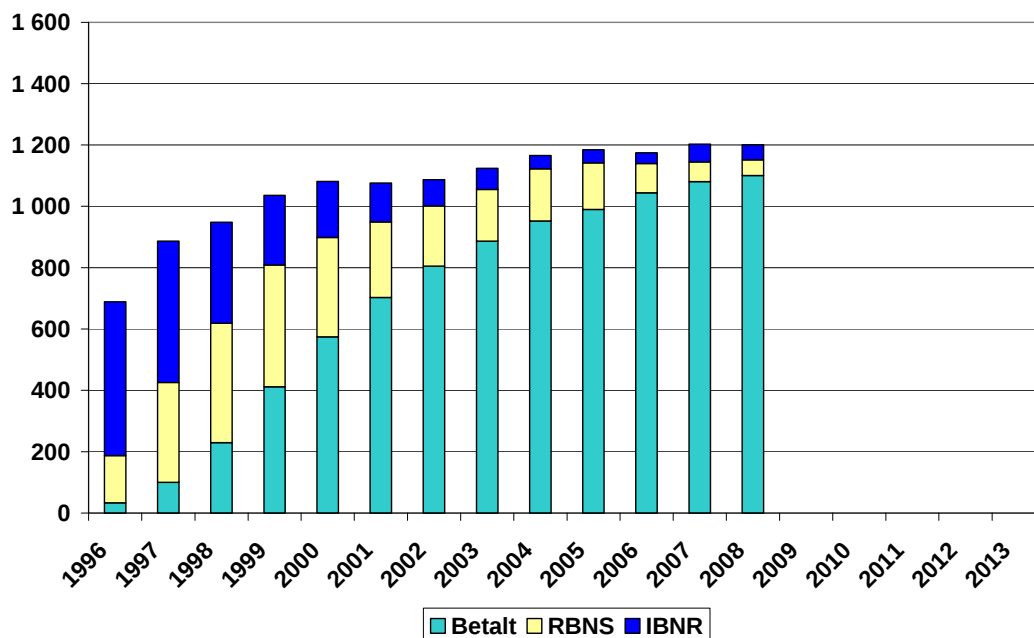
Figur 5.3. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkforsikringer – Skadeårgang 1994.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1994–2008. Mill. kr.

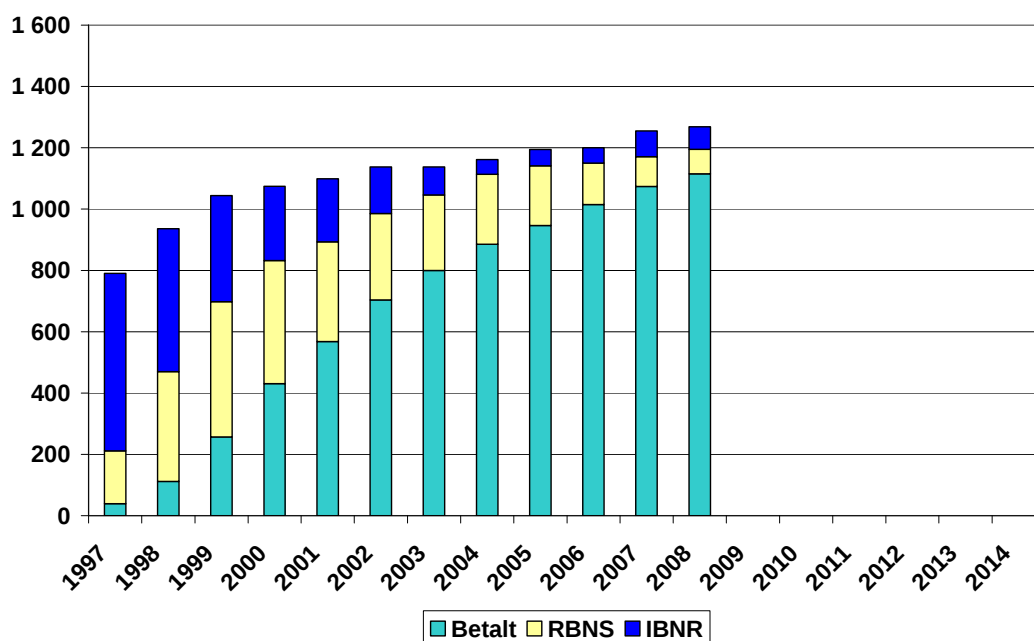
Figur 5.4. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkforsikringer – Skadeårgang 1995.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1995–2008. Mill. kr.

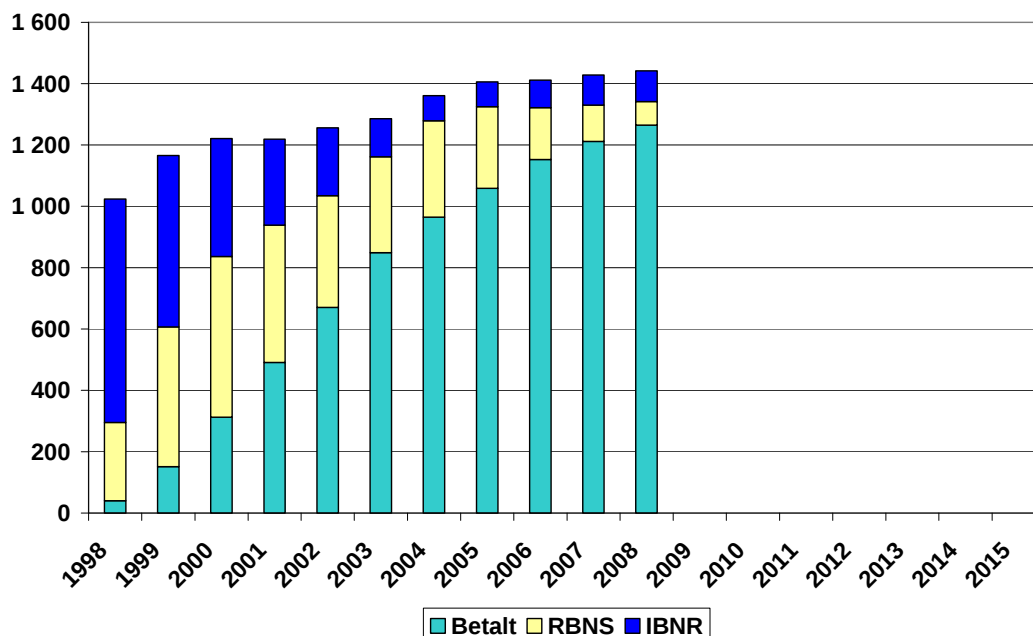
Figur 5.5. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1996.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1996–2008. Mill. kr.

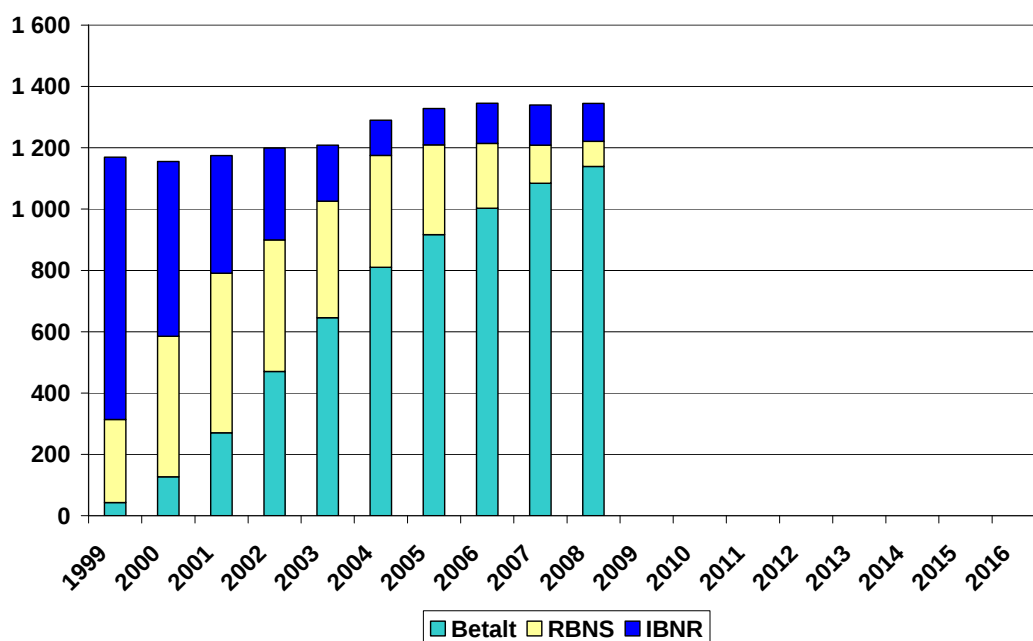
Figur 5.6. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1997.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1997–2008. Mill. kr.

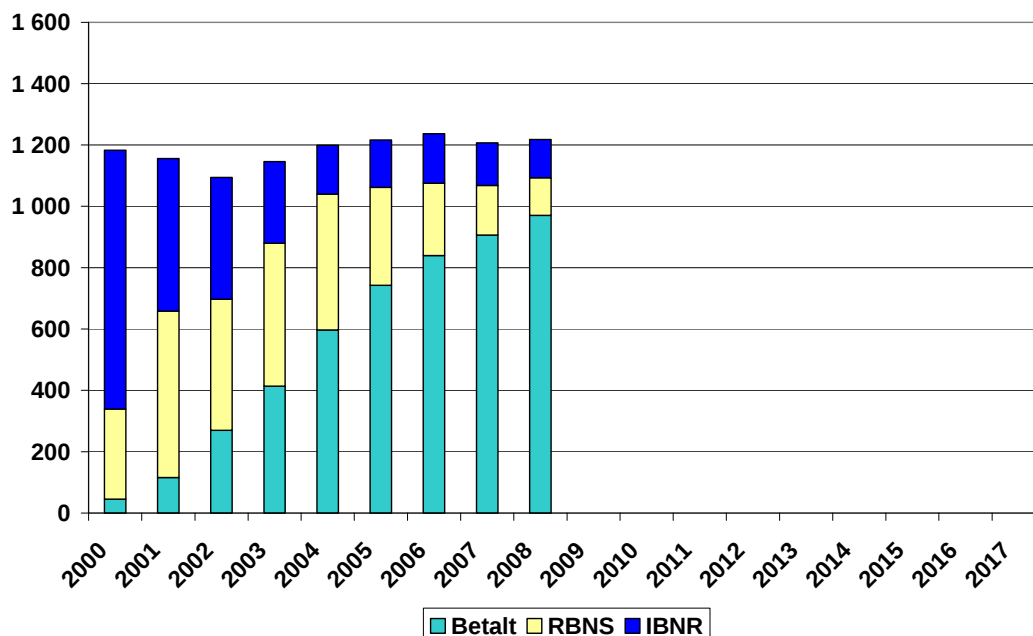
Figur 5.7. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1998.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1998–2008. Mill. kr.

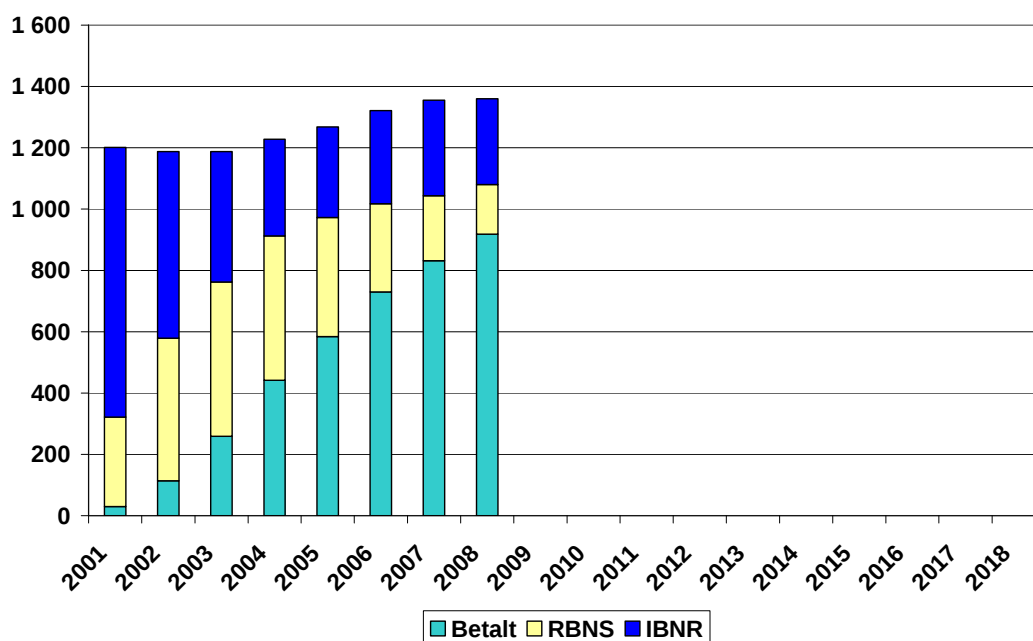
Figur 5.8. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1999.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1999–2008. Mill. kr.

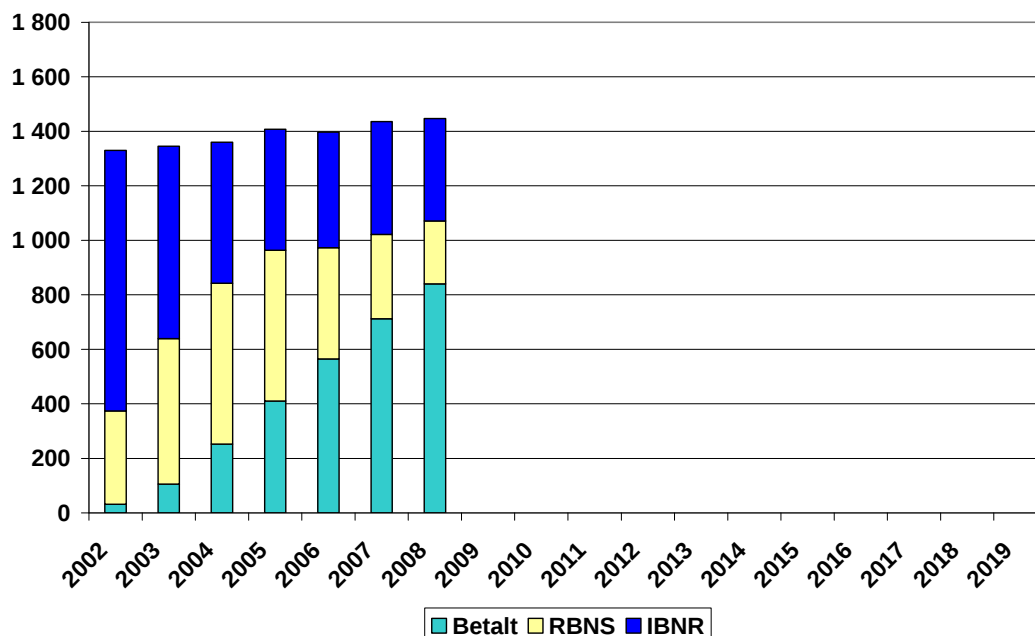
Figur 5.9. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 2000.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2000–2008. Mill. kr.

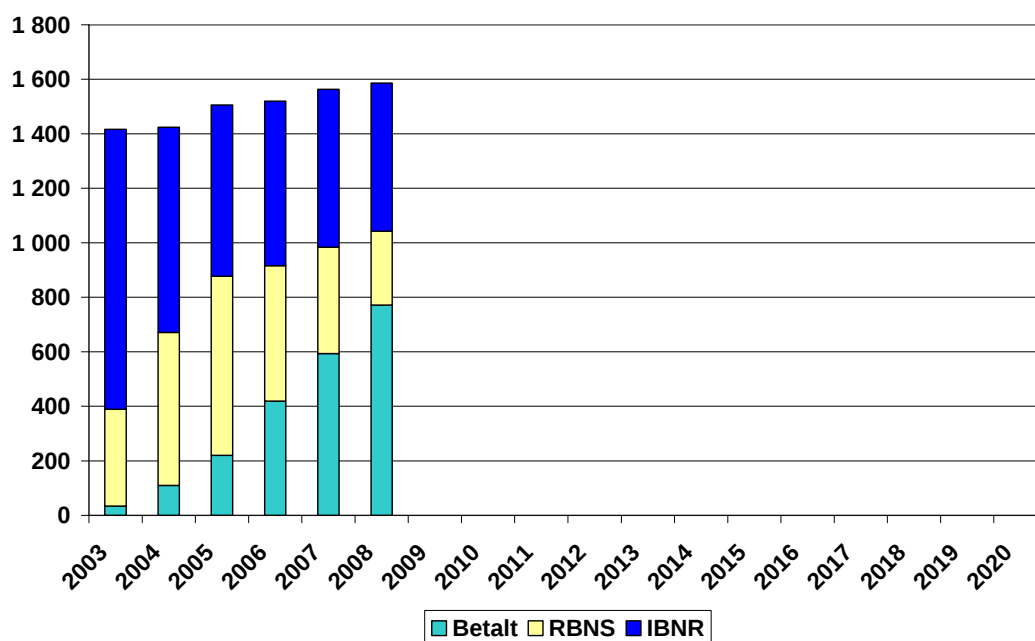
Figur 5.10. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 2001.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2001–2008. Mill. kr.

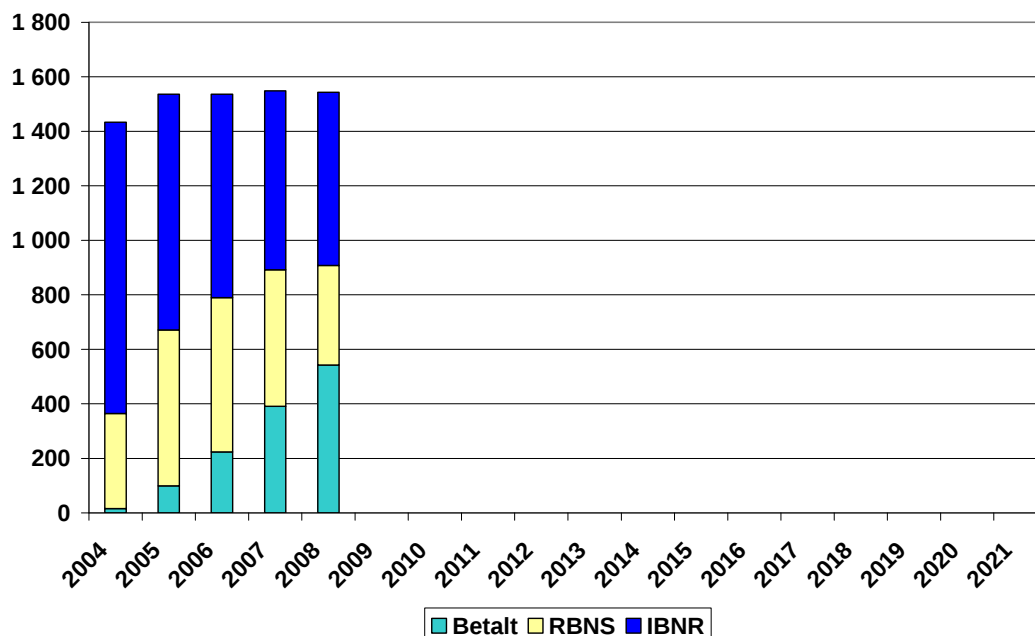
Figur 5.11. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 2002.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2002–2008. Mill. kr.

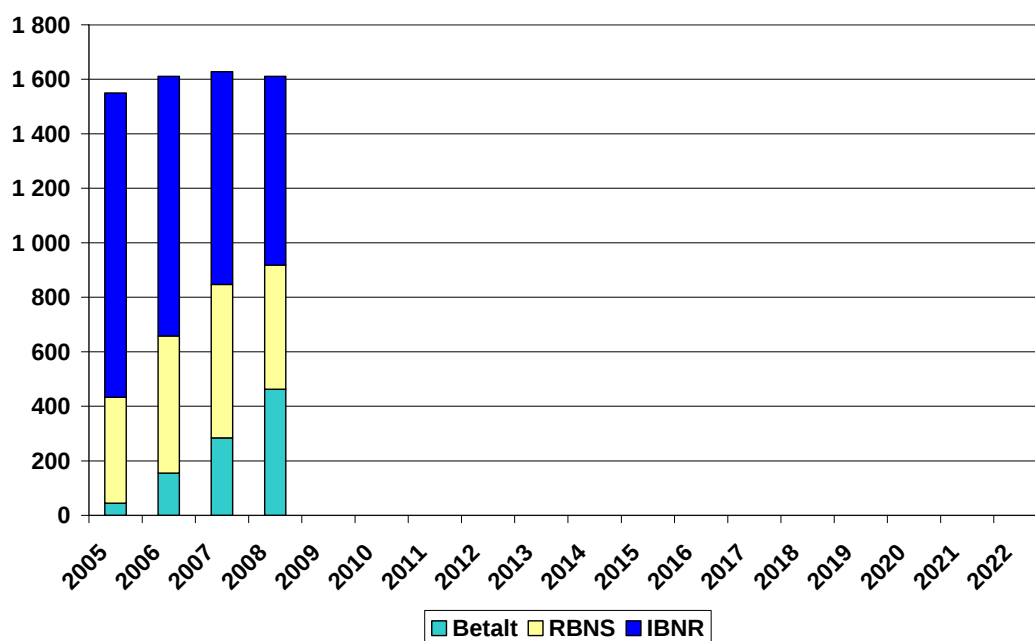
Figur 5.12. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 2003.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2003–2008. Mill. kr.

Figur 5.13. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 2004.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2004–2008. Mill. kr.

Figur 5.14. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 2005.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2005–2008. Mill. kr.

6. Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkessykdomsforsikringer

I tabell 6.1 gis en oversikt over hvorledes anslagene på de samlede brutto erstatningskostnader for yrkessykdommer inntruffet i årene 1994–2008 har utviklet seg. For hver av skadeårgangene blir det oppgitt anslag på brutto erstatningskostnader slik disse fremkom ved utløpet av de respektive skadeårganger (opprinnelig anslag), samt de reviderte anslagene ved utløpet av hhv. 2007 og 2008. Tabell 6.2 viser hvorledes anslagene på de tilsvarende brutto skadeprosenter (for hver av skadeårgangene 1994–2008) har utviklet seg.

I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer har utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader for skadeårgangene 1994–2008 vært ganske forskjellig fra den utviklingen som er registrert både for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer sett under ett og for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.

Det fremgår bl.a. av tabell 6.1 at skadeårgangene 2003–2007 har lavere anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av 2008 enn ved utløpet av den aktuelle skadeårgangen. For skadeårgangene 1995–2002 er imidlertid de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av 2008 opptil 73 prosent høyere enn anslaget som ble utarbeidet ved utløpet av de respektive skadeårganger. Oppjusteringene er mest markert for skadeårgangene 1996 og 1997.

For skadeårgangene 2001–2007 er anslaget på brutto erstatningskostnader betydelig nedjustert i løpet av 2008. Nedjusteringen er størst for årgangene 2004 og 2006, der anslått brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2008 er hhv. 11 ½ og 13 ¾ prosent lavere enn ved utløpet av 2007.

*Tabell 6.1. Utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2007	pr. 31.12.2008
1994	308.1	307.6	322.0
1995	257.6	345.5	346.4
1996	203.2	348.0	351.3
1997	278.6	460.8	456.3
1998	322.6	422.7	425.1
1999	329.7	459.0	454.7
2000	328.5	453.1	452.9
2001	316.1	383.8	370.3
2002	359.2	465.8	453.2
2003	491.3	445.1	401.4
2004	546.4	527.3	467.2
2005	552.1	501.0	464.1
2006	591.5	597.3	515.6
2007	622.8	622.8	584.4
2008	674.0	–	674.0

Når det gjelder anslagene på brutto skadeprosent for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer, fremgår det av tabell 6.2 at denne fortsatt er lav for skadeårgang 1994. For skadeårgangene 1995–2002 ligger imidlertid anslått brutto skadeprosent mellom 114 (årgangene 2001 og 2002) og 216 (1998-årgangen). De anslåtte brutto skadeprosenter er spesielt høye for skadeårgangene 1997–2000 som alle oppviser skadeprosenter godt over 170.

Bl.a. som følge av betydelige premieøkninger de senere år avtar anslått brutto skadeprosent gradvis fra skadeårgang 1998 (216) til skadeårgangene 2003–2007 (84–93). Brutto skadeprosent for 2008-årgangen er foreløpig anslått til 98.

*Tabell 6.2. Utviklingen av anslagene på brutto skadeprosenter.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto skadeprosenter		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2007	pr. 31.12.2008
1994	87.1	87.0	91.0
1995	86.5	116.0	116.4
1996	79.1	135.5	136.8
1997	120.6	199.5	197.5
1998	163.7	214.5	215.8
1999	153.0	212.9	210.9
2000	125.9	173.7	173.6
2001	97.9	118.8	114.7
2002	90.2	116.9	113.8
2003	108.0	97.8	88.2
2004	108.4	104.6	92.6
2005	99.6	90.4	83.7
2006	100.5	101.5	87.6
2007	96.5	96.5	90.5
2008	98.0	–	98.0

I tabellene 6.3 og 6.4 nedenfor er det gitt oversikter over fordelingen pr. 31. desember 2008 av de anslåtte brutto erstatningskostnader (for skadeårgangene 1994–2008) på de følgende komponenter:

- betalte bruttoerstatninger,
- brutto avsetninger for de rapporterte, ikke oppgjorte skadetilfeller (brutto RBNS-avsetninger),
- brutto avsetninger for de inntrufne, ikke rapporterte skader (brutto IBNR-avsetninger).

Tabell 6.3 viser de nominelle beløp, mens tabell 6.4 angir de relative andeler.

Tabell 6.3. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2008.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	238.2	19.4	64.4
1995	262.7	17.6	66.1
1996	252.4	26.1	72.8
1997	321.2	24.8	110.3
1998	267.6	44.5	113.0
1999	276.1	44.8	133.8
2000	248.5	58.5	145.9
2001	176.7	48.3	145.3
2002	166.2	58.0	229.0
2003	91.1	54.9	255.4
2004	72.9	59.4	334.9
2005	55.3	71.8	337.0
2006	32.0	67.5	416.1
2007	28.2	45.8	510.4
2008	3.9	46.0	624.1

Tabell 6.4. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2008.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Relativ fordeling (prosent).

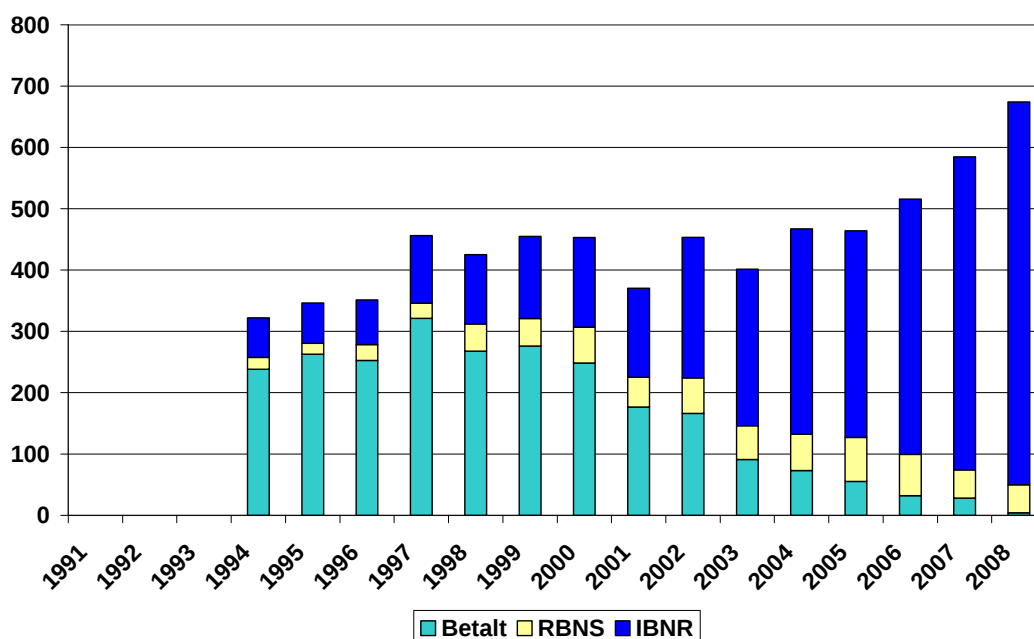
Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	74.0	6.0	20.0
1995	75.8	5.1	19.1
1996	71.9	7.4	20.7
1997	70.4	5.4	24.2
1998	63.0	10.5	26.6
1999	60.7	9.9	29.4
2000	54.9	12.9	32.2
2001	47.7	13.0	39.2
2002	36.7	12.8	50.5
2003	22.7	13.7	63.6
2004	15.6	12.7	71.7
2005	11.9	15.5	72.6
2006	6.2	13.1	80.7
2007	4.8	7.8	87.3
2008	0.6	6.8	92.6

Av tabellene 6.3 og 6.4 fremgår bl.a. følgende:

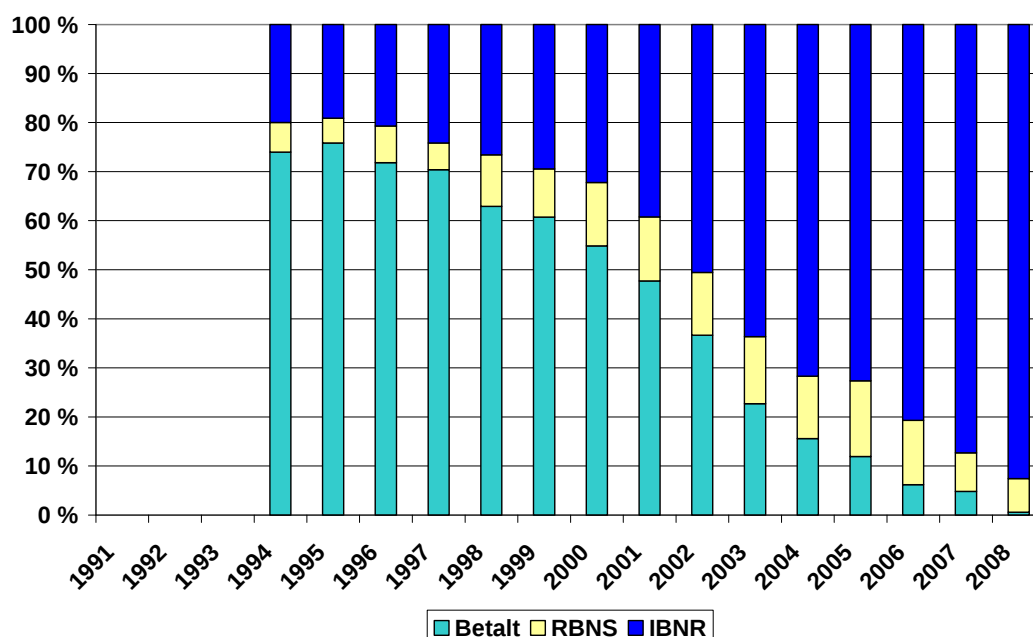
- For den siste skadeårgangen utgjør de betalte bruttoerstatninger ca. $\frac{1}{2}$ prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen øker imidlertid raskt med skadeårgangens "alder", og utgjør for årgangene 1994 og 1995 74–76 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader.
- På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetning for 2008-årgangen hele $92\frac{1}{2}$ prosent av anslått brutto erstatningskostnad for denne årgangen. Andelen avtar raskt med skadeårgangens "alder" og utgjør ca. 20 prosent for årgangene 1994–1996.
- Brutto RBNS-avsetningenes andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader utgjør mellom 13 og $15\frac{1}{2}$ prosent for skadeårgangene 2000–2006.
- For skadeårgangene 1994–1996 utgjør summen av betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS-avsetninger, dvs. de fastsatte bruttoerstatninger for meldte yrkessykdommer, ca. 80 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen blir lavere desto "yngre" skadeårgangen er, og utgjør hhv. $12\frac{3}{4}$ og $7\frac{1}{2}$ prosent for årgangene 2007 og 2008.

Det vises også til illustrasjonene gitt ved figurene 6.1 og 6.2.

*Figur 6.1. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Skadeårgangene 1994–2008.
Data pr. 31. desember 2008. Mill. kr.*

Figur 6.2. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Skadeårgangene 1994–2008.
 Data pr. 31. desember 2008. Relative andeler.

I figurene 6.1 og 6.2 er det – for hver av skadeårgangene 1994–2008 – illustrert hvordan anslaget på samlet brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2008 er fordelt mellom betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger. Endringene over tid i sammensetningen av anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader kan imidlertid også illustreres ved å betrakte en skadeårgang av gangen. I figur 6.3 nedenfor er det således illustrert hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 har blitt endret fra og med utløpet av 1994 (dvs. fra utløpet av skadeårgangen) til og med utløpet av 2008. Siden denne illustrasjonen er basert på nominelle beløp, fremgår det også hvorledes anslaget på den nominelle brutto erstatningskostnaden har endret seg fra utgangen av 1994 til utgangen av 2008. Tilsvarende illustrasjoner for skadeårgangene 1995–2005 er gitt ved figurene 6.4–6.14.

Det er enkelte likhetstrekk mellom figurene. De betalte bruttoerstatninger utgjør mindre enn 2 ½ prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av de respektive skadeårganger. (For halvparten av skadeårgangene utgjør denne andelen mindre enn 1 prosent.) Andelen øker deretter raskt. På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetninger en helt dominerende andel ved utløpet av skadeårgangene (88–97 prosent), men deretter avtar denne andelen markert.

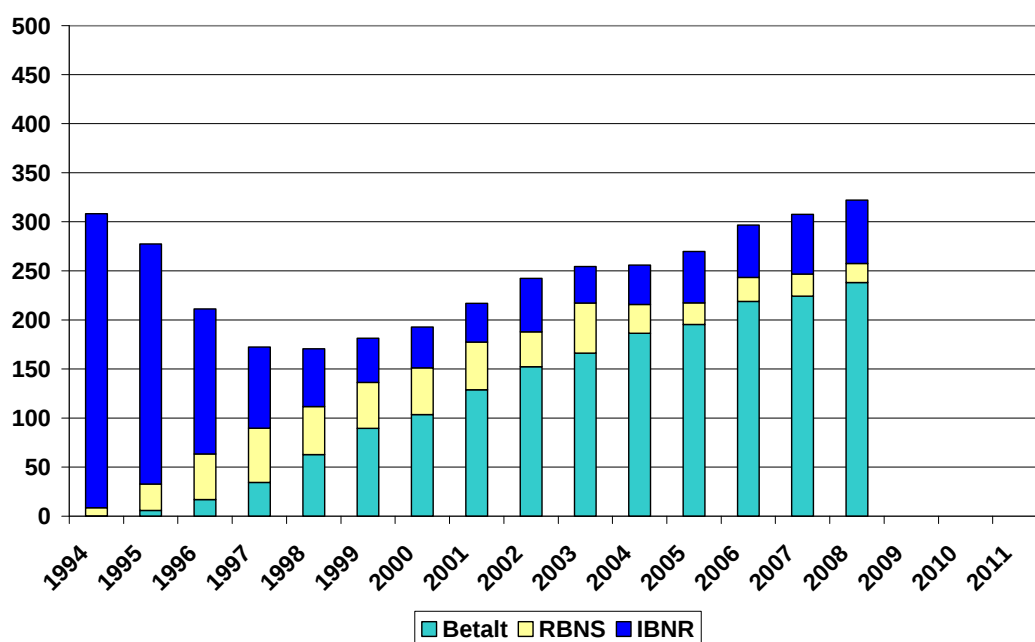
For øvrig kan det gis følgende kommentarer vedrørende utviklingen av anslaget på brutto erstatningskostnad for de enkelte skadeårganger:

- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 ble kraftig nedjustert i løpet av regnskapsårene 1995–1998. I hvert av de 10 siste regnskapsårene har imidlertid dette anslaget igjen blitt kraftig oppjustert, men anslaget på brutto erstatningskostnad ligger ved utløpet av 2008 kun marginalt over det opprinnelige anslaget for denne skadeårgangen (figur 6.3).

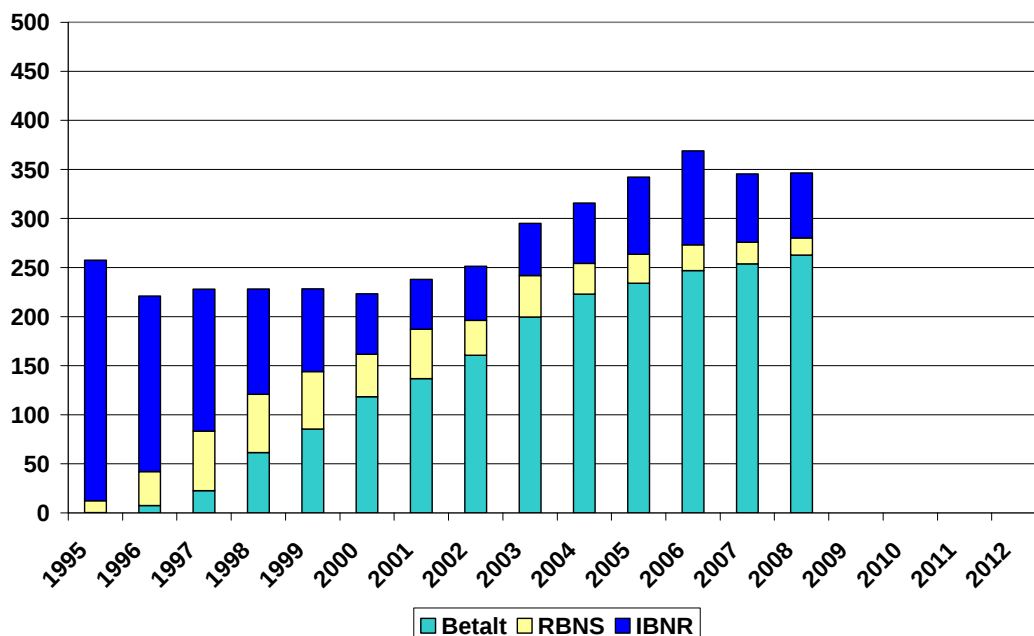
- Når det gjelder skadeårgangene 1995–2000 har anslaget på brutto erstatningskostnad blitt betydelig oppjustert siden utløpet av de respektive regnskapsårene, selv om justeringene foretatt i løpet av de siste par år har vært beskjedne (figurene 6.4–6.9).
- De anslåtte brutto erstatningskostnader for skadeårgangene 2001 og 2002 har holdt seg relativt stabile de siste fem år etter at de ble betydelig oppjustert i løpet av 2003.
- For skadeårgangene 2003–2005 er det en klar tendens til nedjustering av de anslåtte brutto erstatningskostnader sammenliknet med anslaget ved utløpet av de respektive skadeårganger.

En mer detaljert oversikt over grunnlagsdataene for betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger er gitt i vedlegg E.

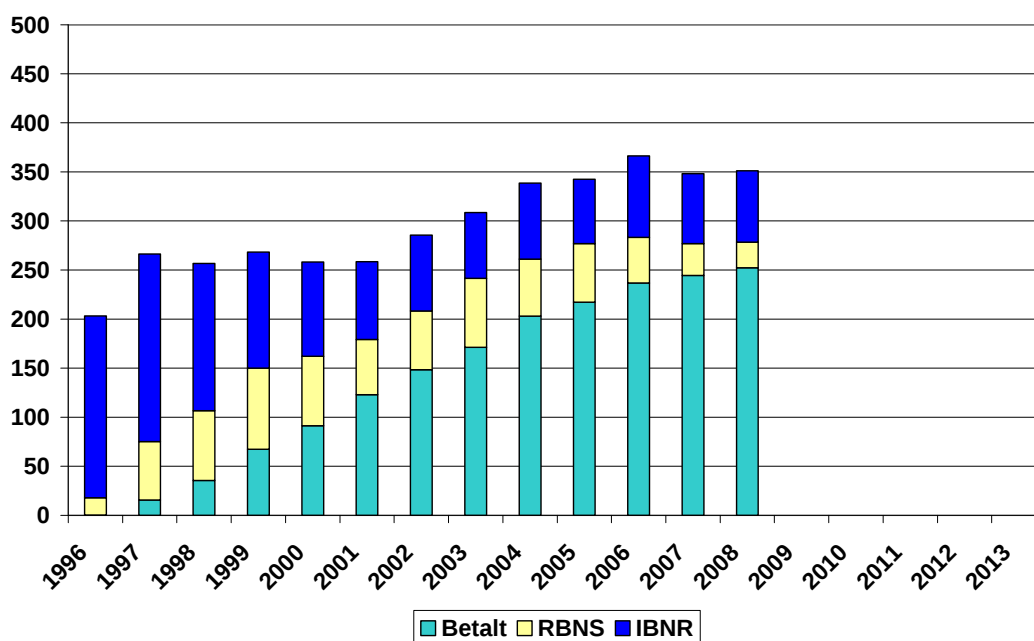
*Figur 6.3. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1994.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1994–2008. Mill. kr.*

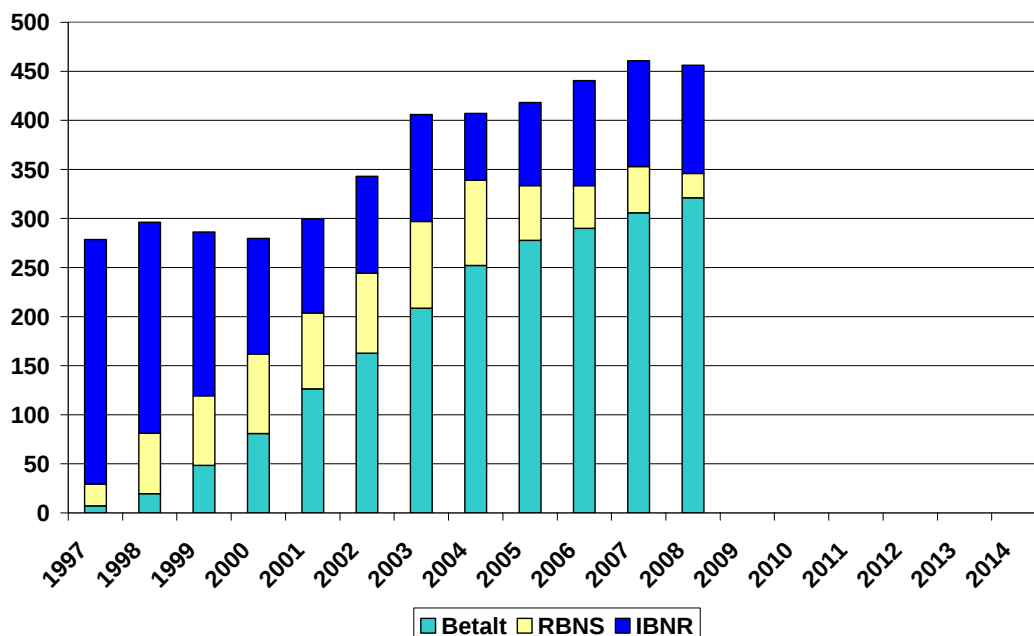
Figur 6.4. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1995.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1995–2008. Mill. kr.

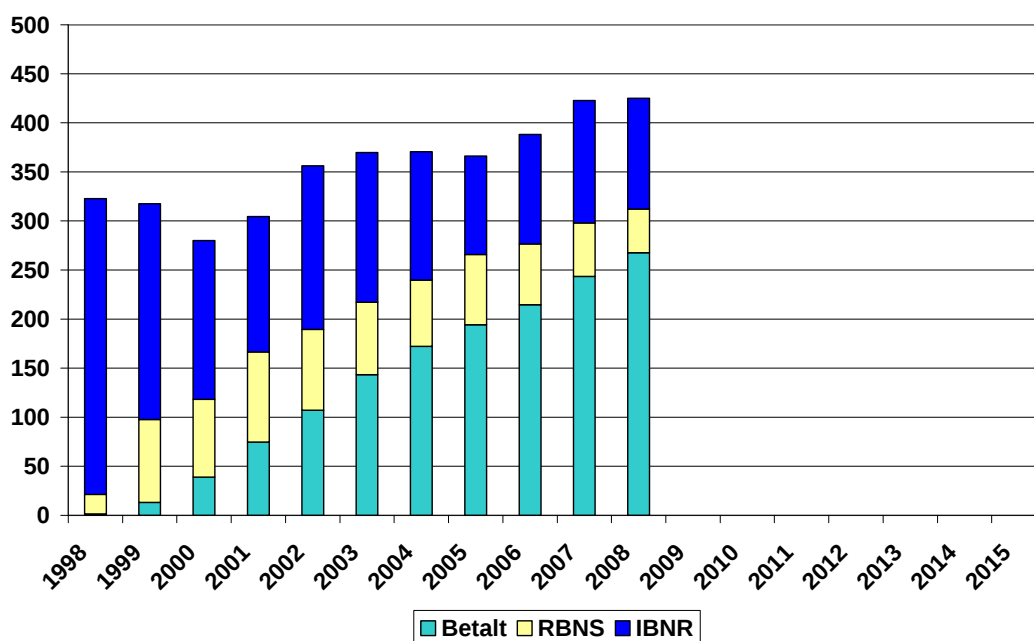
Figur 6.5. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1996.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1996–2008. Mill. kr.

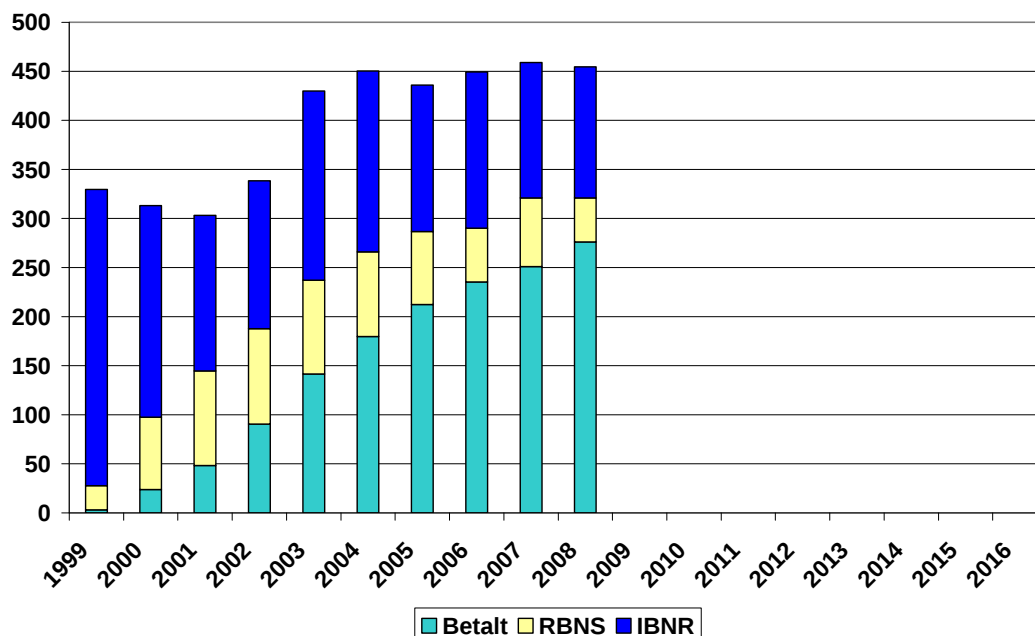
Figur 6.6. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1997.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1997–2008. Mill. kr.

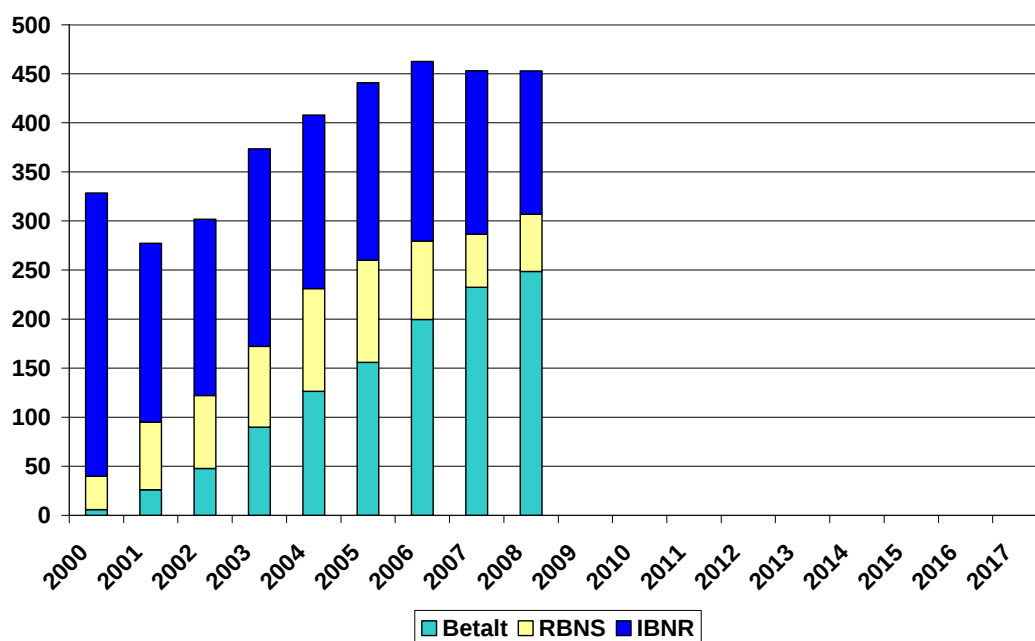
Figur 6.7. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1998.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1998–2008. Mill. kr.

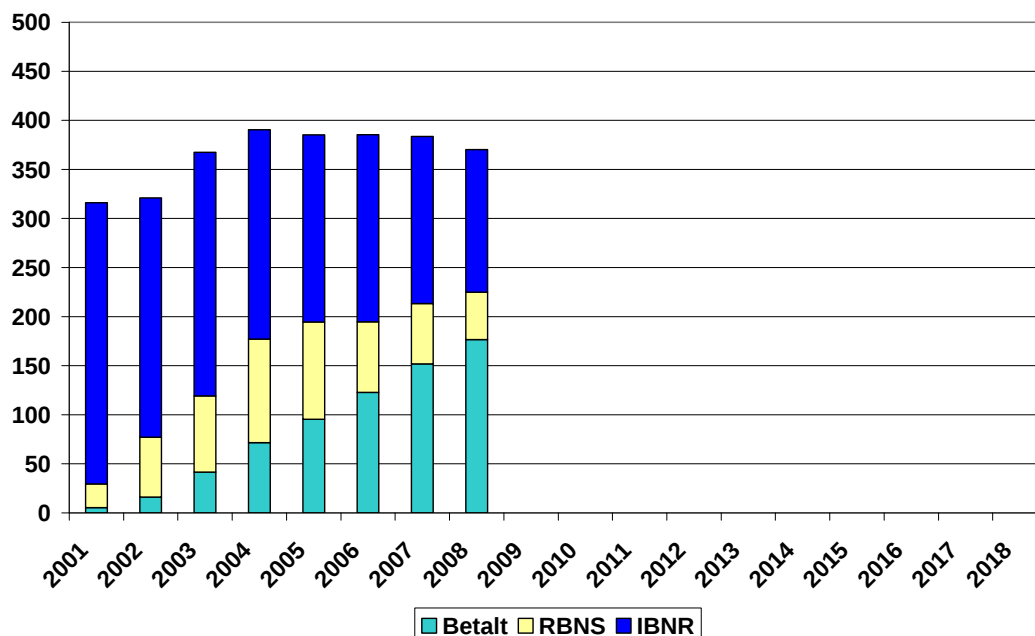
Figur 6.8. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1999.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1999–2008. Mill. kr.

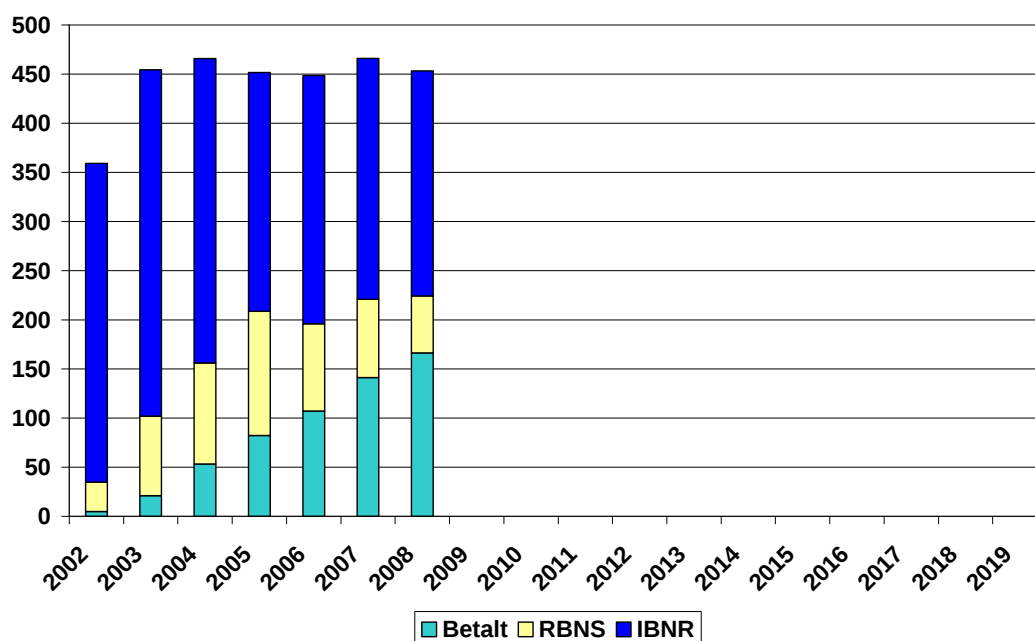
Figur 6.9. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 2000.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2000–2008. Mill. kr.

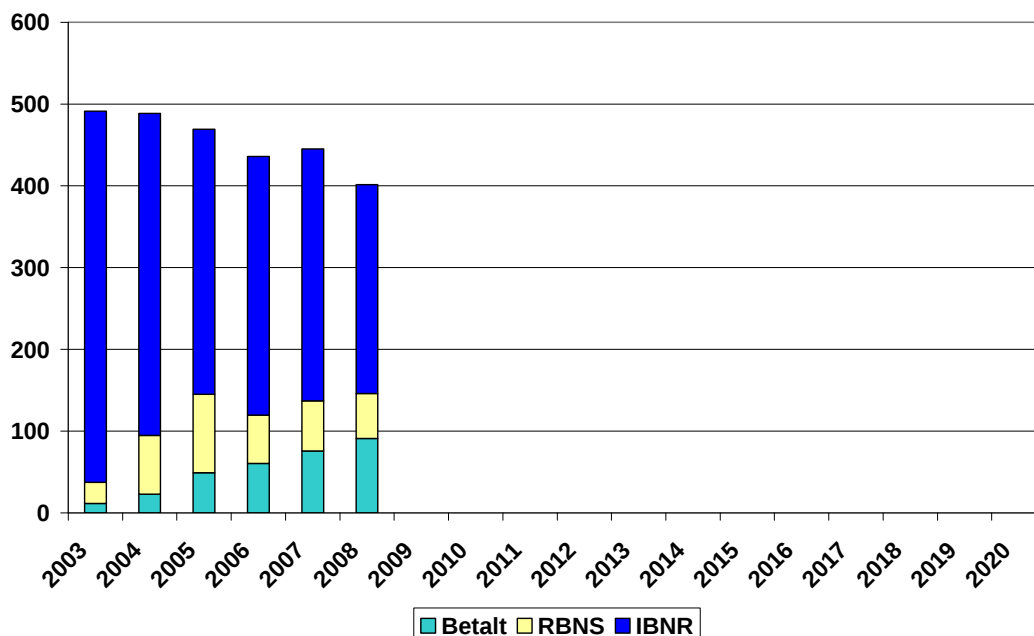
Figur 6.10. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 2001.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2001–2008. Mill. kr.

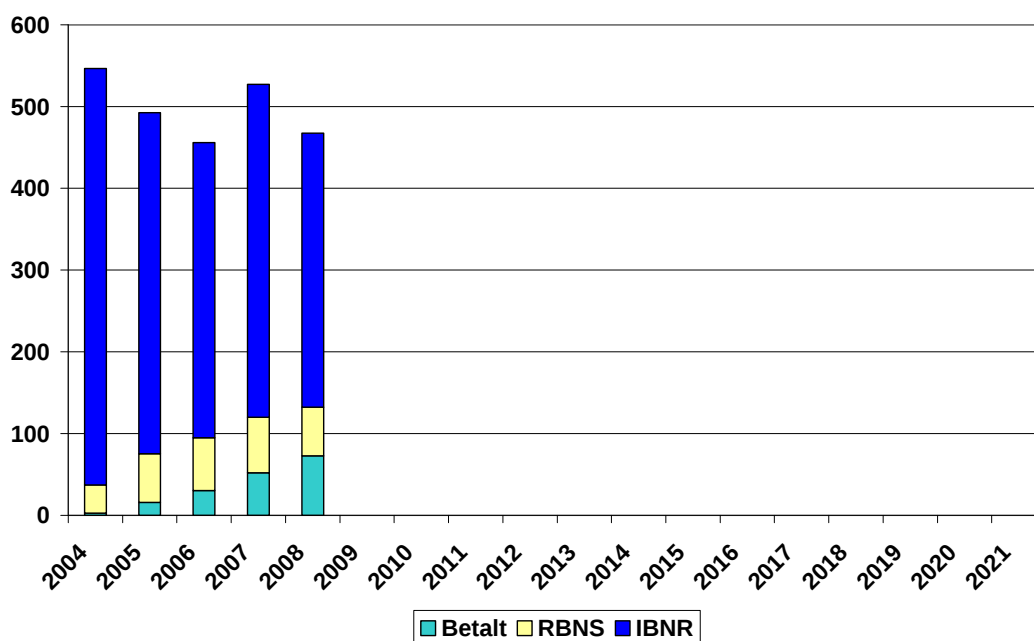
Figur 6.11. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 2002.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2002–2008. Mill. kr.

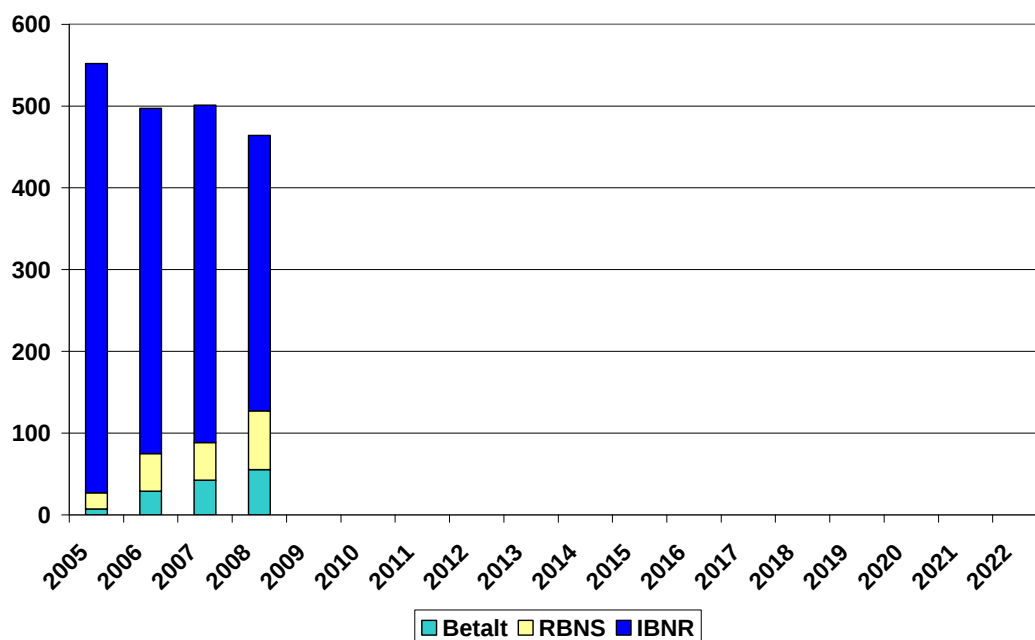
Figur 6.12. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 2003.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2003–2008. Mill. kr.

Figur 6.13. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 2004.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2004–2008. Mill. kr.

Figur 6.14. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 2005.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2005–2008. Mill. kr.

7. Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader

I dette kapitlet blir det gitt en oversikt over utviklingen av de beregnede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. I avsnitt 7.1 nedenfor sammenliknes de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader som er beregnet med utgangspunkt i kostnadsundersøkelsene gjennomført i hhv. 2001 og 2006. Videre gis det en oversikt over de beregnede brutto driftskostnader pr. forsikret for hele perioden 1991–2008. Deretter gis det i avsnitt 7.2 en oversikt over de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader som inngår i bransjeregnskapet for hvert av regnskapsårene 1991–2008.

7.1 Kort om kostnadsundersøkelsene

De beregnede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader som benyttes i bransjeregnskapet, er basert på resultatene av to kostnadsundersøkelser som har blitt gjennomført i regi av Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH). Den mest omfattende av disse er undersøkelsen fra 2001 og denne er oppsummert i "Rapport for arbeidet med kostnadsundersøkelsen i yrkesskadeforsikring" (september 2001). Hovedresultatene fra denne rapporten er kommentert i tidligere rapporter om bransjeregnskapet for yrkesskadeforsikringer. En mindre omfattende undersøkelse ble gjennomført i løpet av første halvår 2006 og var i praksis en revisjon av undersøkelsen fra 2001.

Begge kostnadsundersøkelsene gjennomført i regi av FNH er basert på data fra fem av de største skadeforsikringsselskapene som tegner yrkesskadeforsikringer i det norske markedet, dvs. Gjensidige Forsikring BA, If Skadeforsikring NUF, Vesta Forsikring AS (nå TrygVesta Forsikring NUF), KLP Skadeforsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS. For disse fem skadeforsikringsselskapene var de beregnede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader fordelt mellom skadeoppgjørskostnader og salgskostnader som vist i tabell 7.1.

Tabell 7.1. Beregnede forsikringsrelaterte driftskostnader for regnskapsårene 2001 og 2005. Mill. kr.

Kostnadsart	2001	2005
Skadeoppgjørskostnader	52.3	90.8
Salgskostnader	158.4	124.2
Forsikringsrelaterte driftskostnader i alt	210.7	215.0

Den kraftige økningen i skadeoppgjørskostnadene fra 2001 til 2005 (nærmere 75 prosent) kan forklares med bl.a. følgende forhold:

- (i) Økningen i årsverkskostnadene som er vesentlig høyere enn prisveksten målt ved økningen i konsumprisindeksen.
- (ii) Økningen i antall forsikrede personer.
- (iii) Innføring av aktiv skadebehandling (aktiv oppfølging av skadelidte).
- (iv) Større grad av advokatbistand fra de skadelidtes side.

Videre legges det til grunn at forsikringsselskapene hadde flere saker til behandling i 2005 enn i 2001, jf. bl.a. det forhold at RBNS-avsetningene økte markert i løpet av regnskapsårene 2001–2005.

På den annen side ble salgskostnadene redusert med over 20 prosent fra 2001 til 2005 til tross for at punktene (i) og (ii) i ovenstående liste også har betydning for disse kostnadene. Reduksjonen av salgskostnadene henger imidlertid sammen med en markert reduksjon i antall årsverk knyttet til salgsfunksjonen.

Av tabell 7.1 fremgår det at de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader økte med kun 4.3 mill. kr eller 2.0 prosent fra 2001 til 2005. Siden antall forsikrede personer i samme periode økte med ca. 5 ½ prosent, har de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret falt nominelt fra 2001 (163 kr) til 2005 (160 kr).

I FNHs kostnadsrapport fra 2001 er det også gitt oversikter over de beregnede forsikringsrelaterte driftskostnader for hvert av regnskapsårene 1991–2000. I denne sammenheng heter det i rapporten (jf. side 3) at

[d]isse er konstruert på basis av undersøkelsen for inneværende år under forutsetning om at kostnadsstrukturen for yrkesskadeforsikringsordningen i selskapene har vært den samme i angjeldende periode. De ulike driftskostnadene fra år til år er da fremkommet ved en justering av 2001-resultatet ut fra inflasjonsjustering og forutsetninger om antall årsverk innen oppgjør og salg.

Videre er det ved beregningen av driftskostnadene lagt til grunn at provisjonenes andel av bruttopremien er den samme for hvert av regnskapsårene 1991–2000, og den samme som i 2001 (dvs. 1.86 prosent).

Med utgangspunkt i disse beregningene samt oversikter over antall forsikrede (pr. 30. juni i de respektive regnskapsår) i de fem forannevnte selskaper er de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader og de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret beregnet som angitt i tabell 7.2 (neste side) for regnskapsårene 1991–2001.

Videre er det ved beregningen av forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret for regnskapsår 2002 tatt høyde for bl.a. prisstigningen fra 2001 til 2002 og at momsreformen har fått full effekt, mens det ved beregningen av forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret for regnskapsåret 2003 kun er tatt høyde for prisstigningen fra 2002 til 2003. For regnskapsåret 2004 er det tatt hensyn til både prisstigningen fra 2003 til 2004 og det såkalte MAP-fradraget (fradrag for meglerassistert provisjon) som ble innført høsten 2003.

Til slutt er den reviderte kostnadsundersøkelsen lagt til grunn for beregningen av de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader for regnskapsårene 2005–2008.

Tabell 7.2. *Beregnete forsikringsrelaterte driftskostnader for regnskapsårene 1991–2008. Samlet og pr. forsikret.*

Regnskapsår	Samlet (mill. kr)	Pr. forsikret (kr)
1991	132.0	131
1992	141.2	121
1993	147.5	121
1994	151.6	124
1995	156.1	117
1996	158.4	122
1997	165.6	119
1998	173.5	122
1999	184.4	133
2000	194.2	150
2001	210.7	163
2002	220.5	170
2003	230.6	175
2004	197.6	154
2005	215.0	160
2006	219.9	171
2007	226.6	176
2008	235.5	189

7.2 Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader i bransjeregnskapet (1991–2008)

I tabell 7.3 (neste side) gis en oversikt over samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader for forsikringsselskapene som omfattes av bransjeregnskapet.

Siden antall forsikrede som omfattes av bransjeregnskapet er noe høyere enn antallet som omfattes av FNHs kostnadsundersøkelser, blir også de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader noe høyere.

For hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett er disse kostnadene beregnet med utgangspunkt i opplysningene om antall forsikrede gitt ved tabell 3.1.A og forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret gitt ved tabell 7.2. For regnskapsårene 1994–2008 er de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader fordelt mellom delbransjen Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer ved å anvende de opptjente bruttopremier som vektor, jf. fordelingsnøklerne gitt ved tabell 3.2.

Tabell 7.3. Samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader. Mill. kr.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer (1991–2008).
Delbransjene Yrkesulykke- og Yrkessykdomforsikringer (1994–2008).

Regnskapsår	Yrkesskade	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	134.0	—	—
1992	142.6	—	—
1993	148.3	—	—
1994	153.1	102.2	51.0
1995	156.6	111.2	45.4
1996	158.8	113.0	45.8
1997	166.0	118.3	47.7
1998	175.0	132.6	42.4
1999	185.2	140.4	44.7
2000	194.7	148.0	46.8
2001	211.4	160.7	50.7
2002	246.2	190.6	55.6
2003	250.0	193.4	56.6
2004	218.6	166.6	52.0
2005	229.4	173.7	55.6
2006	247.3	187.0	60.2
2007	261.4	197.6	63.8
2008	308.8	232.8	76.0

8. Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning mv.

I dette kapitlet gis det en oversikt over utviklingen av hhv. beregningsteknisk brutto investeringsavkastning og renteinntekter på RTV-andelen av de betalte bruttoerstatninger – både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. I tillegg til oversiktene over de tallstørrelser som inngår i bransjeregnskapet for regnskapsårene 1991–2008, blir det gitt noen kommentarer til de prinsipper og metoder som er anvendt i forbindelse med fremskaffelsen av de aktuelle grunnlagsdata.

8.1 Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning

Ved stipuleringen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er beregningsgrunnlaget satt lik årsgjennomsnittet av summen av brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning. Brutto sikkerhetsavsetning (sikkerhetsansvar) inngår ikke i dette beregningsgrunnlaget. Gjennomsnittsberegningene er basert på de nevnte bruttoavsetninger slik disse er vurdert ved inngangen til og utløpet av de respektive regnskapsår – og ikke på kvartalsdata slik det er foreskrevet i § 4-15 i forskrift 16. desember 1998 nr. 1241 om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper (årsregnskapsforskriften). Når det gjelder den forsikringstekniske rente som er anvendt ved fastsettelsen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning, heter det i årsregnskapsforskriften § 4-15 som følger:

Ved beregningen av investeringsavkastningen anvendes en forsikringsteknisk rente som settes lik regnskapsårets gjennomsnittlige rente på statsobligasjoner med gjenstående løpetid lik 3 år.

En oversikt over de anvendte forsikringstekniske renter er gitt i tabell 8.1.

Tabell 8.1. Forsikringsteknisk rente 1991–2008.

Regnskapsår	Rentesats	Regnskapsår	Rentesats
1991	10.05 pst	2000	6.59 pst
1992	10.51 pst	2001	6.46 pst
1993	6.75 pst	2002	6.40 pst
1994	6.51 pst	2003	4.31 pst
1995	6.36 pst	2004	2.97 pst
1996	5.48 pst	2005	2.88 pst
1997	4.62 pst	2006	3.70 pst
1998	5.29 pst	2007	4.78 pst
1999	5.39 pst	2008	4.60 pst

Anvendes det beregningsgrunnlaget og den forsikringstekniske rente som er angitt ovenfor, blir den beregningstekniske brutto investeringsavkastning relatert til hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer som vist i tabell 8.2.

Tabell 8.2. Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning 1991–2008. Mill. kr.

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	48.2	–	–
1992	154.6	–	–
1993	165.0	–	–
1994	209.2	147.4	61.8
1995	232.9	165.0	67.9
1996	216.0	157.9	58.1
1997	201.8	151.3	50.5
1998	270.6	204.0	66.6
1999	326.6	248.5	78.1
2000	446.9	342.2	104.7
2001	470.6	359.5	111.1
2002	505.2	378.5	126.7
2003	382.5	275.5	107.0
2004	298.8	209.6	89.2
2005	324.0	226.4	97.6
2006	457.3	318.8	138.5
2007	645.8	445.6	200.3
2008	673.6	465.3	208.3
Sum 1994–2008	5 661.8	4 095.5	1 566.3
Sum 1991–2008	6 029.6	–	–

Det forhold at det ved stipuleringen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er lagt til grunn at årsoppgjørskriftens bestemmelser om valg av forsikringsteknisk rente skal benyttes, fortjener en kommentar. Bakgrunnen for dette er bl.a. at et valg av en annen rentesats nødvendigvis vil implisere mer inngående vurderinger/analyser av lønnsomheten i denne skadeforsikringsbransjen, herunder også vurderinger av normative spørsmål som hvor stor fortjeneste det er "rimelig" at forsikringsselskapene oppnår på obligatoriske forsikringsordninger. Slike vurderinger/analyser faller utenfor formålet med det foreliggende bransjeregnskapet.

På den annen side skal det presiseres at de fulle forsikringstekniske bruttoavsetninger er benyttet som grunnlag for fastsettelsen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning, selv om selskapenes bruttopremier – for hele perioden 1991–2008 sett under ett – ikke har vært tilstrekkelige til å generere disse avsetningene.

8.2 Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger

Ifølge gjeldende praksis skal skadeforsikringsselskapene overføre den andelen som RTV-refusjonen utgjør av bruttoerstatningene som betales i løpet av et regnskapsår til Arbeids- og velferdsetaten (tidligere Rikstrygdeverket) innen 1. mars i det etterfølgende regnskapsår. Siden det må betales renter på dette beløpet for perioden 1. januar – 1. mars (i det etterfølgende regnskapsår), vil selskapene i gjennomsnitt forvalte RTV-refusjonen i et halvt år.

Ved beregningen av den renteinntekt som genereres ved at skadeforsikringsselskapene forvalter den forannevnte RTV-refusjonen i et halvt år, er det benyttet den samme forsikrings-tekniske rente som ved fastsettelsen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning, jf. tabell 8.1. En oversikt over renteinntektene på RTV-andelen av de bruttoerstatninger som er betalt i hvert av regnskapsårene 1991–2008, er gitt i tabell 8.3.

*Tabell 8.3. Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger 1991–2008.
Mill. kr.*

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	0.9	–	–
1992	1.7	–	–
1993	3.0	–	–
1994	5.2	4.7	0.5
1995	7.9	6.9	1.0
1996	7.7	7.0	0.7
1997	8.8	7.5	1.3
1998	13.8	11.7	2.1
1999	16.6	14.0	2.6
2000	21.8	17.9	3.9
2001	21.5	17.1	4.5
2002	23.4	18.7	4.7
2003	17.3	12.9	4.4
2004	12.1	9.4	2.7
2005	10.5	8.4	2.1
2006	15.3	12.2	3.1
2007	19.1	15.5	3.6
2008	19.6	16.1	3.5
Sum 1994–2008	220.6	180.0	40.6
Sum 1991–2008	226.2	–	–

Oversikten i tabell 8.3 omfatter både hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Det fremgår av tabellen at disse renteinntektene er meget beskjedne sammenliknet med beregningsteknisk brutto investeringsavkastning.